

D E R S

DOKÜMANLARI

[1. Bölüm]

Hazırlayanlar:
Emrah Çelik
M. Zeki Köse

[Kokkedal, 2005]

Hiçbilenlerlebilmeyenlerbirolurmu?

Ayet:

'..Hiç, bilenlerle bilmeyenler bir olur mu?..' (Zümer, 9)

Esmâ-yı Hüsnâ (O'nun güzel isimleri):

ALLAH

Bu ism-i şerif, Cenâb-ı Hakk'ın has ismidir. Bu itibarla diğer isimlerin ifade ettiği bütün güzel vasıfları ve İlâhî sıfatları içine alır. Diğer isimler ise, yalnız kendi mânâlarına delâlet ederler. Bu bakımdan Allah isminin yerini hiçbir isim tutamaz.

Bu isim, Allah'tan başkasına ne hakikaten ve ne de mecazen verilemez. Diğer isimlerin ise, Allah'tan başkasına isim olarak verilmesinde bir mahzur yoktur. İnsanlara Kadir, Celâl ismini vermek gibi. Yalnız bu isimlerin başına, insanlara izafe edilindiklerinde, "kul" manasına gelen "abd" kelimesinin ilâvesi güzeldir. Abdülkadir ismi gibi..

Hadis:

'İlim öğrenmek, kadın-erkek her müslümana farzdır.'

Sübhâneke:

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ وَتَبَارَكَ اسْمُكَ وَتَعَالَى
جَدُّكَ (وَجَلَّ شَنَاؤُكَ) وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ

Allahım! Sen eksik sıfatlardan pak ve uzaksın. Seni daima böyle tenzih eder ve överim. Senin adın mübarektir. Varlığın her şeyden üstündür. Senden başka ilah yoktur.

İlmihal

EF'AL-İ MÜKELLEFİN (Mükelleflerin Fiilleri)

1) Farz: Dinimizce, yapılması kesinlikle emredilen şeye farz denir. Namaz kılmak, oruç tutmak ve zekât vermek gibi. Farz-ı ayn ve farz-ı kifaye olmak üzere iki çeşittir.

2) Vacib: Farz kadar kesin olmamakla beraber kuvvetli bir delil ile yapılması emredilen şeye vacib denir. Bayram namazı kılmak, fitır sadakası vermek ve kurban kesmek gibi.

3) Sünnet: Farz ve vacipten başka Peygamberimiz'in ibadet niyetiyle yaptığı şeye sünnet denir. Namazlardaki sünnetler, Şevval ayındaki altı günlük oruç gibi.. Müekked ve gayr-ı müekked olmak üzere iki çeşittir.

4) Müstehab: Peygamberimizin bazen yapıp, bazen de yapmadığı şeye Müstehab denir. Kuşluk namazı kılmak gibi.

5) Mübah: Mükellefin yapıp yapmamakta serbest olduğu şeylere mübah denir. Oturmak, yürümek ve uyumak gibi.

6) Haram: Dinimizce yapılması kesin olarak yasaklanan şeye Haram denir. Haksız yere adam öldürmek, hırsızlık yapmak, içki içmek, kumar oynamak, domuz eti yemek, anne ve babaya karşı gelmek gibi.

7) Mekruh: Haram kadar kesin olmamakla beraber, dinimizce yapılmaması istenen şeye mekruh denir. Tenzihen ve tahrimen olmak üzere iki çeşittir.

8) Müfsid: Başlanmış olan bir ibadeti bozan şeylere denir. Namaz kılariken konuşmak, oruçlu iken bilerek yiyip içmek gibi. Konuşmak namazı, yiyip içmek de orucu bozar.

Haftanın sorusu:

Bir pelikan kuşu, her gün bir önce yediğinden 6 balık daha fazla yiyerek, 5 günde toplam 100 balık yiyor. Birinci gün kaç balık yemiştir?

Resûlullah (sav) buyuruyor:

"Dünya ve onun içinde olan şeyler değersizdir. Sadece Allah'ı anmak ve O'na yaklaşan şeyler;; ilim öğreten âlim ve öğrenmek isteyen öğrenci bundan müstesnadır."

...
"Bir kimse, ilim elde etmek arzusuyla bir yola girese, Allah o kişiye cennetin yolunu kolaylaştırır. Muhakkak melekler yaptığından hoşnut oldukları için ilim öğrenmek isteyen kimsenin üzerine kanatlarını gererler. Göklere ve yerde bulunanlar, hatta suyun içindeki balıklar bile âlim kişiye Allah'tan mağfiret dilerler. Âlimin âbide karşı üstünlüğü, benim sizin en aşağı derecede olanınıza üstünlüğüm gibidir. Şüphesiz ki âlimler, peygamberlerin vârisleridir. Peygamberler altın ve gümüşü miras bırakmazlar; sadece ilmi miras bırakırlar. O mirası alan kimse, bol nasip ve kısmet almış olur."

Kavramlar

ESMA-YI HÜSNA:

Allah'ın güzel isimleri demektir. Bir ayet-i kerime; "En güzel isimler O'nundur (Allah'ındır)" (Haşr, 24) buyurulmaktadır.

Diğer bir âyette de; en güzel isimlerin Allah'a ait olduğu belirtildikten sonra, bu isimlerle dua edilmesi tavsiye olunmaktadır (A'râf, 180).

Allah'ın isimleri tevkifidir. Yâni, Allah hakkında ancak âyet ve hadislerde zikri geçen ve söylenmesine izin verilmiş olan isimler kullanılabilir. Rastgele isim izafe edilemez.

Esmâ-i Hüsnâ ile ilgili olarak hadislerde: "Allah'ın 99 ismi vardır. Kim bunları ezberlerse (manasını anlar, iman eder, ezberle sayar ve gereğince amel ederse) Cennete girer" buyurulmuştur.

MÜKELLEF

Erginlik çağına gelen akıllı insanlara mükellef denir.

Mükellef, dinin emirlerini yapmak ve yasaklarından sakınmakla sorumludur.

Akıllı olmayan deliler ile erginlik çağına gelmemiş çocuklar mükellef değildirler.

Erginlik (büluğ) çağı, çocukların vücut yapılarına ve iklim şartlarına göre değişir. Erginlik erkek çocuklarında oniki ile onbeş, kız çocuklarında dokuz ile onbeş yaşları arasında olur. Onbeş yaşını bitirdiği halde kendisinde erginlik belirtileri görülmeyen çocuklar erkek olsun, kız olsun erginlik çağına gelmiş sayılır ve dinin emir ve yasaklarına uymakla sorumlu olurlar.

Hiçbilenlerlebilmeyenlerbirolurmu?

Ayet: 'Hakikaten Allah'ın Rasulü'nde sizler için, Allah'a ve ahiret gününe kavuşmayı bekleyenler ve Allah'ı çokça ananlar için en güzel bir örnek vardır.' (Ahzab, 21)

Esmâ-yı Hüsnâ (O'nun güzel isimleri):

er-RAHMÂN

Ezel'de bütün yaratılmışlar hakkında hayır ve rahmet irade buyuran; Sevdiğini, sevmediğini ayırdetmiyerek bütün mahlûkatını sayısız nimetlere garkeden...
Hayatları için lüzumlu olan bütün rızıkları veren...

Hadis:

"Allah'a ve ahiret gününe inanan kimse ya hayır konuşsun ya da sussun."

Tahiyât:

اَلْحَيَّاتُ لِلّٰهِ وَالصَّلٰوَاتُ وَالطَّيِّبَاتُ السَّلَامُ عَلَيْكَ اَيُّهَا
النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ السَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَىٰ عِبَادِ اللّٰهِ
الصَّالِحِينَ اَشْهَدُ اَنْ لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَاَشْهَدُ اَنْ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ

Dil ile, beden ve mal ile yapılan bütün ibadetler Allah'adır.

Ey Peygamber! Allah'ın selâmı, rahmet ve bereketleri senin üzerine olsun.

Selâm bizim üzerimize ve Allah'ın bütün iyi kulları üzerine olsun.

Şahitlik ederim ki, Allah'tan başka ilah yoktur. Yine şahitlik ederim ki, Muhammed, O'nun kulu ve Peygamberidir.

İlimihâl:

ABDEST:

Namaz ve diğer bâzî ibâdetlerin yerine getirilebilmesi için yapılması gereken temizlik.

Abdestin Farzları

- 1- Yüzü Yıkamak
- 2- Kolları Yıkamak
- 3- Başını Meshetmek
- 4- Ayakları Yıkamak

Abdestin Sünnetleri

- 1- Abdeste başlarken "Euzu ve Besmele" çekmek.
- 2- Abdeste niyet etmek.
- 3- Önce bileklere kadar elleri yıkamak.
- 4- Misvak kullanmak veya dişleri parmakla ovalamak.
- 5- Ağıza ve burna üçer defa su vermek. (mazmaza ve istinşak)
- 6- Kulakları, boynu mesh etmek.
- 7- Başın tamamını mesh etmek.
- 8- Yıkaması gereken uzuvları üçer defa yıkamak.
- 9- Abdeste organları ara vermeden yıkayarak devam etmek.
- 10- Sırayı bozmamak.
- 11- Abdest almaya sağ taraftan başlamak

Haftanın sorusu:

Bir saatin akrep ve yelkovanı 24 saat içinde kaç kez üstüste gelir?
(Bir dakikada akreple yelkovanın arasındaki açı 5.5 derecedir.)

Geçen haftanın cevabı: 8 balık

MEŞHUR CİBRİL (Cebraîl) HADİSİ

Hz. Ömer anlatıyor: Günün birinde Resûlullahın huzûrunda bulunduğumuz sırada bir de baktık ki elbisesi bembeyaz, saçları simsiyah, üzerinde yolculuktan eser olmayan ve böyle iken yine hiçbirimizce tanınmayan bir kimse mescide çıkageldi. Sokula sokula nihâyet Nebiyy-i Ekrem (sav) Hazretleri'nin yanına varıp oturdu. Ve dizlerini dizlerine dayayıp ve her iki avucunu iki uyluğu üzerine koyup: "Ya Muhammed, İslam nedir? Bana söyle" dedi. Resûlullah (sav): "İslâm Allah'dan başka hiç bir ilâh ve Ma'bûd-u bi'l-hak olmadığına ve Muhammed'in Resûlullah olduğuna şehâdet etmen, namazı ikâme etmen, zekâtı vermen, Ramazan'da oruç tutman ve yoluna gücün yeterse Beytullah'a hac etmendir." buyurdu. O yabancı kimse: "Doğru söylüyorsun." dedi. Biz onun hâlîne, hem Cenâb-ı Resûl'e soruyor, hem de onu tasdik ediyor diye hayret ettik. Ondan sonra: "Bir de imân nedir, söyle." diye sordu. Efendimiz: "İmân; Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, âhiret gününe imân etmendir. Bir de hayır ve şerriyle kadere imân etmendir." buyurunca yine "Doğru söylüyorsun." dedi. Ve: "İhsan nedir?" diye bir daha sordu. Efendimiz de: "İhsan, Allah'a sanki görüyormuş gibi ibâdet etmendir. Zirâ sen O'nu görmüyorsan da O seni görüyor." buyurdu. O yine: "Doğru söylüyorsun." dedikten sonra: "Kiyâmet (in ne zaman kopacağı) bana haber ver." dedi. Cevâben: "Bunda sorulan ilmi sorandan fazla değildir." buyurdu. "Öyle ise emârelerini (yani daha evvelki alâmetlerini) bildir" dedi. Cevâbında: "Kölenin kendi efendisini doğurması, yalın ayak, sırtı çıplak, fakir davar çobanlarının bina yükseltmekte yarışa çıktıklarını görmendir." buyurdu. Bundan sonra o yabancı kimse gitti. Nebiyy-i Ekrem (sav) Hazretleri de durdu durdu da neden sonra: "Yâ Ömer, bilir misin o soran kimdi?" diye sordu. "Allah ve Resûlü daha iyi bilir" dedim. Buyurdular ki: "O, Cibril'di. Size dininizi öğretmek için geldi."

Kavramlar:

ÂYET:

Kur'ân-ı Kerim'deki sûreleri meydana getiren cümle veya cümleciklerden her biri. Kur'ân-ı Kerim'de 114 sûre, 6236 âyet vardır. Ayetlerin sayısının 6236'dan az veya daha çok olduğu bildirildi ise de, bu ayrılıklar, büyük bir âyetin, bir kaç küçük âyet sayılmasından veya bir kaç kısa âyetin bir büyük âyet yâhut sûrelerin evvelindeki besmelelerin bir veya ayrı ayrı âyet sayılmasından ileri gelmiştir.

SÛRE: Kur'ân'ın, en az üç âyetten meydana gelen bölümlerinden her biri. Kur'ân'da 114 sûre vardır.

CÛZ': Kur'ân-ı Kerim'in yirmi sayfalık bölümlerinden her biri.

MEAL: Kur'ân-ı Kerim'i Arapçadan başka bir dile cümle cümle çevirme, tercüme etmek.

TEFSİR: Beyân etmek, beşerî kudret dâhilinde, Kur'ân-ı Kerim âyetlerindeki murâd-ı ilâhîyi (Allahü teâlânın murâdını) anlamak ve geniş şekilde açıklamak. Bu işi yapabilen âlime müfessir denir.

Hiçbilenlerlebilmeyenlerbirolurmu?

Ayet: 'M'ü'minlerden öyle yiğitler vardır ki, Allah'a verdikleri sözü yerine getirip sadakatlerini ispat ettiler. Onlardan kimi adağını ödedi, canını verdi, kimi de şehitliği gözlemektedir. Onlar verdikleri sözü asla değiştirmediler.' (Ahzab, 23)

Esmâ-yı Hüsnâ (O'nun güzel isimleri):
er-RAHİM

Pek ziyade merhamet edici;
Verdiği nimetleri iyi kullananları daha büyük ve ebedî nimetler vermek suretiyle mükâfatlandırıcı...
Rahmân ism-i şerifinden Allah Teâlâ'nın ezelde bütün mahlûkatı için hayır ve rahmet irade buyurduğu anlaşılır. Rahîm ism-i şerifi ise, mahlûkatı arasında irade sahipleri, hususan mü'minler için İlâhî Rahmetin tecellisini ifade eder.

Hadis:

Bir zât Nebiyy-i Mükerrer (sav)'in huzûruna gelerek: "Yâ Resûlallah, bana öyle bir amel göster ki, onu yaptığım zaman beni hem Allah sevsin, hem de halk sevsin" dedi. Rasûlullah (sav) buyurdu ki:

"Dünyadan uzak dur ki Allah seni sevsin; insanların elinde olandan da uzak dur ki, insanlar seni sevsin."

Allâhümme Salli..

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ ۖ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى
إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ ۖ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ ۖ

Allahım! İbrahim'e ve İbrahim'in ümmetine rahmet ettiğin gibi, Muhammed'e ve Muhammed'in ümmetine de rahmet eyle; şerefini yücelt.. Şüphesiz övülmeye lâyık yalnız sensin, şan ve şeref sahibi de sensin.

İlimihâl:

Abdesti Bozan Durumlar

- 1- İdrar veya dışkı yollarından yani ön ve arkadan herhangi bir şeyin çıkması. (İdrar, dışkı, yel, vedit, mezi, meni, vb.)
- 2- Aklın idrak gücünü gideren hususlar; uyumak, bayılmak, delirmek, sarhoş olmak vs.dir. Ancak oturduğu yerde bir yere dayanmadan uyuyan kimsenin abdesti bozulmaz.
- 3- Vücudun herhangi bir yerinden kan, irin veya sarı su çıkması ve etrafına yayılması. Ağızdan akan kana bakılır, şayet bu kan tükürük kadar veya tükürükten fazla ise abdesti bozulur.
- 4- Ağız dolusu kusmak.
- 5- Cinsi münasebette bulunmak.
- 6- Teyemmüm yapan kimsenin su bulması.
- 7- Namazda sesli gülmek.

Haftanın sorusu:

3 avcı, 3 saatte, 3 ördek vurabiliyorsa, 9 avcının 9 ördeği vurabilmesi için kaç saat lâzımdır

Geçen haftanın cevabı: 22

ÖLÜM NEDİR?

Talebelerinden biri, Konfüçyüs'e:
- "Ölüm nedir?" diye sorduğunda, Konfüçyüs'ün cevabı şu olmuş:
- Hayat hakkında ne biliyorsun ki, sana ölümden bahsedeyim?

Kavramlar:

SALAT U SELAM

Peygamber Efendimiz'in (SAV) ismi anılınca, işitilince veya yazılınca söylenen veya yazılan hayır duâlardan ibâret olan sözler; yâni *sallallahü aleyhi ve sellem, Allahümme salli ve sellim alâ seyyidînâ Muhammedin ve alâ âli seyyidînâ Muhammed, Essalâtü ves-selâmü aleyke yâ Resûlallah* sözleri ve benzerleri. Kur'an'da şöyle buyrulur:

'Muhakkak ki Allah ve melekleri Peygambere hep salat ederler. Ey iman edenler! Siz de ona salat edin ve tam bir içtenlikle selam verin.' (Ahzab,56)

Allah'ın salatı: Nebîsini rahmetine mazhar etmesi, onun şanını yüceltmesidir.
Meleklerin salatı Hz. Peygamberin şanını yüceltme, müminler için duadır.
Müminlerin salatı da, duadır. Selamları ise ona güven verme, ona kendileri tarafından vaki olabilecek zarar, saygısızlık gibi olumsuz durumlardan teminat verme anlamına gelir.

Demek ki salat-u selam, Hz. Peygamberin Allah Teâla tarafından getirdiği ne kadar ahkâm varsa hepsini kabul edip, devamlı sûrette ona verilen biati yenileme mânasına gelir. Evet, her salavat bir tecdid-i biattır.

Hatıra gelen bir soru da Hz. Peygamberin salata, dua ve rahmete ihtiyacı olmadığı halde bunun üzerinde önemle durmanın sebebi. Şöyle denilebilir: Ümmetin Hz. Resulullah'a ihtiyacı fazladır. Hele bu ihtiyaç uzun ve tehlikeli, meşakkatli âhiret hallerinde son derece fazla olacaktır. Resul-i Ekrem (a.s.m) in bu itibarı, tabir caiz ise Allah Teâla nezdindeki bu kredisi, ne kadar artarsa, bu imkânların kullanılması o derece fazlalaşacaktır. Her bir müslümanın ondan istifadesi daha da artacaktır. Demek ki salavat, nihayetsiz ümmetin, nihayetsiz ihtiyaçları ile ilgili olduğu için, ne kadar yapılsa yeridir.

Ayrıca salavatla müminler Hz. Peygambere karşı görevlerini daha sık hatırlamakta, onun buyruklarıyla irtibata geçme ve ona olan sevgilerini artırma vesilesi bulmaktadırlar.

Hiçbilenlerlebilmeyenlerbirolurmu?

Ayet: 'Allah ve Rasulü herhangi bir meselede hüküm bildirdikten sonra, hiçbir erkek veya kadın mü'minin, o konuda başka bir tercihte bulunma hakları yoktur. Kim Allah'a ve Rasulüne isyan ederse, besbelli bir sapıklığa düşmüş olur.' (Ahzab, 36)

Esmâ-yı Hüsnâ (O'nun güzel isimleri): el-MELİK

Bütün mahlûkatın hakikî sâhibi ve mutlak hükümdâr...

Allah'ın, ne zâtında ve ne de sıfatında hiçbir varlığa ihtiyacı yoktur. Bilakis her şey zâtında, sıfatında, varlığında ve varlığının devamında O'na muhtaçtır. Bütün kâinatın hakikî sâhibi, mutlak hükümdârdır.

Hadis:

"Resûlullah (aleyhissalâtu vesselâm) buyurdular ki: "Her bir dinin kendine has bir ahlâkı vardır. İslâm'ın ahlâkı hayâdır."

Allâhümme barik..

اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ ۝ كَمَا بَارَكْتَ
عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ ۝

Allahım! İbrahim'e ve İbrahim'in ümmetine verdiği gibi, Muhammed'e ve Muhammed'in ümmetine de hayır ve bereket ver.. Şüphesiz övülmeye lâyık yalnız sensin, şan ve şeref sahibi de sensin.

İlimihâl:

GUSÛL (BOY ABDESTİ)

Gusül, tepeden tırnağa kadar vücudun her tarafını hiçbir yer kuru kalmayacak şekilde yıkamaktır. Erginlik çağına gelmiş her müslüman erkeğin ve kadının şu durumlarda boy abdesti alması gerekir.

1- Cünüplük; yani cinsi münasebet, ihtilam ve ne şekilde olursa olsun meninin (sperm) şehvetle vücut dışına çıkması.

2- Hayız (kadının adet görmesi) ve nifas (lohusalık) hallerinin sona ermesi.

Bu hallerde gusletmek farzdır. Bazı durumlarda da gusletmek, sünnet veya müstehaptır. Mesela; Hac ve Umre yapmak amacıyla Mekke ve Medine'ye girmeden önce, hac mevsiminde Mina ve Müzdelife'de bulunmadan önce; yağmur duasından önce; herhangi bir hayırlı iş için müslümanlarla bir araya gelmeden ve mübarek gecelerde gusletmek sünnet ve müstehaptır.

Namaz için alınan abdest "küçük abdest" kabul edilerek, gusle "büyük abdest" veya "boy abdesti" adı verilmektedir.

GUSLÜN FARZLARI

- 1) Ağza su alıp boğaza kadar çalkalamak.
- 2) Buruna su çekmek ve yıkamak.
- 3) Tepeden tırnağa bütün vücudu yıkamak.

Vücut yıkanırken en ufak bir yerin kuru kalmamasına dikkat edilmelidir. Aksi takdirde gusül yerine gelmemiş olur. Onun için kulaklar, göbek çukuru, saç, sakal ve bıyıkların dipleri iyice yıkanır.

MENİ:

MEZİ:

VEDİ:

Haftanın sorusu:

Allah (c.c.)'in hoşuna gitmeyen helal nedir?

Geçen sayının cevabı: 3 Saat

KANAAT

Bir talebe, hikmet sahibi bir zât ile sohbet ederken:

- Cennet'te küçük bir yerim olsa bana yeter deyince, o zât şu cevabı verdi:

- Âhîret için ettiğin kanaati, keşke dünya için de etseydin.

BİD'ATLAR DALALETTİR

Hız. Cabir anlatıyor: Resûlullah (sav) hutbe irad ettiği zaman gözleri kızarır, sesi yükselir, "Düşman sabah ve akşam üzerinize hücum edecek, kendinizi koruyunuz" diye ordusunu uyaran kumandan gibi öfkesi artar ve şehadet parmağı ile orta parmağını bir araya getirerek:

"Benimle kıyametin arası şu iki parmağın arası kadar yaklaştığı sırada ben peygamber olarak gönderildim" derdi. Sonra da sözlerine şöyle devam ederdi:

"Bundan sonra söyleyeceğim şudur ki: Sözün en hayırlısı Allah'ın kitabıdır. Yolların en hayırlısı Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem' in yoludur. İşlerin en kötüsü, sonradan ortaya çıkarılmış olan bid'atlarıdır. Her bid'at dalâlettir, sapıklıktır."

Kavramlar:

BİD'AT:

Sonradan ortaya çıkan şey, ilk defa benzersiz bir şey ortaya koymak. Peygamberimizin ve dört halifesinin zamanlarında bulunmayıp da, dinde sonradan meydana çıkarılan, uydurulan söz, yazı, usûl ve işler.

Bid'at-ı Hasene:

Resûlullah'ın ve dört halifesinin zamanlarında bulunmayıp da, dinde sonradan meydana çıkan ve bir sünnetin unutulmasına sebep olmayan minâre, medrese, mektep yapmak, İslâmî ve faydalı kitaplar yazmak gibi güzel şeyler.

Bid'at-ı Seyyie:

Resûlullah'ın ve Ashabının zamanlarında bulunmayıp da, dinde sonradan meydana çıkarılan ve bir sünnetin unutulmasına sebep olan bozuk inanış ve ibadet olarak yapılan işler.

DALÂLET:

Sapıklık, yoldan çıkma. Peygamber Efendimizin ve Ashabının bildirdiği doğru yoldan ayrılma, sapma.

HURÂFE:

Dîne, bilime ve akla uymayan sözler, inanışlar ve işler.

Hiçbilenlerlebilmeyenlerbirolurmu?

Ayet: Hayır, hayır! Senin Rabbin hakkı için, onlar aralarında ihtilaf ettikleri meselelerde seni hakem kılıp, Sonra da verdiğin hükümden ötürü içlerinde hiçbir sıkıntı duymaksızın sana tam bir teslimiyetle bağlanmadıkça iman etmiş olmazlar. (Nisa 65)

Esmâ-yı Hüsnâ (O'nun güzel isimleri):

el-KUDDÛS

Hatâdan, gafletten, aczden ve her türlü eksiklikten çok uzak ve pek temiz..

Allah, hissini idrak ettiği, hayâlin tasavvur ettiği, vehmin tahayyül ettiği, fikrin tasarladığı her vasıftan münezze ve müberradır. O hatadan, gafletten, acizden ve her türlü eksiklikten çok uzak ve pek temiz olanıdır. Bu bakımdan her türlü takdise lâyıktır.

Kâinatta fitrî olarak bulunan umumî temizlik hakikati de, Cenâb-ı Hakk'ın 'kuddûs' isminin tecellisidir.

Rabbenâ..

رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً
وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ۝ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ

Rabbimiz! Bize dünyada iyilik ve güzellik, ahirette de iyilik ve güzellik ver. Ey merhametlilerin en merhametlisi! Rahmetinle bizi cehennem azabından koru.

İlmihâl:

GUSÛL ABDESTİ NASIL ALINIR?

Gusletmek isteyen kimse önce besmele çekerek gusle niyet eder. Ellerini bileklerine kadar yıkar ve üzerinde yapışık kurumuş bir şey varsa onları temizler. Sonra herhangi bir pislik olmasa bile avret yerlerini ve uyluklarını yıkar. Sağ avucu ile ağzına bolca su alarak iyice çalkalar; bunu üç defa tekrar eder; oruçlu değilse suyun boğazına ulaşmasını sağlar. Sonra yine sağ eli ile burnuna üç defa su çekerek iyice temizler. Bundan sonra namaz abdesti gibi bir abdest alır. Şayet yıkandığı yere su toplanıyorsa, ayakları, abdest alırken değil gusûlden çıkarken yıkar. Abdest aldıktan sonra, önce başına, sonra sırayla sağ ve sol omuzlarına üçer defa su döker. Her defasında vücudun her tarafını iyice ovuşturur. Hiçbir yerinin kuru kalmaması için dikkat eder. Bunun için saçlarının, sakallarının diplerine, göbeğinin içine suyun ulaşmasını sağlar. Eğer vücudunun bir yerinde, herhangi bir yaradan dolayı ilaç veya sargı varsa ve fazla su bunlara zarar verecekse, bunların üzerinden suyu hafifçe geçirmekle yetinir; bu da zarar verirse sadece eliyle üzerini mesheder.

GUSÛLSÜZ YAPILMAYAN İŞLER

Cünüp bir kimsenin veya hayız ve nifas halindeki bir kadının bu durumdayken yapması haram olan hususlar, şunlardır:

- 1 - Namaz kılmak
- 2 - Kur'an niyetiyle Kur'an'dan bir parça okumak (ancak dua niyetiyle okumak caizdir. Ayrıca Kur'an ayetlerini çocuklara kelime kelime öğretmek, Kelime-i Şehadet getirmek, tesbih ve tekbirde bulunmakta da sakınca yoktur).
- 3 - Kur'an-ı Kerim'e ve onun en ufak bir parçasına dokunmak ya da tutmak (fakat bitişik olmayan bir kılıf veya kutu içerisinde ise tutmak caizdir)
- 4 - Kabe-i Muazzamayı tavaf etmek ve zaruret olmadığı halde bir mescide girmek ve içinden geçmek
- 5 - Üzerinde ayet yazılı olan bir levhayı veya buna benzer bir şeyi tutmak.

Hayız: Hamile olmayan ergin kadının rahminden, loğusalıktan veya kan akmasına sebep olan bir hastalıktan ötürü değil de ergin kadınlık gereği, belli sürelerle gelen kandır. Ortalama 3 ila 10 gün arası sürer.

Nifas: Çocuk doğurmanın ardından gelen kan sebebiyle kadınlarda oluşan ser'i engel hali demektir. Bu sürenin en çoğu, Hanefilere göre 40 gündür.

Haftanın sorusu:

Hız. Yakup (a.s.)'ın lakabı nedir?

Geçen haftanın cevabı: Talak (Boşanma)

KADINLAR, KABURGA KEMİĞİ GİBİDİR

"Kadınlara iyi davranmanızı tavsiye ediyorum; vasiyetimi tutunuz. Zira kadın kısmı kaburga kemiği gibidir. Eğri olan kaburga kemiğini doğrultmaya kalkarsan kırarsın. Kendi hâline bırakırsan, yine eğri kalır. Öyleyse kadınlar hakkındaki tavsiyemi tutunuz." (Hz. Muhammed)

EN HAYIRLI ERKEK

"Mü'minlerin iman bakımından en mükemmeli, huyu en iyi olanıdır. Hayırlınız, kadınlarına karşı hayırlı olanlardır." (Hz. Muhammed)

DİNDAR BİR KADIN

"Dünya geçici bir faydadan ibarettir. Onun fayda sağlayan en hayırlı varlığı dindar kadındır." (Hz. Muhammed)

SAĞLAM İŞ

Mehmed Akif, Berlin'den döndüğünde sormuşlar:
- Berlin'de ne var ne yok üstad!
- Şöyle cevap vermiş:
- Gördüğüm kadarıyla işleri dinimiz gibi sağlam;
dinleri ise işlerimiz kadar çürük.

Kavramlar:

İSTİBRÂ:

Erkeklerin küçük abdesti yaptıktan sonra yürüyerek, öksürerek veya sol tarafa yatarak, idrar yolunda damlalar bırakmamasıdır.

İSTİNCÂ:

Önden ve arkadan necâset çıkınca bu yerleri yıkamak, temizlemek.

İSTİNŞÂK:

Abdest ve boy abdesti (gusûl) alırken burna su çekme.

On şey sünnettir: Bıyığı kısaltmak, sakalı uzatmak, misvâk kullanmak, mazmaza (abdestte ağza su almak), istinşâk, tırnak kesmek, ayak parmaklarını yıkamak, koltuk altını temizlemek, kasıkları temizlemek, su ile istincâ. (Hz. Muhammed)

İSTİHÂZA:

Kadınlarda âdet ve loğusalık dışında gelen ve oruç ile namaza mâni olmayan kan. İstihâza günlerinde bulunan bir kadın, idrarını tutamayan ve sık sık burnu kanayan kimse gibi, özür sahibi olur; orucunu tutar, namazlarını kılar.

Hiçbilenlerlebilmeyenlerbirolurmu?

Ayet: 'Şöyle deriz ona: 'Defferini oku. Bugün muhasebeci olarak kendi işini görmeye kendin yetersin!' Kim doğru yolu seçerse, kendisi için seçmiş olur; kim de doğru yoldan saparsa, kendi aleyhinde sapmış olur. Hiçbir kimse başkasının günah yükünü taşımaz. Biz peygamber göndermediğimiz hiçbir halki cezalandırmayız.' (İsra, 14-15)

Esmâ-yı Hüsnâ (O'nun güzel isimleri):

es-SELÂM

Her çeşit arıza ve hâdiselerden salim kalan;
Her türlü tehlikelerden kullarını selâmete çıkaran;
Cennet'teki bahtiyar kullarına selâm eden...

Bu ism-i şerif, Kuddûs ismi ile yakın bir mana ifade etmekte ise de Selâm ismi, daha ziyade istikbale aittir. Yani, Cenâb-ı Hakk'ın gerek zatı, gerek sıfatı ileride en ufak bir tegayyüre, bir değişikliğe, bir zaafa uğramaktan münezzehtir. O, ezelde nasılsa ebedde de öyledir.

Rabbena'ğfirli..

رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ

Ey bizim Rabbimiz! Beni, anne-babamı ve bütün mü'minleri hesap gününde (herkesin sorguya çekileceği günde) bağışla.

İlimihâl

NAMAZIN FARZLARI

Namazın farzları 12'dir. Bunlardan altısı namazın dışındadır, bunlara "Namazın Şartları" denir. Altısı da namazın içindedir. Bunlara da "Namazın Rükünleri" denir. Namazın sahih olabilmesi için on iki farzın eksiksiz olarak yerine getirilmesi gerekir.

Namazın Şartları:

- 1) Hadesten Taharet:** Hades denilen mane'î kirin giderilmesi için, abdest almak, gerekli hallerde gusül yapmaktır.
- 2) Necasetten Taharet:** Namaz kılacak kişinin, bedeninde, üzerindeki elbisede ve namaz kılacağı yerde pislik varsa bunları temizlemektir.
- 3) Setr-i Avret:** Namaz kılacak kişinin vücudunda örtünmesi gereken yerleri örtmesi demektir.
Erkeklerin: Göbük ile diz kapağı arasını (dizkapağı dahil),
Kadınların: Yüz, el ve ayaklardan başka vücudunun her tarafını örtmeleri gerekir.
- 4) İstikbal-i Kible:** Namazı kibleye dönerek kılmaktır. Kible, Mekke şehrindeki kutsal bina olan Kâbe yönüdür. Kâbe, Hz. İbrahim ve Hz. İsmail tarafından yapılmıştır.
- 5) Vakit:** Namazları kendi vakitleri içinde kılmaktır. Vakti gelmeden bir namazı kılmak caiz değildir.
- 6) Niyet:** Hangi namazı kıldığını bilmek ve kalbinde hatırlamaktır. Niyetin dil ile söylenmesi sünnettir.

Namazın Rükünleri:

- 1) İftitah Tekbiri:** Namaza başlarken tekbir almak demektir.
- 2) Kıyam:** Namazda ayakta durmak demektir.
- 3) Kıraat:** Namazda ayakta iken biraz Kur'an okumaktır.
- 4) Rükû:** Namazda eller diz kapağına erişecek kadar eğilmektir.
- 5) Sücûd:** Rükû'dan sonra ayaklar, dizler ve ellerle beraber alrı yere koymaktır.
- 6) Ka'de-i Ahîre:** Namazın sonunda "Ettehiyyatü" okuyacak kadar oturmak demektir.

Haftanın sorusu:

Yeni doğan çocuklar için kesilen kurbanın adı nedir?

Geçen haftanın cevabı: İsrail

MALIN NEREDE?

Hasan el-Basrî, "Ben ölümden korkuyor ve onu sevmiyorum" diyen birine şu cevabı vermiş:
- Malını geride bıraktığın için ölümü sevmiyorsun.
Eğer malını ileriye (ahirete) gönderseydin, peşinden gitmek isteyecektin.

HERKES YANINDAKİNİ VERİR!

Kendisine hakaret edilen Hz. İsa'ya (a.s.):
- "Niçin karşılık vermediniz?" diye sorduklarında:
- Herkes yanındakini verir, demiş. Onda olan, benim yanımda yoktu.

Kavramlar:

Taklîdî iman

İnanmanın yollarından biri de taklittir. Bu şekilde inanmak için insan çevresini, atalarını, anne ve babasını gözletir ve onlar gibi davranır.

Müslüman bir anne-babanın çocuğu onları taklit ederek Müslüman olur. Mecusi bir ailede yetişen çocuk da ailesini taklit eder ve kuvvetli bir ihtimal ile Mecusi olur. Burada iman taklit etme yoluyla olur. İstisna olan iyi örnekler olsa bile bu şekilde inanç Kur'an'da hep kötülenir. Cahiliye Araplarının ve peygamberlere inanmayan insanların en çok eleştirildikleri nokta budur: Körü körüne ataları taklit. Bir araştırma yapmadan, kafa ve kalp olarak kendini hazırlamadan aileden ve çevreden gördüğü şeylerle inan etmesine, iman-ı taklîdî denir. Bir de bunun karşısında olması gereken bir iman vardır. O da iman-ı tahkikidir.

Tahkîkî iman

Başlangıçta ailesinden ve çevresinden görerek inansa bile bir insan zamanla imanının esaslarını delilleriyle öğrenir, ibadetle bunları korumaya alır ve artık hiçbir güç bu insanın imanını sarsmaya yetmez hale gelirse bu imana da iman-ı tahkiki diyoruz.

Risale-i Nur'dan

İman, yalnız icmalî bir tasdikten ibaret değildir. İmanın çok mertebeleri vardır. Taklîdî bir iman, hususan bu zamandaki dalâlet, sapkınlık fırtınaları karşısında çabuk söner. Tahkiki iman ise sarsılmaz, sönmez bir kuvvettir. Tahkiki imanı elde eden bir kimsenin, iman ve İslamiyeti dehşetli dinsizlik kasırgalarına da maruz kalsa, o kasırgalar bu iman kuvveti karşısında tesirsiz kalmaya mahkûmdur. Tahkiki imanı kazanan bir kimseyi, en dinsiz filozoflar dahi bir vesvese veya şüpheye düşürmez. (Gençlik Rehberi)

Hiçbilenlerlebilmeyenlerbirolurmu?

Ayet: Ey iman edenler! Eğer siz Allah'ın dinine destek olursanız, O da size yardım eder ve savaşta ayaklarınızı kaydırmaz. (Muhammed, 7)

Esmâ-yı Hüsnâ (O'nun güzel isimleri):

el-MÜ'MİN

Gönüllerde iman ışığı yakan, uyandıran;

Kendine sığınanlara eman verip onları koruyan, rahatlandıran...

Allah Teâlâ, kalplere iman ve hidayet başışlayarak orlardan şüphe ve tereddütleri kaldırmıştır.

Kendine sığınanlara eman verip korumuş, emniyetle rahatlatmıştır.

Hadis:

'Ağzların tadını acılaştırın ölümü çokça hatırlayıp anınız.'

Kunut Duâsı:

اللَّهُمَّ إِنَّا نَسْتَعِينُكَ وَنَسْتَغْفِرُكَ وَنَسْتَهْدِيكَ
وَنُؤْمِنُ بِكَ وَنَتُوبُ إِلَيْكَ وَنَتَوَكَّلُ عَلَيْكَ وَنُشْنِي
عَلَيْكَ الْخَيْرَ كُلَّهُ نَشْكُرُكَ وَلَا نَكْفُرُكَ
وَنَخْلَعُ وَنَتَرَكُ مِنْ يَفْجُرُكَ

Allahım! Senden yardım isteriz, günahlarımızı bağışlamamı isteriz, razı olduğun şeylere hidayet etmeni isteriz. Sana inanırız, sana tevbe ederiz. Sana güveniriz. Bize verdiğin bütün nimetleri bilerek seni hayır ile överiz. Sana şükrederiz. Hiçbir nimetini inkâr etmez ve onları başkasından bilmeyiz. Nimetlerini inkâr eden ve sana karşı geleni bırakır, terk ederiz.

VAKİTLER	İLK SÜNNET	FARZ	SON SÜNNET	VİTİR	TOPLAM
SABAH	2	2	-	-	4
ÖĞLE	4	4	2	-	10
İKİNDİ	4	4	-	-	8
AKŞAM	-	3	2	-	5
YATSI	4	4	2	3	13

Haftanın Sorusu:

Bara gelen adam barmenin ikisi ikiz üç çocuğu olduğunu öğrenir. Yaşlarını sorar. Barmen çocukların yaşlarının çarpımının 72 olduğunu söyler.

Adam bu yetersiz der.

O zaman barın kapı numarasına bak çocukların yaşlarının toplamını göreceksin der barmen.

Bakar gelir adam. Adam "Bu da yetersiz der" ve biraz daha ipucu vermesini ister barmenden.

"En küçük çocuğum dondurmaya bayılır" der barmen.

Adam çocukların yaşlarını anlamıştır bu sefer.

Siz de anladınız mı çocukların kaç yaşında olduklarını?

Geçen haftanın cevabı: Akika kurbanı

İnsanları bir kenara itemeyiz

İmam-ı Azam Hazretleri'nin genç bir komşusu vardı. Her gece evine içkili gelir, çıkardığı gürültü ile imamı çok rahatsız ederdi.

İmam, gençten hiç şikayetçi olmaz, komşusunun haline tahammül ederdi. Bir gün başkalarının şikayetinden olsa gerek genci hapse attılar. Ertesi gece gencin sesini duymayan Ebu Hanife (ra) şaşırıldı ve, '- Genç komşumuzun sesleri niçin kulağımıza gelmiyor?' diye sordu. - Efendim, o sarhoşu vali hapse attırdı, dediler.

Ertesi sabah doğruca valinin konağına gitti. Talebeleri, hocamız herhalde valiye teşekkür edecek, diye düşünüyordu. Vali, onu görür görmez ayağa fırladı, hürmet etti ve; '- Ya imam! Teşriflerinizin sebebini lütfen söyler misiniz?' dedi. O da, komşusu olan gencin serbest bırakılmasını rica etti. Vali, '- Efendim, böyle ehemmiyetsiz bir mesele için niye zahmet ettiniz? Haber gönderseydiniz emriniz derhal yerine getirilirdi,' cevabını verdi. Delikanlı serbest bırakıldı. İmam'la karşılaşmalarında oldukça mahcuptu. Kendisini bizzat çok rahatsız etmişti. Ebu Hanife, "Bak biz seni unutmuyoruz." sözleriyle iltifat buyurdu. Genç kısa zaman sonra tövbe etti ve İmam'ın talebeleri arasına katıldı.

Evet! Onlar, kimseyi itmiyor, kınamıyor, suçlamıyor, belki sadece kendine zulmeden zavallılara acıyor ve yardım etmeye çalışıyorlardı. Başkası ne yaparsa yapsın, onlar kendilerine düşeni yapıyordu.

AYIPLARI ÖRTMEK

"Bir kul, bu dünyada başka bir kulun ayıbını örterse, kıyamet gününde Allah da onun ayıbını örter."

DAYANABİLECEĞİN KADAR

Dünya için, dünyada kalacağın kadar çalış. Âhiret için orada sonsuz kalacağına göre çalış. Allahu Teâlâya, muhtaç olduğun kadar itaat et. Cehennem'e dayanabileceğin kadar günah işle. (Hz. Muhammed)

KERAHET VAKİTLERİ

Namaz kılmanın mekruh olduğu vakitler: Güneş doğarken (güneş doğduktan sonraki yaklaşık 45 dakika), batarken (güneş batmadan önceki yaklaşık 45 dakika) ve gündüz tam tepedeyken (öğle ezanından önceki yaklaşık 45 dakika).

Hiçbilenlerlebilmeyenlerbirolurmu?

Ayet: 'Allah size helâl ve haramı açıkça bildirmek, size daha önce geçmiş iyi insanların yollarını göstermek ve yuvanıza dönmenizi sağlayıp günahlarınızı bağışlamak ister. Allah alim ve hakîmdir (her şeyi hakkıyla bilir, tam hüküm ve hikmet sahibidir). Evet, Allah sizin yuvanıza dönüş yapip tövbenizi kabul buyurmak istiyorken, O şehvetlerinin ardına düşenler ise büsbütün yoldan çıkmanızı isterler. Allah sizin yükünüzü hafifletmek ister, çünkü insan hilkatçe zayıf yaratılmıştır.' (Nisa; 26,27,28)

Esmâ-yı Hüsnâ (O'nun güzel isimleri):

el-MÜHEYMİN

Gözetici ve koruyucu...

Allah, yarattığı mahlûkatının amellerini, rızıklarını, ecellerini bilip muhafaza eder. Bütün varlığı görüp gözetir, yetiştirip varacağı noktaya ulaştıran ancak O'dur. Hiçbir zerre, hiçbir lâhza, Onun bu lütfundan boş, uzak değildir.

Kunut Duâsı:

اللَّهُمَّ أَيَّاكَ نَعْبُدُ وَلَكَ نُصَلِّي وَنَسْتَعِذُ ۖ وَإِلَيْكَ نَسْعِي
وَنُخْفِدُ ۖ نَرْجُو رَحْمَتَكَ وَنَخْشَى عَذَابَكَ ۖ إِنَّ عَذَابَكَ
بِالْكَفَّارِ مُلْحِقٌ ۖ

Allahım! Biz yalnız sana kulluk ederiz. Namazı yalnız senin için kılarız, ancak sana secde ederiz. Yalnız sana koşar ve sana yaklaştıracak şeyleri kazanmaya çalışırız. İbadetlerini sevinçle yaparız. Rahmetinin devamını ve çoğalmasını dileriz. Azabından korkarız. Şüphesiz senin azabın kâfirlere ve inançsızlara ulaşır.

İlimihâl:

Namazın Vacipleri

- 1) Namaza "Allahü Ekber" sözü ile başlamak.
- 2) Farz namazların ilk iki rek'atında, nafil namazların her rek'atında Fatıha suresini okumak.
- 3) Farz namazlarının ilk iki rek'atında, vitir ve nafil namazların her rek'atında Fatihadan sonra sûre veya ayet okumak.
- 4) Fatıhayı sureden önce okumak.
- 5) Secdede alın ile beraber burnu da yere koymak.
- 6) Üç ve dört rek'atlı namazların ikinci rek'atında oturmak (Buna 'ka'de-i ülâ=birinci oturuş' denir)
- 7) Namazlardaki birinci oturuş ile son oturuşlarda ettehiyyatü'yü okumak.
- 8) Cemaatle kılındığı zaman sabah, cuma, bayram, teravih ve vitir namazlarının her rek'atında, akşam ve yatsı namazlarının ilk iki rek'atında imamin fatıha ve sureyi açıktan, öğle ve ikindi namazlarında ise, gizlice okuması.
- 9) İmama uyan cemaatin fatıha ve sureyi okumayıp susması.
- 10) Vitir namazında kunut tekbiri almak ve kunut dualarını okumak.
- 11) Bayram namazlarında alınan ilâve tekbirler.
- 12) Ta'dili erkân, yani ayakta iken dosdoğru, rûkûda dümdüz olmak (Kadınlar biraz meyilli dururlar), rûkûdan kalkınca iyice doğrulmak, iki secde arasında tam oturmak.
- 13) Namazın sonunda sağa ve sola selâm vermek.
- 14) Namazda yanılma olursa sehiv secdesi yapmak.

Haftanın sorusu:

Hasenat ve Seyyiat ne demektir?

Geçen haftanın cevabı: 6,6,2

İHLASLI OLMAK

Yahya bin Muaz'a:

- Kul ne vakit ihlaslı sayılır? diye sormuşlar.

Cevaben şöyle buyurmuş:

- Kendisini öven insanla, tenkit eden insanı bir gördüğü vakit..

HAKSIZ YERE

Sokrates ölüme mahkum edildiğinde, eşi:

- Haksız yere öldürülüyorsun, diye ağlamaya başlayınca, Sokrat:

- Ne yani, demiş. Birde haklı yere mi öldürülseydim!

Kavramlar:

Sehiv Secdesi Nedir, Nasıl Yapılır?

Namazın sonunda iki defa secde yapmak ve bu oturuşta Ettehiyyatü, Allahümme sallı ve Allahümme barik'i okuyup selâm vermeye sehiv secdesi denir. Sehiv secdesi şöyle yapılır:

Namazın son oturuşunda yalnız Ettehiyyatü okunarak sağ tarafa selam verildikten sonra: "Allahü Ekber" diyerek secdeye varılır. Burada üç kere "Sübhâne Rabbiye'l-â'lâ" denilir. Sonra "Allahü Ekber" denilerek kalkılıp oturulur, tekrar "Allahü Ekber" diyerek ikinci defa secdeye varılır ve üç kere "Sübhâne Rabbiye'l-â'lâ" söylenir ve "Allahü ekber" diyerek kalkılıp oturulur. Bu oturuşta, "Ettehiyyatü, Allahümme sallı, Allahümme bârik ve Rabbenâ âtinâ..." duaları okunarak önce sağa, sonra sola selâm verilir. Buna sehiv secdesi denir.

Sehiv Secdesi Hangi Hallerde ve Ne Zaman Yapılır?

a) Namazda farzlardan birinin unutulması geciktirilmesi.

b) Vacilerden birinin unutulması geciktirilmesi veya unutulması yapılmaması hallerinde sehiv secdesi yapılır.

Namazdaki bu eksikliği gidermek için namazın sonunda sehiv secdesi yapmak vaciptir. Farzlardan birinin unutulması veya bile bile yapılmaması hâlinde namaz bozulacağı için sehiv secdesi ile tamamlanamaz, namazın yeniden kılınması gerekir. Vacilerden herhangi birinin bilerek terk edilmesi durumunda sehiv secdesi yapılmaz, namazın yeniden kılınması gerekir.

Tilâvet Secdesi

Kur'ân-ı Kerim'deki on dört secde âyetinden herhangi birini okuyan veya işiten bir mükellefin yâni akıllı ve ergenlik çağına erişmiş bir müslümanın yapması vâcip (lâzım gelen) secde.

Tilâvet secdesinin yapılışı

Niyet edilerek eller kaldırılmadan Allahü ekber diyerek secdeye varılır. Secdede üç kere; "Sübhâne rabbiye'l-â'lâ" denir. Sonra 'Allahü ekber' denilerek ayağa kalkılır.

Hiçbilenlerlebilmeyenlerbirolurmu?

Esmâ-yı Hüsna (O'nun güzel isimleri):

el-AZİZ

Mağlûb edilmesi mümkün olmayan galib.

Bu ism-i şerif, kuvvet ve galebe mânâsına gelen 'izzet' kelimesinden gelir.

Allah Teâlâ mutlak sûrette kuvvet ve galebe sâhibidir.

İzzet sıfatı, Kur'an'da birçok yerlerde azap âyetleri bahsinde gelmiştir. Fakat bu ism-i şerifin yine birçok defa Hakîm ism-i şerifi ile birleştiği görülür. Bunun manası: Allah Teâlâ'nın kudreti galibdir, fakat hikmeti ile kötülerin cezasını te'hir eder, kötülük edip durmakta olan insanları cezalandırmakta acele etmez, demektir.

Fâtihâ Sûresi:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ * الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ * مَالِكِ
يَوْمِ الدِّينِ * إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ * اهْدِنَا
الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ * صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ
غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ *

Bütün hamdler, övgüler âlemlerin Rabbi Allâh'adır. O rahmândır, rahîmdir. Din gününün, hesap gününün tek hâkimidir. (Haydi, öyleyse deyiniz): "Yalnız Sana ibadet eder, yalnız senden medet umarız." Bizi doğru yola, Sana doğru varan yola ilet. Nimet ve lütfuna mazhar ettiklerinin yoluna ilet. Gazaba uğrayanların ve sapkınlarınkine deçil.

(Fatiha suresinin okunması tamamlanınca "öyle olsun, kabul eyle!" manasına gelen "âmin" denilmesi sünnettir.)

İlmihâl:

Namazın Sünnetleri

- 1) Beş vakit namaz ile Cuma Namazı için ezan ve kamet getirmek
- 2) İftitah tekbirini alırken elleri yukarıya kaldırmak
- 3) Sübhaneke ve Eûzu-Besmele'yi sessizce okumak
- 4) Sağ eli sol el üzerine koymak
- 5) Fatiha'dan sonra 'âmin' demek
- 6) Rükû ve secdeye eğilip kalkarken alınan tekbirler
- 7) Rükû ve secde tesbihleri. (Rukû'da üç defa "SÜBHANE RABBİYE'L AZİM" ve her iki secdede üçer defa SÜBHANE RABBİYE'L ÂLÂ" demek.)
- 8) Rükû'dan doğrulunca "SEMİALLAHU LİMEN HAMİDEH" ve hemen arkasından "RABBENA LEKE'L HAMD" demek.
- 9) Rükû'da parmaklar açık olarak dizleri tutmak, dizleri, dirsekleri dik ve sırtı baş ile dümdüz halde bulundurmamak.
- 10) Secdeye varırken önce dizleri, sonra elleri, sonra yüzü vere koymak. Secdeden kalkarken önce yüzü, sonra elleri, sonra dizleri kaldırmak.
- 11) Selama sağdan başlamak
- 12) Sütire edinmek (Önü açık yerde namaz kılarken önüne sütire koymak)

Haftanın sorusu (Ödüllü):

Peygamberlerde nübüvvetten önceki harikulade hallere ne denir?

Geçen haftanın cevabı: Hasenat: iyilikler, güzellikler, sevaplar.

Seyyiat: Kötülükler, günahlar, suçlar.

ÂLEMLER

Allahu Teâlâ'dan başka her şey, Allahü Teâlâ'nın yarattığı şeylerin hepsi, kâinât, varlıklar. Elbette Allahü teâlânın bu âlemlere hiç ihtiyacı yoktur. (Ankebût sûresi: 6)

Bütün varlıklar, Allahü teâlânın varlığına alâmet (delil) olduğu, O'nun varlığını gösterdiği için, mahlûkların (yaratılmışların) hepsine "Âlem" denmiştir. Varlıkların aynı cinsten olanlarının her birine de, âlem, meselâ, insanlar âlemi, melekler âlemi, hayvanlar âlemi, cansız maddeler âlemi denir. Âlem sonradan yaratılmıştır; çünkü devamlı değişikliğe uğramaktadır. Âlemi yoktan yaratan ise, hep var olan, hiç değişmeden, sonsuz var olan Allahü Teala'dır.

GÜNAHLARI SİLMEK İÇİN

"Büyük günahlardan kaçınıldığı müddetçe, beş vakit namaz ile iki cuma, aralarında işlenen küçük günahlara keffârettir." (Hadis)

SIRAT-I MÜSTAKİM

İstikametli yol; "hiçbir eğrilik ve meyil bulunmayan cadde, işlek geniş yol" olan Kur'an yoludur.

Sırât-ı müstakim, hakkı bilmeyi, onu her şeye tercih etmeyi, ona teslim olup imkân nispetinde onu hâkim kılmak için gayret ve cihad etmeyi ihtiva eder.

Sırât-ı müstakim, ifrat ve tefrit aşırılıklarından uzak, hayatın her sahasında dengeli hükümlere sahip olan islam dinidir.

İslâm metodu, insanlığın râci olduğu şu üç temel faaliyeti, fert ve toplum plânında dengede tutmakla, sırât-ı müstakimi gerçekleştirir:

İnsana, menfaatlerini sağlamak üzere verilen **kuvve-i sheviyye**nin (yani yemek, uyumak, cinsî hayat) ifratı fücür, yani helal haram demeden her şeyden istifade; tefriti humûd (isteksizlik), vasatı iffettir (helale isteği olup harama girmemek).

Zararları savmak için verilen **kuvve-i gadabiyye**nin ifratı tehevür, hiçbir şeyden korkmamaktır ki, bütün istibdat ve zulümler bunun eseridir. Tefriti cebanet, korkaklıktır. İtidali ise şecaattir ki dîni ve dünyevî hakları için canını feda edip meşru olmayan şeylere karışmamaktır.

Kuvve-i akliyyenin ifratı cerbeze, yani hakkı batıl, batılı hak gösterecek kadar aldatıcı bir zekâdır. Tefriti gabavet, hiçbir şeyden haberi olmamaktır. İstikameti ise hikmettir ki hakikati bilip uymak, batılı bilip kaçmaktır.

Demek ki sırât-ı müstakim, ideal faziletler mihrakı olan iffet, şecaat ve hikmetin mezcinden hâsıl olan istikamettir.

Hiçbilenlerlebilmeyenlerbirolurmu?

Ayet: 'Dünya zevki pek azdır, âhiret ise günahlardan sakınanlar için sırf hayırdır ve size kıl kadar olsun haksızlık yapılmaz.' (Nisa, 77)

Esmâ-yı Hüsna (O'nun güzel isimleri):

el-CEBBÂR

Kınlanları onaran, eksikleri tamamlayan;

Dilediğini zorla yaptırmaya muktedir olan...

Allah Teâlâ kâinatın her noktasında ve her şey üzerinde dilediğini yaptıрмаğa muktedirdir. Hüküm ve iradesine karşı gelmek ihtimali yoktur.

Fil Sûresi:

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
الَّذِیْ تَرَكِیْ فَعَلَّ رَبُّكَ بِاَصْحَابِ الْفِیْلِ
فِیْ تَضَلُّیْلِ ۝ وَاَرْسَلْنَا عَلَیْهِمْ طَیْرًا اَبَابِیْلَ ۝ تَرْمِیْهِمْ
بِجَارَةٍ مِنْ سِجِّیْلِ ۝ فَعَلَّمَهُمْ كَعَصْفٍ مَّا كُوِّلِ ۝

(Mekke'de nâzil olan bu sûre 5 âyettir. Sûre, adını ilk âyetinden almaktadır. Allah'ın dinine karşı çıkanların akıbetlerinin hüsrân olduğunu, Kâbe'yi yıkmaya gelen Ashab-ı fil'in hüsrânını misal vererek beyan buyurur.)

Rabbinin Fil Sahiplerine ettiklerini görmedin mi? Onların hile ve düzenlerini boşa çıkarmadı mı? Üzerlerine ebabili, sürü sürü kuşları salıverdi. Bunlar onlara pişkin tuğladan yapılmış taşlar atıyorlardı. Derken onları kurt yeniği ekin yaprağına çeviriverdi.

(Bu olay kesin mucizelerdendir. Tabiatla izah edilemez. Nakil yönünden de kesindir. Zira Hz. Peygamber bu sureyi okuduğunda Mekke'de 40 yıl önce olmuş bu olayı gören çok kimse vardı. Bunca aleyhtarlıklarına rağmen onu tenkit etmeye yeltenen kimse çıkmadı.)

İlmihal:

Namazı Bozan Şeyler

- 1) Namazda konuşmak.
- 2) Namazda bir şey yemek veya içmek.
- 3) Kendi işiteceği kadar gülmek (yanındakilerin işiteceği kadar gülerse abdesti de bozulur.)
- 4) Birine selâm vermek veya verilen selâmı almak.
- 5) Göğsünü kıbleden çevirmek.
- 6) Dünyaya âit bir şeyden veya bir ağırdan dolayı ağlamak "ah" demek. (Allah korkusundan dolayı ağlamak namazı bozamaz.)
- 7) Öksürüğü yok iken öksürmeye çalışmak. (Elde olmayarak normal gelen öksürük namazı bozamaz.)
- 8) Namazda bir iş yapmaya çalışmak.
- 9) Bir şeye üfleme. 10) Kur'an'ı, manası bozulacak şekilde yanlış okumak.
- 11) Ayeti mushaf'a bakarak (yüzünden) okumak.
- 12) Namazda abdesti bozulmak.
- 13) Teyemmüm eden kimsenin namazda suyu görmesi, mesh müddetinin namazda bitmesi
- 14) Sabah namazını kılariken güneşin doğması.
- 15) Cemaatle namazda kadınlarla erkeklerin arada bir perde olmadan yanyana bir saffa kılması.
- 16) Namazda örtünmesi gereken yerlerin açılması ve bu açılmanın bir rükûn yapacak kadar süre devam etmesi. 17) Bayılmak...

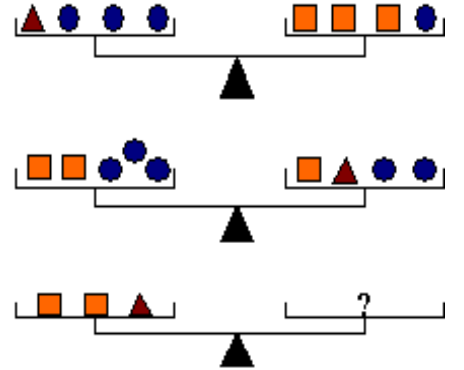
ASHAB-I KEHF

İsa aleyhisselâmdan sonra, dinlerini korumak için her şeylerini terk edip hicret eden ve Tarsus'taki mağarada medfun bulunan 7 kişi ile Kitmîr adındaki köpeklerine, Ashâb-ı Kehf denir. Kur'ân-ı Kerîm'de Kehf Sûresi'nde, kıssaları uzunca anlatılmaktadır.

Ashâb-ı Kehf denilen imanlı gençler, Efsûs yani, Tarsus şehri ahalisinden idiler. Bunlardan altısı sarayda vazifeli, hükümdara yakın kimselerdi. Roma imparatorlarından Domityanus veya Dokyanus denilen kimse, çok zalim ve putperest idi. Tanrılığını ilân etti. 95'te öldürüldü. Efsûs yani, Tarsus şehrine gelince, 7 genç İsa aleyhisselâmın dînini bırakmayıp, eziyetlerden kurtulmak için, bir mağarada saklandılar. 309 sene devamlı Rabbimiz'in (cc) izniyle uyudular.

İmparator Teodos zamanında uyanıp, Aryüs'ün talebeleri ile konuştular. Tekrar uyudular. Teodos putperestliği yıktı. Hıristiyanlığı yaydı. Mağaraya gidip Ashâb-ı Kehf ile görüştü. Dualarını aldı. Mağara kapısında bir meşit yaptırdı. 395'te öldü. Ashâb-ı Kehf'in isimleri; Yemlîhâ, Mekselînâ, Mislinâ, Mernûş, Debernûş, Şâzenûş, Kefestatayyûş ve köpekleri Kitmîr'dir.

Haftanın Sorusu (Ödüllü):

Yandaki şekle göre soru işaretinin olduğu yerde dengenin bozulmaması için ne olmalıdır?

Geçen Haftanın Cevabı: İrhasat

Hiçbilenlerlebilmeyenlerbirolurmu?

Ayet: Kim Allah yolunda hicret ederse dünyada gidecek çok yer, genişlik ve bolluk bulur. (Nisa, 100)

Esmâ-yı Hüsnâ (O'nun güzel isimleri):

el-MÜTEKEBBİR

Her şeyde ve her hâdisede büyüklüğünü gösteren...

Büyükük ve ululuk, ancak Allah'a mahsustur, varlığı ile yokluğu Allah'ın bir tek emrine ve iradesine bağlı bulunan kâinattan hiçbir mevcut, bu sıfatı taknamaz.

Hadis:

'Ameller niyetlere göre değerlendirilir; herkese niyet ettiği şey vardır.'

Kureyş Süresi:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ۚ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ
رَبِّ هَذَا الْبَيْتِ ۚ الَّذِي أَطْعَمَهُمْ مِنْ جُوعٍ وَأَمَّنَّهُمْ مِنْ خَوْفٍ ۚ

(Mekke'de indirilmiş olup 4 ayettir. Kâbe'ye sahip çıkıp onu korumaları sebebiyle Kureyş'in nail oldukları nimetleri bildirmektedir. Mekkeliler yazın Şam, kışın Yemen tarafına ticaret kervanları düzenlerlerdi. Kâbe'ye hizmet ettikleri için diğer Araplar onlara saygı duyuyor, onların seferlerini güvenlik içinde yapmalarına yardımcı oluyorlardı. Fil hadisesinden sonra bu güven ve saygı daha da arttı. Bütün bunlar Hz. İbrahim (a.s.)'in duası, Hz. Muhammed (a.s.)'in bereketi sayesinde olmuştu.)

Kureyş'in güven ve barış anlaşmalarından faydalanmalarını sağlamak için, Kış ve yaz seferlerinde faydalandıkları anlaşmaların kadrini bilmiş olmak için, Yalnız Bu Ev'in (Kâbe'nin) Rabbine ibadet etsinler. Kendilerini açıklıktan kurtarıp doyuran, korkudan emin kılan Rablerine kulluk etsinler.

İlmihâl: Namazın Mekruhları

- 1) Sıkışık abdestle namaz kılmak
- 2) Namazda elbise veya bir başka yerle oynamak
- 3) Namazda bir yere dayanmak
- 4) Gerinmek veya esnemek
- 5) Parmakları çılatmak
- 6) İnsan yüzüne karşı kılmak
- 7) Kıraatte, Kur'an-ı Kerimdeki sıraya uyulmaması. Bir sure atlamak
- 8) Erkeklerin secde ederken kollarını tamamiyle yere düşmeleri
- 9) Tek ayak üzerinde durmak veya bir ayağı yerden kesmek ve diğerine dayanmak
- 10) Namaz içinde, verilen selâmı el veya baş işaretleriyle almak
- 11) İkinci rekatta birinci rekata göre daha uzun okumak
- 12) Yanmakta olan ateşe doğru namaz kılmak..

Haftanın sorusu:

İlk Osmanlı halifesi kimdir?

Geçen haftanın cevabı: Üç kare bir daire.

MEZHEP:

Gitmek, takip etmek, gidilen yol. Mutlak müctehid denilen dinde söz sâhibi âlimlerin, müslümanların yapmaları gereken hususlarla ilgili olarak dînî delîllerden (Kur'ân, Sünnet, İcmâ ve Kıyas'tan) hüküm çıkarma usûlleri (metotları) ve çıkarıp bildirdikleri hükümlerin hepsi.

Ameli Mezhepler: İşler ve ibadetlerle, yani somut konularla bağlantılı meselelere dair hükümlerle (Abdest, namaz, nikâh, miras, borç vs.) ilgilenen mezhepler. Hanefilik, Şafiiilik, Hanbelilik, Malikilik gibi.

İtikadi Mezhepler: İnanç ve düşünce dünyasıyla, yani soyut konularla bağlantılı meselelere dair hükümlerle (Kabir azabının mahiyeti, Cennette Allah'ın görünmemesi meselesi, büyük günah işleyeninin durumu vs) ilgilenen mezhepler.. Maturidilik, Eş'arilik, Selefilik gibi.

İMAM-I AHMED BİN HANBEL

Ehl-i sünnetin (Peygamber efendimiz ve arkadaşlarının yolunda olanların) amelde dört hak mezhebinden biri olan Hanbelî mezhebinin imamı. Künyesi, Ebû Abdullah'tır. 780 (H. 164)'de Bağdad'da doğdu. 855 (H. 241) senesinde Bağdat'ta vefat etti.

İMAM-I A'ZAM EBÛ HANİFE

Hanefî mezhebinin imamı. İsmi Nûmân bin Sâbit'tir. Ebû Hanîfe künyesiyle ve İmâm-ı A'zam lakabıyla meşhûr olmuştur. 699 (H. 80) senesinde Küfe'de doğdu. 767 (H. 150) senesinde Bağdat'ta şehit edildi.

İMAM-I MALİK (Mâlik bin Enes)

Mâlikî mezhebinin imamı. Künyesi, Abdullah'tır. 711 (H.93 veya 95) senesinde Medine'de doğdu. 795 (H. 179)'da yetmiş altı yaşında Medine'de vefat etti.

İMAM-I ŞAFİİ (Muhammed bin İdris)

Şafîî mezhebinin imamı. Künyesi Ebû Abdullah'tır. 767 (H.150)'de Gazze'de doğdu. 820 (H. 204)'de Mısır'da vefat etti.

Kavramlar:

KUREYŞ:

Peygamber efendimizin mensup olduğu kabilenin adı. Peygamber efendimizin on birinci babası olan Kureyş'in (Fihri ibni Mâlik'in) çocukları ve torunları.

Kureyş Lehçesi:

Arab dilinin Kureyş kabîlesince konuşulan lehçesi. Kur'an-ı Kerim bu lehçe üzerine inmiş ve bu lehçe üzerine yazılmıştır.

KURRÂ:

Kaariler, kıraat âlimleri, Kur'ân-ı Kerim okuyucuları.

Hiçbilenlerlebilmeyenlerbirolurmu?

Ayet: Muhakkak ki müminler, mutluluk ve başarıya erdiler. Onlar namazlarında tam bir saygı ve tevazu içindedirler. Onlar boş şeylerden uzak dururlar.. (Mü'minun, 1,2,3)

Esmâ-yı Hüsna (O'nun güzel isimleri):

el-HÂLIK

Her şey'in varlığını ve varlığı boyunca görüp geçireceği halleri, Hâdiseleri tayin ve tespit eden ve ona göre yaratan, yoktan var eden...

Bu ismin manasında iki husus vardır:

1. Bir şey'in nasıl olacağını tayin ve takdir etmek,
2. O takdire uygun olarak o şey'i icat etmek.

Mâ'un Sûresi:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
أَرَأَيْتَ الَّذِي يُكَذِّبُ بِالْإِيمَانِ ۖ فَذَلِكَ الَّذِي دَعَىٰ السَّيِّئَةَ ۖ وَلَا
يَحْضُرُ عَلَىٰ طَعَامِ الْمِسْكِينِ ۖ فَوَيْلٌ لِلْمُصَلِّينَ ۖ الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ
سَاهُونَ ۖ الَّذِينَ هُمْ رَأَوْنَ ۖ وَيَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ ۖ

Baksana şu dini, mahşer ve hesabı yalan sayana! O, yetimi şiddetle ifip kakar. Muhtacı doyurmayı hiç teşvik etmez. Vay haline şöyle namaz kılanların: Ki onlar namazlarından gafildirler (Kıldıkları namazın değerini bilmez, namaza gereken ihtimamı göstermezler). İbadetlerini gösteriş için yaparlar, zekât ve diğer yardımlarını esirger, vermezler.

İlimihâl: Namazların Edepleri

Namazların bir kısım adabı vardır. Bunlar birer mendub demektir. Bunları terk etmek yerilmeyi gerektirmez, bir günah sayılmaz. Fakat bunları yapmak daha faziletlidir, daha çok sevap kazanmaya sebeptir. Şuurlu bir müslüman namazın ne kadar büyük bir ibadet olduğunu bilir, namaz sayesinde merhameti geniş olan ezeli mabudunun manevî huzurunda bulunduğunu anlar. O mukaddes mabudunun kendisini görüp bildiğini düşünerek son derece edebe riayet eder. Görünüş haliyle tevazu belirten bir durum alır. Mümkün olduğu kadar kalbinin iç duygularını dünyadan ve bayağı düşüncelerden korumaya çalışır. Bunun içindir ki:

"Namaz ancak kalp huzuru ile edilir." denilmiştir.

Namazların Başlıca Edepleri Şunlardır:

- 1) Namazda dışı ve içi ile bir sükûnet, bir huzur ve Allah'a ibadet duygusu içinde bulunmak.
- 2) Üst elbiseyi açık bulundurmayıp düğmelemek ve erkekler için, yenleri varsa, ellerini yenlerinden dışarıya çıkarmak.
- 3) Kıyam halinde secde yerine, rükûda ayakların üzerine, secdede burnun iki yanına, oturuşla kucağa, selamda sağ ve sol omuz başlarına bakmak.
- 4) Yalnız başına namaz kılan, rükû ve secde tesbihlerini üçten ziyade yapmak.
- 5) İkamet alınırken "Hayye alel-felâh = Haydin Kurtuluşu" denildiği zaman, imam ve cemaat için ayağa kalkmak. İmam mihraba yakın bulunmazsa, her saf, aralarından imam geçince ayağa kalkar.
- 6) İkamet alınırken camiye giren kimse oturur. Sonra cemaatle beraber ayağa kalkar. İkametin bitmesini ayakta beklemez.
- 7) Namazda esneme halinde ağız tutmak ve dudakları dişlerle olsun kapamak. Mümkün olmazsa sağ el ile kapamak. Öksürüğü ve geçirmeyi mümkün olduğu kadar gidermek.

Bütün bunlar güzel sayılan işlerdir. İbadet arasında yapılması gereken saygı belirtilerindendir.

Haftanın sorusu: 1: Futbol maçlarında oynanan topun FİFA kurallarına göre ağırlığı ne kadar olmalıdır?

2: Futbol sahasının büyüklüğü ne kadardır?

Geçen haftanın cevabı: Yavuz Sultan Selim

Namazı kazaya bırakmak

Özürlü ve özürsüz olarak namazı terk edenin, bunun farzını kaza etmesi lâzımdır.

Hanefî mezhebinin âlimleri, söz birliği ile buyuruyorlar ki: "Sünnet namazların, yalnız vaktinde kılınmaları emrolundu. Vaktinde kılınmayan sünnet namazlar, insanın üzerinde borç kalmaz. Bunun için, vaktinden sonra kaza edilmeleri emrolunmadı. Sabah namazının sünneti vacibe yakın olduğundan, o gün öğleden önce farzı ile kaza edilir."

Hanefî mezhebinde, bir farz namazı özürsüz kazaya bırakmak büyük günahdır. Kazaya kalan bir namazın ilk kazası kılınca, bu namazın kazalarını geciktirmek günahlarının hepsi affolur. Bunun için, kazayı bir an evvel kılarak, kaza borcunu bitirmek lâzımdır. Bir büyük günahı affettirmek için tevbe etmek lâzımdır. Tövbenin sahih olması için dört şart vardır. Bunlar, pişman olup günaha devam etmemek, bir daha yapmamaya karar vermek, affolması için dua ve istiğfar etmek, Allah ve kul haklarını ödemektir. Bu dört şarttan biri yapılmazsa, günah affolmaz.

İKİ SEÇENEK

"İsrailoğulları arasında dinden sapma, ilk defa şöyle başladı:

Bir adam bir başka adama rastlar ve:

Bana baksana! Allah'tan kork ve yapmakta olduğun şeyi terk et. Çünkü bu sana helâl değildir, derdi. Ertesi gün, aynı işi yaparken o adama tekrar karşılaşıp ve kendisini yaptığı kötü işten nehyetmediği gibi, onunla yiyip içmekten ve birlikte olmaktan da çekinmezdi. Onlar böyle yapınca Allah Teâlâ kalplerini birbirine benzetti. Sonra Resul-i Ekrem şu âyeti okudu:

"İsrailoğullarından kâfir olanlar Dâvud'un ve Meryem oğlu İsa'nın diliyle lânetlenmişlerdir. Bunun sebebi, baş kaldırmaları ve aşırı gitmeleriydi. Birbirlerinin yaptıkları fenalıklara mani olmuyorlardı. Yapmakta oldukları ne kötü idi! Onlardan çoğunun inkâr edenleri dost edindiklerini görürsün.

Nefislerinin onlara âhiret hayatı için hazırladığı şeyler ne kötüdür! Allah onlara gazab etmiştir, onlar azab içinde temelli kalacaklardır. Eğer Allah'a Peygamber'e ve ona indirilen Kur'an'a inanmış olsalardı, onları dost edinmezlerdi, fakat onların çoğu yoldan çıkmış kimselerdir" [Mâide,77-81]. Hz. Peygamber bu ayetleri okuduktan sonra şöyle buyurdu:

"Hayır, Allah'a yemin ederim ki, ya iyiliği emreder, kötülükten nehyeder, zâlimin elini tutup zulmüne mani olur, onu hakka döndürür ve hak üzerinde tutarsınız; ya da Allah Teâlâ kalblerinizi birbirine benzettir, sonra da İsrailoğullarına lânet ettiği gibi size de lânet eder."

Hiçbilenlerlebilmeyenlerbirolurmu?

Ayet:

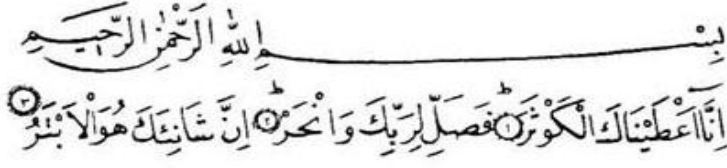
Size verilen herhangi bir şey, sadece dünya hayatının bir geçimliğidir. Allah katında olan; inanıp Rablerine güvenen, büyük günahlardan ve hayâsızlıklardan çekinen, öfkeli olduklarında bile başıslayanlar, Rablerinin çağrısına cevap verenler ve namaz kılanlar için daha iyi ve daha sürekli. Onların işleri aralarında danışma iledir. Kendilerine verdiğimiz rızktan da sarfederler. (Şura,36-38)

Esmâ-yı Hüsnâ (O'nun güzel isimleri):

el-BÂRİ'

Eşyayı ve her şey'in aza ve cihazlarını birbirine uygun bir halde yaratan... Her şey'in vücudu mütenasip, yani, azası, hayat cihazları ve asfî unsurları keyfiyet ve kemiyet bakımından birbirine münasip olarak yaratıldığı gibi, hizmeti ve faydası da umumî ahenge uygun yaratılmıştır.

Kevser Sûresi:

(Resulüm!) Kuşkusuz biz sana 'kevsir'i verdik. Şimdi sen Rabbine kulluk et ve kurban kes. Asıl adı-sanı kesilmiş olan, sana hınç besleyendir.

(Kevser: Çok hayır demek olup risalet, Kur'ân, şefaât makamı, ilim gibi hususları da kapsar. Kevser, ayrıca cennette Peygamberimize verilen bir havuz olup onun ümmeti oradan su içecektir. Erkek çocukları yaşamadığı için Peygamberimize müşrikler, nesli kesik manasına "ebter" dediler. Surede buna cevap verilmiştir.)

İlmihâl:

RAMAZAN ORUCU VE ORUÇ ÇEŞİTLERİ

Ramazân orucu müslüman, akıllı ve ergenlik çağına gelmiş kimselere farzdır. Ramazân orucu, kamerî aylardan Ramazân ayının bazen 29, bazen 30 gün sürmesine göre 29 veya 30 gün olarak tutulur.

Oruçlarda niyet önemlidir. Niyet kalp ile de olur. Geceleyin imsaktan önce veya imsak vaktinde ertesi gün oruç tutacağını kalbinden geçiren bir müslüman o günün orucuna niyet etmiş olur. Oruç tutmak düşüncesi ile sahur yemeğine kalkan kimse de niyet etmiş sayılır. Ancak oruç tutan kimsenin hem içinden niyet etmesi, hem de dili ile "Niyet ettim Ramazân'ın yarınki orucuna" diye söylemesi daha iyi olur.

Beş çeşit oruç vardır:

1. FARZ ORUÇ: Ramazân orucunun edası ve kazası farzdır. Keffaret oruçlarının tutulması da farzdır.
2. VACİP ORUÇ: Adak oruçları ile bozulan nafîle orucun kaza edilmesi vaciptir.
3. SÜNNET ORUÇ: Kamerî aylardan Muharrem ayının 9-10 veya 10-11. günlerinde oruç tutmak sünnettir.
4. MÜSTEHAĞ ORUÇ: Kamerî ayların 13. 14. 15. günleri ile her haftanın Pazartesi ve Perşembe günleri, Şevval ayında 6 gün oruç tutmak müstehaptır.
5. MEKRUH ORUÇ: İki türlü mekrûh oruç vardır:
a) Muharrem ayının sadece 10. günü, yalnız Cuma veya Cumartesi günleri oruç tutmak, iki orucu iftar etmeksizin birbirine eklemek veya senenin tamamını oruçlu geçirmek "TENZİHEN (helale yakın) MEKRUH"tur.
b) Ramazân bayramının birinci günü ile Kurban Bayramının 4 günü oruç tutmak "TAHRİMEN (harama yakın) MEKRUH"tur.

Haftanın sorusu:

Peygamberimizin çocuklarının isimlerini sayınız.

Geçen haftanın cevabı: 1. Cevap: 452 gram; 2. Cevap: 50 metre X 100 metre

ÖZÜN ÖZÜ!

Büyük evliyadan Ebu Bekr-i Şiblî Hazretleri buyurdu ki:

"Ben 4 yüz hocadan ders aldım. Bunlardan 4 bin hadîs-i şerîf öğrendim. Bütün bu hadîslerden bir tanesini seçip, ona uydum. Çünkü kurtuluşu ve seâdet-i ebediyeye kavuşmayı bunda buldum ve bütün nasihatleri hep bunun içinde gördüm. İşte bu seçtiğim hadîs-i şerîf şudur:

- 1- Dünyâ için, dünyâda kalacağın kadar, çalış.
- 2- Allahu Teâlâ'ya "muhtaç olduğun kadar" itâat et!
- 3- Cehenneme dayanabileceğin kadar, günah işle!"

KENDİNİ BEĞENME!

Kendi nefsini beğenen ve seven adam başkasını sevmez. Seviyor gibi gözükse de samimi olarak sevmez.

Belki ondaki menfaati ve lezzeti sever. Dâima kendini beğendirmeye ve sevdirmeye çalışır. Kusuru kendine almaz ve avukat gibi kendini müdafaa eder. Mübalağalarla veya yalanlarla kendini över, âdeta nefsinde büyük bir pay verir. Öyle ki sonunda "O kimse ki heva ve heveslerini ilah edinmişlerdir." (Furkan, 43) ayetinin tokadını yer.

Kavramlar:

ORUÇ

Ramazân ayında oruç tutmak İslâm'ın beş şartından biridir. Oruç, niyet ederek tan yerinin ağarmasından itibaren güneş batıncaya kadar yememek, içmemek ve cinsi ilişkide bulunmamak suretiyle yerine getirilen bir ibadettir.

Peygamberimiz oruç tutanlar için şu müjdeyi veriyor: "Kim inanarak ve mükâfatını Allah'tan bekleyerek Ramazân orucunu tutarsa geçmiş günahları başıslanır." (El-Buhari, Savm:7)

Oruç, ancak Allah'ın hoşnutluğunu kazanmak için tutulur. Oruç, iyi bir irade terbiyesidir: İnsanlara iyi huylar ve ahlak güzelliği sağlar, insanı olgunlaştırır. Oruç, aynı zamanda müslümanı günah işlemekten ve cehennem ateşinden koruyan bir kalkandır. Acıma duygusunu geliştirir, sağlığını korumasına yardımcıdır, nimetlerin değerini bildirir, olaylar karşısında sabırlı olmayı öğretir.

Yüce Allah bir hadisi kutsîde "Oruç benim içindir, o'nun mükâfatını da ben veririm" buyurmuştur (Müslim, Siyam;30).

Hiçbilenlerlebilmeyenlerbirolurmu?

Ayet:

Biz hiç kimseye takatinin üstünde yük yüklemeyiz. Nezdimizde gerçeği bildiren, insanların yaptıklarını tam tamına tespit eden bir kitap (Levh-i mahfuz veya hesap defterleri) vardır. Bundan ötürü asla haksızlığa uğratılmazlar. Fakat onların kalpleri bundan gafilidir. Ayrıca onların bundan başka birtakım pis işleri daha var ki onlar işler dururlar. En nihayet onların refaha dalıp gitmiş olanlarını azapla kısıvrak yakaladığımızda birden feryadı basarlar. Fakat onlara şöyle denilecektir: "Hiç boşuna sızlanmayın bugün! Zira siz Bizden hiçbir surette yardıma mazhar olmayacaksınız." (Mü'minun:62-65)

Esmâ-yı Hüsnâ (O'nun güzel isimleri):

el-MUSAVVİR

Tasvir eden, her şey'e bir şekil ve hususiyet veren...

Allah Teâlâ her şey'e bir suret, bir özellik vermiştir. Her şey'in kendisine göre şekli, dıştan görünüşü vardır ki, başkalarına benzemez.

Mesela: İnsanlar arasında tamamıyla birbirinin aynı iki insan yoktur.

Bundan daha garibi, parmak uçlarındaki çizgilerdir. Bu çizgiler, insanların sayısı kadar değişik gidiyor ve hiçbir ötekine uymuyor. Şu halde insanın hiç taklit olunamayacak imzası, bastığı parmak izidir.

İşte bunlar, Allah Teâlâ'nın 'musavvir' isminin tecellileridir.

Kâfirun Sûresi:

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ ۖ وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ
وَلَا أَنَا عَابِدٌ مَّا عَبَدْتُمْ ۖ وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ ۚ لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ ۝

De ki: Ey kâfirler! Ben sizin ibadet ettiklerinize ibadet etmem. Siz de benim ibadet ettiğime ibadet etmiyorsunuz. Ben sizin ibadet ettiklerinize asla ibadet edecek değilim. Siz de benim ibadet ettiğime ibadet etmezsiniz. O halde sizin dininiz size, benim dinim bana.

İlimihâl

ORUÇ NASIL TUTULUR?

Oruç, imsak vaktinde başlar. Oruca niyet eden kimse bu vakitten itibaren herhangi bir şey yiyemez, içemez ve orucu bozan şeyleri yapamaz. Bu durum akşam güneş batıncaya kadar devam eder. Güneş battıktan sonra yiyip içmek suretiyle orucunu açar. İşte niyet ederek, imsak vaktinden akşam güneş batıncaya kadar yememek, içmemek ve orucu bozan şeylerden sakınmakla bir günlük oruç tutulmuş olur.

Oruç tutamayacak kadar hasta olanlar, hastaya bakanlar, Ramazan ayında yolculuk yapanlar, gebe veya emzikli olanlar, aşırı yaşlılar ve düşkünler, aybaşı hali veya loğusalık halinde bulunan kadınlar Ramazan ayında oruç tutmazlar. Bunlardan:

a) Aybaşı hali veya loğusalık halinde olan kadınlar ile emzikli ve gebe olan kadınlar, bu özürleri sona erdikten sonra ve Ramazan ayı dışında oruçlarını kaza ederler.

b) Yolcular, yolculukları bitince oruçlarına başlarlar. Ramazan ayında tutamadıkları oruçlarını Ramazan ayından sonra tutarlar.

Haftanın sorusu:

Hız. Peygamber'in vefatından sonra, herhangi bir asırda, bütün İslam müçtehitlerinin, dînî bir konuda ortak hüküm vermelerine ne denir?

Geçen haftanın cevabı: Dört kızı vardı. 1) Zeynep 2) Rukiyye 3) Ümmü Gülsüm 4) Fatıma (r.a.)'dır. Üç oğlu vardı. 1) Kasım 2) Abdullah (Diğer adı Tayyip) 3) İbrahim'dir.

EHL-İ KİTAP

Yahudi ve Hıristiyanlar gibi esasında Allah'a inanıp, peygamberine tabi olup, hak dine mensup iken zaman içinde bu hak yoldan uzaklaşan ve son hak peygamber olan Hz. Muhammed'e de inanmayan kimseler. Bunlar müşrik ve putperestlerden farklı tutularak; kızlarıyla evlenmek ve yiyeceklerini yemek müslümanlara helal kılınmıştır.

İSRAİLOĞULLARI

Bir ismi de İsrâil olan Yakup aleyhisselâm'ın on iki oğlu ve onların soyundan gelenler.

ON EMİR

Allahu Teâlâ'nın Tûr dağında Mûsâ aleyhisselâma bildirdiği on emir. Yahudilikte uyulması şart olan kural. Bugünkü Yahudi kitaplarında ve Tevrat'ın Tesniye ve Huruç (çıkış) kısmında bildirilen on emir şunlardır: 1) Puta tapmayacaksın, tek Allah'ın varlığını inanacaksın. 2) Allah ismini hürmet ve muhabbet ile zikredeceksin. 3) Altı gün çalışıp yedinci gün dinleneceksin. Sebt yani Cumartesi gününü dâimâ hatırlayıp onu kutsal tutacaksın. 4) Anne ve babana hürmet ve itaat edeceksin. 5) Adam öldürmeyeceksin. 6) Zina etmeyeceksin. 7) Yalan söylemeyeceksin. 8) Kimsenin malını çalmayacaksın. 9) Komşuna yalan şahitlikte bulunmayacaksın. Komşunun zevcesine (hanımına), evine, tarlasına, kölesine, cariyesine, öküzüne, eşeğine ve hiç bir şeyine göz dikmeyeceksin. 10) Haram olan kurbanı kesmeyeceksin.

KÂFİR

Muhammed'in Elçiliğini inkâr edenler ve getirdiği buyruklarından yüz çevirenler" demektir.

"Hz.

MÜŞRİK

Allahu Teala'ya şirk (ortak) koşan. Allah'ı mâbûd bildiği halde put veya benzeri şeyleri de ilâh (tanrı) edinen.

MÜNAFİK

Kalben inanmadığı halde, müslümanları aldatmak için, inanmış görünen kimse.

TAHRİF

Bozma, değiştirme.

...

"Şu İsa masalı da amma çok işimize yaradı." (Papa 10. Leon)

Hiçbilenlerlebilmeyenlerbirolurmu?

Ayet:

Ey iman edenler! Sizden hiçbir topluluk bir başka toplulukla alay etmesin. Ne mâlum? Belki alay edilenler edenlerden daha hayırlıdır. Kadınlar da başka kadınlarla alay etmesinler. Belki de alay edilenler edenlerden daha hayırlıdır. Birbirinizi, (daha doğrusu kendilerinizi) karalamayın. Birbirinize kötü lakaplar takmayın. İman ettikten sonra insanın adının kötüye çıkması, fâsik damgası yemesi ne fena bir şeydir! Kim tövbe etmezse işte onlar tam zalim kimselerdir. (Mü'minun;11)

Esmâ-yı Hüsna (O'nun güzel isimleri):

el-ĞAFFÂR

Mağfireti pek bol olan..

Ğafr, örtmek ve sıyanet etmek (korumak) mânâsındadır. Allah mü'minlerin günahlarını örter. Dilediği kullarını da günahlardan sıyanet eder, korur. Bu, onlar için en büyük nimetlerden biridir.

Nasr Sûresi:

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
اِذَا جَآءَ نَصْرُ اللّٰهِ وَالْفَتْحُ ۝ وَرَآیْنَا النَّارَ یَدْخُلُوْنَ فِیْهَا مِنْ کُلِّ اُمَّةٍ ۝ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّکَ وَاسْتَغْفِرْ لَهُ ۝ اِنَّهٗ كَانَ تَوَّابًا ۝

(Zafer mânâsına gelen Nasr sûresi, adını ilk âyetinden almaktadır. Hz. Peygamberin tebliğinin gayesine ulaştığını, dolayısıyla dünyadaki görevinin tamamlanıp yüce dostu (refik-i A'lâya) dönme zamanı geldiğini beyan buyurur.

Fetih, yani zaferden maksat Mekkenin fethi olup hicri 8. yılın Ramazan ayında gerçekleşmiştir. 10. yılın Rebülevvel ayında da Efendimiz âhirete irtihâl etmişlerdir.)

Allah'ın yardım ve zaferi geldiği zaman, Ve insanların kafile kafile Allah'ın dinine girdiklerini gördüğün zaman, Rabbine hamd ile tesbih et ve O'ndan af dile. Çünkü O tevabdır, tövbeleri çok kabul eder.

İlmihâl: ORUCU BOZUP KAZA VE KEFFARET GEREKTİREN HALLER

Oruçlu olduğunu bildiği halde kasten;

1- Yemek, içmek, (gıda maddesi, ilaç, sigara vs.)

2- Cinsi ilişkide bulunmak.

Orucu bozar, kaza ve keffareti gerektirir.

Kaza: Bozulan orucun yerine gününe gün oruç tutmaktır.

Keffaret: Bozulan bir gün orucun yerine iki ay (altmış gün) peş peşe oruç tutmaktır.

Ramazan ayında niyet ederek oruca başlayan bir kimse özürsüz olarak bile bile yiyip içse veya cinsi ilişkide bulunsa orucu bozulur. Bozulan bu orucun gününe gün kaza edilmesi, ayrıca oruç özürsüz olarak ve bile bile bozulduğu için de keffaret tutması gerekir.

Başlanan bir orucu bilerek bozmanın dünyadaki cezası keffarettir. Yani altmış gün birbiri ardınca oruç tutmaktır. Herhangi bir sebeple keffaret orucuna ara verilir veya eksik tutulursa yeniden başlayıp altmış günü kesintisiz tamamlamak lazımdır. Kadınlar keffaret orucu tutarken araya giren âdet günlerini tutmazlar, âdet halleri bitince ara vermeden temiz günlerinde oruca devam ederek altmış günü tamamlarlar.

Haftanın sorusu:

Müçtehidin herhangi bir dînî mesele hakkında bir hükme ulaşabilmek için belli tekniklere başvurarak bütün gücünü harcamasına ne denir?

Geçen haftanın cevabı: İcma

HZ. MUHAMMED (SAV)

Babası Abdülmuttalib'in oğlu Abdullah, annesi Vehb'in kızı Âmine Hatun'dur. Mîlâdın 571 senesi Nisan ayının yirmisine rastlayan Rebî-ül-evvel ayının on ikinci Pazartesi gecesi Mekke'de doğdu. Babası O doğmadan önce vefat etti. Altı yaşındayken annesi, sekiz yaşındayken dedesi vefat etti. Sonra amcası Ebû Tâlib'in yanında büyüdü. Yirmi beş yaşında Hz. Hatice ile evlendi. Ondandır dört kızı iki oğlu oldu. Kırk yaşında bütün insanlara ve cinlere peygamber olduğu bildirildi. Üç sene sonra herkesi imana çağırmaya başladı. Elli iki yaşındayken bir gece Mekke'den Kudüs'e ve oradan göklere götürülüp getirildi. Mîrâc adı verilen bu yolculuğunda Cennetleri, Cehennemleri, Allahu Teâlâ'yı gördü. Mîlâd'ın 622 yılında Allahu Teâlâ'nın emriyle Mekke'den Medîne'ye hicret etti (göç etti). Vefatına kadar İslâmiyet'i yaymaya ve insanları iki cihan saadetine (mutluluğuna) kavuşturmaya çalıştı. Hicrî 11 (M.632) senesinde Rebîul-evvel ayının 12. Pazartesi günü öğleden önce vefat etti. Salıy Çarşambaya bağlayan gece yarısı, vefat ettiği odaya defn edildi.

HADİS:

Söz anlamına gelir; özel olarak da Peygamber Efendimiz'in sözleri, işleri ve onayları demektir.

Hadis Âlimi:

Hadis-i Şerîf sahasında mütehasıs/uzman kimse.

Kudsî Hadis:

Manası Allah tarafından, kelimeleri ise, Resûl-i Ekrem sallallâhu aleyhi ve sellem tarafından olan hadis-i şerîfler. Örnek: Hak teâlâ, hadis-i kudsîde buyurdu ki: 'Kulum bana, farz namazda olduğu kadar, hiçbir amel ile yakın olamaz.' (Buhârî)

Mevzû Hadis (Uydurma Hadis):

Bir hadis âliminin 'hadis kriterlerine' uymayan sözler.

Bir müçtehid (ayet ve hadislerden hüküm çıkaran âlim), bir hadisin sahîh (doğru) olması için, lüzûm gördüğü şartları taşımayan bir hadis için; "Benim mezhebimin usûlünün (metodolojisinin) kâidelerine göre mevzûdur" der. Yoksa "Resûlullah'ın sallallah ü aleyhi ve sellem sözü değildir" demez.

KÜTÜB-İ SİTTE:

Altı kitap. Kur'ân-ı Kerîm'den sonra, İslâm dîninin ikinci kaynağı olan hadis-i şerîfleri ihtivâ eden ve doğruluğu İslâm âlimleri tarafından tasdik edilen altı hadis kitabının hepsine birden verilen ad. Bunlar;
-Buhârî'nin Sahîh-i Buhârî'si,
-Müslim'in Câmi'us-Sahîh'i,
-İmâm-ı Mâlik'in Muvattâ'ı (veya İbn-i Mâce'nin Sünen'i),
-Tirmizî'nin Sünen'i,
-Ebû Davûd'un Sünen'i,
-Nesâî'nin Sünen'idir.

Hiçbilenlerlebilmeyenlerbirolurmu?

Ayet: Onlar ne yaparlarsa yapsınlar, sen yine de kötülüğü en iyi tarzda sav.
(MÜ'minun,96)

Esmâ-yı Hüsnâ (O'nun güzel isimleri):

el-KAHHÂR

Her şey'e her istediğini yapacak surette galib ve hâkim...

Kahr, bir şey'e, onu hor ve hakîr kılacak veya mahv ve helâk edebilecek surette galib olmaktır. Allah Teâlâ Kahrî'dir, her veçhile üstün ve daima galibdir. Kuvvet ve kudretiyle her şey'i içinden ve dışından kuşatmıştır. Hiçbir şey O'nun bu ihatasından dışarı çıkamaz. Ona karşı her şey'in boynu büküktür. Kahrına yerler, gökler dayanamaz. Kahr ile nice azıp sapmış ümmetleri ve milletleri mahv ve perişan etmiştir.

Mesed/Leheb Suresi

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
تَبَّتْ يَدَا أَبِي لَهَبٍ وَتَبَّ ۗ
مَا أَغْنَىٰ عَنْهُ مَالُهُ وَمَا كَسَبَ ۗ سَيَصْلَىٰ نَارًا
ذَاتَ لَهَبٍ ۗ وَامْرَأَتُهُ حَمَّالَةَ الْحَطَبِ ۗ فِي جِيدِهَا حَبْلٌ مِّن مَّسَدٍ ۗ

(Hak dine düşmanlık etmesi sebebiyle kin ve hasedinden yanan, böylece varacağı ebedî cehenneme girmeden, dünyada alev giren ve "ateşlik" manasına gelen Ebû Leheb ile eşinin şahsında din düşmanlarının akibetini bildirir.

Ebû Leheb'in akibetini ve kâfir olarak öleceğini senelerce önce haber vermektedir. Ebû Leheb, Hastalığı sebebiyle katılmadığı Bedir savaşında Mekkeliilerin yenilmesine o kadar üzüldü ki bir hafta sonra ibret olacak şekilde öldü.)

Kurusun Ebû Leheb'in elleri. Zaten de kurudu! Ona ne malı, ne de yaptığı işler fayda verdi! O, alev alev yükselen ateşe girecek, Eşi de boynunda bükülmüş organ olarak, o ateşe odun taşıyacak.

(Ebû Leheb'in, Ebû Süfyan'ın kız kardeşi olan eşi Ümmü Cemil de kocasından geri kalmayan bir düşmandı. Diken toplayıp Resulullahın yoluna saçardı. Âhiretteki akibetini de kendisi istemiş olarak, kendini yakacak olan odunu taşıma işini devam ettirecektir.)

İlimihâl:

ORUCU BOZUP YALNIZ KAZAYI GEREKTİREN ŞEYLER

- 1) Yenmesi normal olmayan ve ilaç olarak da kullanılmayan şeyleri yutmak, (toprak, kağıt, pamuk gibi)
- 2) Buruna ilaç çekmek,
- 3) Kulağın içine yağ damlatmak,
- 4) Abdest esnasında ağızına ve burnuna su alırken kendi elinde olmayarak boğazına su kaçmak,
- 6) Zorla orucu bozulmak,
- 7) Ağız dolusu kusmak,
- 8) Akşam vakti girmediği halde, akşam oldu zannederek iftar etmek,
- 9) İmsak vakti geçtiği halde, İmsak'a daha vardır zannederek yemek.

Haftanın sorusu:

İlk vahiy Peygamberimize nerede ve ne zaman gelmiştir?

Geçen haftanın cevabı: İçtihat

Ebû Leheb yaşıyor mu?

Kur'an Tebbet Suresi'nde Ebû Leheb ve karısından bahseder.

Ebû Leheb ve karısı Ümmü Cemil çoktan öldüler. Peki Kur'an-ı Kerim, niçin onlardan haber veriyor? Çünkü bu İlahi bir kanuna işaret ediyor. Nasıl, Firavun, Nemrut, "Allah'ın hükümlerine set çekenlerin" bir sembolü ise; nasıl, Hz. İbrahim (as), Hz. Musa (as), Peygamber Efendimiz (sas), "Allah'ın hükümlerini hâkim kılmak isteyenlerin" sembolü, bayraktarı ise; Ebu Leheb ve karısı da "Müslümanlara eziyet vermek isteyenlerin öncüsü ve sembolü"dür. Kıyamete kadar, Müslümanlara eziyet vermek isteyenler de, erkek iseler Ebû Cehil/Ebû Leheb, kadın iseler Ümmü Cehil'dir. "Tebbet!" Sûresi'ndeki İlahi tehdit aynen onlar için de geçerlidir. Ebû Leheb ve karısı Peygamber Efendimiz'e (sas) ve Müslümanlara "eziyet vermeyi" dava edinmişlerdi. Her vesileyle Kâinatın Efendisi'ne ve Müslümanlara hakaretler ediyor, Efendimiz'in geçeceği yollara dikenli çalı çırpı koyuyor, evinin önüne hayvan pisliği döküyorlardı.

Ebu Leheb'in oğlu Efendimiz'e saldırdı

Efendimiz'e (sas) risalet gelmeden önce kızları Hazreti Ümmü Gülsüm'ü Ebû Leheb'in oğlu Uteybe ile, Hazreti Rukiyye'yi de Utbe ile nişanlamışlar; ancak evlilik gerçekleşmemişti. Tebbet Suresi nazil olduktan sonra, Ebû Leheb her iki oğluna da, nişanlarını bozmalarını söyledi. Bu emri alan Uteybe, Resûlullah'ın yanına giderek, "Ben senin dinine karşıyım, seni de tanımıyorum, kızından da ayrıldım!" dedi. Sözlerini bitirdikten sonra Efendimiz'in üzerine saldırdı, elbisesini yırttı, mübarek yüzlerine tükürdü. Bu hakaretler Efendimiz'i üzmüştü, Uteybe'ye döndü ve dedi ki: "Rabb'imden dilerim ki, sana köpeklerden bir köpeği musallat eder!" Sınır aşmıştı artık.

Efendimiz'in ona bedduası, Ebû Leheb ve Uteybe'yi korkutmuştu. Olaydan sonra Uteybe'nin de bulunduğu ticaret kervanı Şam'a doğru yola çıkmış ve bir yerde konaklamışlardı. Gece herkes uykuya daldığı bir vakitte Uteybe'nin bulunduğu çadıra bir aslan musallat olmuştu. Aslanı gören Uteybe şöyle haykırdı: "Vay başıma gelen. Muhammed'in dediği doğru çıkacak!" Sabah ahali, korkunç bir çığlık ile uyandı.

İSÂR

Başkasının ihtiyacını kendi ihtiyacından önce düşünmek. Muhtaç olduğu hâlde, elindeki malı muhtaç din kardeşine verip yokluğa katlanmak.

RİYA

Gösteriş, ikiyüzlülük. Kendini olduğundan başka gösterme. Başkaları 'görsün' diye iş yapma.

SÜM'A

Başkaları 'duysun' diye iş yapma, hareket etme.

Hiçbilenlerle bilmeyenler bir olur mu?

Ayet: "Ey bizim Kerim Rabbimiz, bize hidâyet verdikten sonra kalplerimizi saptırma ve katından bize bir rahmet bağışla. Şüphesiz bağış bol olan Vehhab Sensin Sen!" (Al-i İmran,8)

Esmâ-yı Hüsnâ (O'nun güzel isimleri):
el-VEHHÂB

Çeşit çeşit nimetleri devamlı bağışlayıp duran..

Vehhâb kelimesi hibe kökünden gelmektedir. Hibe, "herhangi bir karşılık ve menfaat gözetmeden birine bir malı bağışlamak" manasındadır. Vehhâb ise, "Her zaman, her yerde ve her şey'i çok çok ve bol bol veren ve karşılık beklemeyen" demektir.

Hadis:

"Hediyeleşin, zira hediye, kalpteki kuşukları giderir. Komşu kadın, komşusu kadından gelen hediyeyi hakir görmesin, bir koyun paçası olsa bile."

İhlâs Sûresi:

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ ۝ اللّٰهُ الصَّمَدُ ۝ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ
يُولَدْ ۝ لَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا اَحَدٌ ۝

(Kur'an'ın hülâsası ve halis tevhidî ortaya koyması ile ihlâs adı verilmiştir. Bu sûre şirkin her çeşidini pek özlü bir şekilde reddetmektedir.)

De ki: O, Allah'tır, gerçek İlah'tır ve Birdir. Allah Samed'dir. Ne doğurdu, ne de doğuruldu. Ne de herhangi bir şey O'na denk oldu.

(Samed: Hiçbir şeye muhtaç olmayan; aksine herşey kendisine muhtaç olan)

İlmihâl: ORUCU BOZMAYAN ŞEYLER

- 1) Oruçlu olduğunu unutarak yemek, içmek,
- 2) Kulağına su kaçmak,
- 3) Göze ilaç damlatmak,
- 4) Gece yıkanması gerekirken sabahleyin yıkanmak,
- 5) Kendi isteği olmayarak kusmak,
- 6) İhtilâm olmak, (yani uyurken cünüplük hali meydana gelmek)
- 7) Kan aldırma,
- 8) Kendi isteği olmayarak boğazına toz, duman girmek,
- 9) Ağzındaki tükürüğü yutmak,
- 10) Yemeksizin herhangi bir maddenin tadını boğazında hissetmesi,
- 11) Nohut tanesinden daha küçük olan ve dişler arasında bulunan yiyeceği yutmak.

Haftanın sorusu: Kur'an ve Sünnet'te hükmü açıkça belirtilmeyen bir meselenin hükmünü, aralarındaki ortak nitelik dolayısıyla, hükmü açıkça belirtilen diğer meseleye göre açıklamaya ne denir?

Geçen haftanın cevabı: İlk vahiy, Miladî 610 yılında, Hz. Peygamber, 40 yaşında iken, Mekke yakınındaki Nur Dağı'nda ve Kadir Gecesi'nde gelmiştir.

İHLÂSLI OLMAK

Yahya bin Muaz'a:

- Kul ne vakit ihlâslı sayılır? diye sormuşlar. Cevaben şöyle buyurmuş:
- Kendisini öven insanla, tenkit eden insanı bir gördüğü vakit..

Ne kadar fedakârız?

Akabe biatları sırasında biata gelen Medinelilere hitaben, biat etmeden önce, daha Müslüman olmamış olan Hz. Abbas, (Efendimiz'in amcasıdır ve daha sonra Müslüman olmuştur)

"Ey Medineliler O'na biat etmekle Bizans'ı, Sasanî'yi ve kendi kabilelerinizi karşınıza alıyorsunuz, O'nu canınız gibi korumaya, mallarınızı O'nun uğrunda seve seve vermeye 'evet' diyorsunuz. Neye evet dediğinizi düşünün, öyle kara verin." demişti.

Medineliler, Efendimiz'e, "Evet dersek kazancımız ne olur?" diye sorduklarında Kâinatın Efendisi, "Ahirette kurtulursunuz, ben size dünyada bir şey veremem." buyurmuşlardı. Daha sonra da orada bulunan bütün Medineliler, Efendimiz'e gönülden "evet" diyerek biat ettiler. Biat eden müminler, iman etmenin gerektirdiği yükümlülüğü yerine getirdiler ve iman etmenin getireceği ebedi mutluluğu kazandılar. Sahabe, İslamiyet'i bilerek ve isteyerek kabul etmiş ve sonradan dinleri uğruna canından ve malından fedakârlık yapmıştır. Fakat tarih şahittir ki hiçbir sahabe yaptığı fedakârlık, kaybettiği evlat veya mal yüzünden asla şikayette bulunmamıştır. Zira onlar bu yola bilerek ve isteyerek girmişlerdir.

İSÂR ÖRNEĞİ:

Ashab-ı Kiramdan Huzeyfe Hazretleri anlatıyor:

"Yermük savaşında yaralılar arasında amcamın oğlunu arıyordum. Yanımda biraz su vardı. Onu buldum, su ister misin deyince, 'isterim' dedi. Tam suyu vereceğim sırada biraz ilerden bir yaralı "Su!" diye inledi. Amcamın oğlu isâr edip suyu ona götürmem için işaret etti. Gittim baktım ki, Hişâm bin Âs. Suyu tam ona vereceğim zaman biraz ilerden bir başka yaralı; "Su!" diye feryat etti. Hişâm bin Âs da isâr edip suyu ona götürmem için işaret etti. Bu sefer suyu ona vermek için yanına gittim. Yanına varıncaya kadar vefat etti. Hişâm'ın yanına geri döndüm. O da vefat etmiş! Amcamın oğlunun yanına koştum, onu da vefat etmiş buldum. Su elimde kaldı..

Hiçbilenlerlebilmeyenlerbirolurmu?

Ayet:

Bunlar Kuran'ın, Kitab-ı Mübin'in ayetleridir. Bunlar, namaz kılan, zekât veren ve ahirete de kesin olarak inanan müminlere doğruluk rehberi ve müjdedir. Ahirete inananmayanların yaptıkları işleri kendilerine güzel göstermişizdir; bu yüzden körü körüne bocalarlar.

Kötü azap işte bunlardır. Ahirette en çok kayba uğrayacaklar da bunlardır. (Nemî,1-5)

Esmâ-yı Hüsnâ (O'nun güzel isimleri):

er-REZZÂK

Yaratılmışlara, faydalanacakları şeyleri ihسان eden...

Rızık, Allah Teala'nın bilhassa yaşayan mahlûkatına faydalanmalarını nasip ettiği her şeydir. Rızık yalnız yenilip içilecek şeylerden ibaret değildir. Kendisinden faydalanılan herşey'e rızık denir.

Maddî rızık, her türlü yiyecek ve içecek, giyilecek ve kullanılacak eşya, para, mücevher, çoluk-çocuk, vücudun çalışma kudreti, bilgi, mal-mülk, servet v.s. gibi şeylerdir.

Manevî rızık ise, ruhun ve kalbin gıdası olan şeylerdir. Başta iman olmak üzere insanın manevî hayatına ait bütün duygular ve o duyguların ihtiyacı olan şeyler, hep manevî rızıktır.

Felak Sûresi:

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
قُلْ اَعُوْذُ بِرَبِّ الْفَلٰقِ
مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ۝ وَمِنْ
شَرِّ مَا سَوَّآءَ اِذَا وَقَبَ ۝ وَمِنْ
شَرِّ النَّفّٰثٰتِ
فِی الْعُقَدِ ۝ وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ اِذَا حَسَدَ ۝

(Adını ilk ayetinde geçip sabah mânasına gelen Felak kelimesinden almıştır. İnsanların, kendilerine gelebilecek her türlü kötülükten Allah'a nasıl sığınıp, nasıl O'nun himayesine girebileceklerini öğretmektedir.)

De ki: Sabahın Rabbine sığınırım: Yarattığı şeylerin şerrinden, Karanlığı çöktüğü zaman gecenin şerrinden, Düşümlere üfleyp büyü yapan büyücü kadınların şerrinden, Ve haset ettiği zaman hasetçinin şerrinden.

İlmihâl: Kimler Kurban Keser?

Aşağıdaki şartları taşıyan kimselerin kurban kesmesi vaciptir:

- 1) Müslüman olmak,
- 2) Akıllı olmak,
- 3) Erginlik çağına gelmiş olmak,
- 4) Hür olmak,
- 5) Mukim olmak (Yani misafir olmamak),
- 6) Nisab miktarı mal veya paraya sahip olmak. (Kurban nisabında mal ve paranın üzerinden bir senenin geçmesi şart değildir.)

Kurban kesiminin vakti, kurban bayramının birinci, ikinci ve üçüncü günüdür. Üçüncü günün akşamından sonra kurban kesilmez.

Hangi Hayvanlar Kurban Edilir?

Hayvanlardan sadece koyun, keçi, sığır, manda ve deve kurban edilir.

Bunlardan koyun ile keçi bir yaşını, sığır ve manda iki yaşını, deve beş yaşını bitirmiş olmalıdır. Ancak, koyun altı ayını tamamladığı halde bir yaşını doldurmuş gibi gösterişli olursa kurban edilebilir. Keçi için böyle bir durum yoktur, bir yaşını doldurması şarttır.

Koyun ve keçi bir kişi için kurban olur. Sığır, manda ve deve birden yedi kişiye kadar ortaklaşa kurban edilebilir.

VEHN yahut Dünyaya Dalmak

Rasûlü Ekrem (sas) sahih bir hadis-i şeriflerinde şöyle buyururlar: "İleride, ehl-i kitap ve diğer milletler, tıpkı aç kimsenin sofranın başına koştuğu gibi sizin üzerinize üşüşeceklerdir; üşüşüp ağzınızdaki lokmaları almak isteyeceklerdir."

Sahabi sorar: "O gün bizim azlığımızdan mı böyle olacak Ya Rasûlallah?" Allah Rasûlü (sas), "Hayır; bilakis siz o gün fevkalâde çok olacaksınız; ama Allah, düşmanlarınızın kalbinden size karşı olan mehabeti çıkaracak; (yani hasımlarınız nazarında saygısız hâle gelecek, emniyet telkin edemeyecek ve ağırlığınızı hissettiremeyeceksiniz. Aynı zamanda Allah sizin kalbinize 'vehn' koyacak." buyurur.

Sahabi yine sorar: "Vehn nedir ya Resûlallah?"

Efendimiz (sas): "Vehn, dünya sevgisi, dünyayı birinci planda ele alma ve ölümden ürkmektir." buyururlar.

Evet, bir toplum, dünyayı, nefislerine bakan yanlarıyla bizzat hedef olarak ele alır, kalbiyle, ruhuyla ona yönelir; Allah'ın rızasını da bir tarafa bırakırsa, yani dünya ve onun içindekilerini Allah'a tercih ederse o "Lâ ilâhe illallah" dese de, kalbi ve rûhî istikametinin var olduğu söylenemez.

KURBAN

Kurban, ibadet niyeti ile belirli zamanda, belirli nitelikleri taşıyan hayvanı, Allah'ın hoşnutluğunu kazanmak amacı ile kesmektir. Kurban kesmek, mali bir ibadettir. Allah'a bir şükran, bir teşekkür borcudur. Kurban kesen, Allah'a yaklaşmış, O'nun hoşnutluğunu kazanmış olur.

Kurban kesmek mal ile yapılan bir ibadettir ve vaciptir. Hicretin 2. yılında emredilmiştir. Zenginlerin, kestikleri kurban etlerinden fakirleri yararlandırması, müslümanlar arasında sevgi ve kardeşlik duygularını güçlendirir. Varlıklı insanlarla birlikte yoksullar da sevinir. Kurbanla gelen bu sevinç toplumun huzur ve mutluluğunu artırır.

Sevgili peygamberimiz: «Kim (mal) genişliği bulur da kurban kesmezse bizim meşcedimize yaklaşmasın.» buyurarak kurban kesmenin zenginler için önemli bir görev olduğunu belirtmiştir.

Haftanın sorusu:

Peygamber Efendimiz'i övmek maksadıyla yazılan şiir türüne ne ad verilir?

Geçen haftanın cevabı: Kıyas

Hiçbilenlerlebilmeyenlerbirolurmu?

Ayet: M ü'min erkeklere söyle: Gözlerini bakılması yasak olandan çevirsinler, mahrem yerlerini, korusunlar. Bu, onların arınmasını daha iyi sağlar. Allah yaptıklarından şüphesiz haberdardır. Mümin kadınlara da söyle: Gözlerini bakılması yasak olandan çevirsinler, iffetlerini korusunlar.. (Nur.30,31)

Esmâ-yı Hüsnâ (O'nun güzel isimleri):

eI-FETTÂH

Her türlü müşkülleri açan ve kolaylaştıran...

Fettâh kelimesi, feth'den gelmektedir. Feth ise, "kapalı olan şeyi açmak" manasındadır.

Kapalı bir şey'i açmak:

A. Maddî olur; bir kapıyı, bir kilidi açmak gibi.

B. Manevî olur; kalpten tasalan, kederleri atıp gönlü açmak gibi.

Bitkilerin çiçek açması, tohum ve çekirdeklerin süm'bül vermesi, rızık ve rahmet kapılarının açılması hep Fettâh ism-i şerifinin tecellisindedir.

Nâs Sûresi:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ۝ مَلِكِ النَّاسِ ۝ إِلَهِ النَّاسِ ۝
مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ۝ الَّذِي يُوَسْوِسُ
فِي صُدُورِ النَّاسِ ۝ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ ۝

(Mekke'de nâzil olmuş olup 6 âyettir. Adını, âyet sonlarında tekrarlanan ve insanlar mânasına gelen nâs kelimesinden almıştır. Bu, önceki Felak Sûresi'nin devamı mahiyetinde olup, Yüce Rabbimizin himayesini/korumasını celbeden duayı öğretmektedir.)

De ki: İnsanların Rabbine, İnsanların yegâne Hükümdarına, İnsanların ilahına sığınırım: O sinsî şeytanın şerrinden. O ki insanların kalplerine vesvese verir; O şeytan, cinlerden de olur, insanlardan da olur.

İlmihâl: Zekat Kimlere Farzdır?

Zekat, Müslüman, erginlik çağına gelmiş, akıllı, hür ve dinen zengin sayılan kimselere farzdır.

Dinen zengin sayılanlar, borcundan ve asîl ihtiyaçlarından başka "NİŞAP MİKTARI" malı olan kimselerdir.

ASLÎ İHTİYAÇ: Oturulan ev, giyim eşyası, binek arabası, ticaret için olmayan kitaplar, sanatın icrası için gerekli aletler ve ailenin bir yıllık nafakasıdır.

NİŞAP: Dinimizin koyduğu bir zenginlik ölçüsüdür. Bu ölçüye göre: Asîl ihtiyaçından başka 81 gram altını, 561 gram gümüşü veya bu miktarlar karşılığı parası veya ticaret malı bulunan, kırk koyun veya keçiye, otuz sığıra veya beş deveye sahip olan müslümanlar "NİŞAP MİKTARI" mala sahip olmuş sayılırlar.

Asli ihtiyaçtan başka bu miktarlarda mala sahip olduktan sonra tam bir yıl geçince zekat farz olur.

Haftanın sorusu:

Kur'an-ı Kerim'i, bir kişinin yüzünden veya ezbere okuması, diğerlerinin de onu takip etmesine ne denir?

Geçen haftanın cevabı: Naat

MELEK

Allah'ın nurdan yarattığı, gözle görülmeyen "ma'sum" (kötülüklerden korunmuş) varlıklar. Melekler, Allah'ın kıymetli kullarıdır. Allahu Teala'nın emirlerine isyân etmezler. Emrolduklarını yaparlar. Evlenmezler, doğurmazlar, çoğalmazlar. Kendilerine verilen emirleri yaparlar.

CİN

Ateşin alev kısmından yaratılan, her şekle girebilen; evlenme, yeme-içme, çoğalmaları bulunan ve gözle görülmeyen varlıklar. Fârisî dilinde cine peri denir.

Allah Kur'ân-ı Kerim'de meâlen buyuruyor ki: Cinleri ve insanları ancak beni bilip ibâdet etmeleri için yarattım. (Zâriyât Sûresi: 56)

Ey Habibim! Onlara de ki: "Cinlerden bir grubun Kur'an-ı kerîm dinlediği bana bildirildi. Onlar şöyle demişlerdi." Muhakkak ki biz doğru yola götüren, akıllara durgunluk ve hayranlık veren bir Kur'an dinledik. O'na inandık. Rabbimize hiç bir şeyi ortak koşmayacağız. (Cin sûresi: 1,2)

ŞEYTAN

Kelime anlamı; kovulmuş, uzaklaştırılmış. Özel olarak; kibir ve gurûru sebebiyle Allah'ın "Âdem'e secde edin" emrine isyân edip karşı geldiği için, O'nun rahmetinden uzaklaştırılan varlık olan İblis kastedilir. Genel olarak; kendisi Allah'a isyan etmekle birlikte başkalarının da ayağını kaydırmaya çalışan insan ve cinlere denir.

Kavramlar:

ZEKAT

İslâm'ın beş şartından dördüncüsü zekât vermektir. Hicretin ikinci yılında oruçtan önce farz olmuştur. Mal ile yapılan ibadettir.

Zekât, dini ölçülere göre zengin olan müslümanların seneden seneye malının ve parasının kırka birini fakir olan müslümanlara vermesidir.

Zekâtın Faydaları

Zekât, kalbi cimrilik hastalığından, malî fakirin hakkından temizleyen, zenginlerde şefkat ve merhamet duygularını geliştiren bir ibadettir. Zekât sayesinde fakirlerin kalbindeki haset ve kıskançlık ortadan kalkar. Kendilerine yardım eden zenginlere karşı sevgi ve saygı meydana gelerek toplumda birlik ve kardeşlik kuvvetlenmiş olur.

İslâm Dini, toplumun dertlerini tedavi eden, ihtiyaçlarını karşılayan birçok esaslar getirmiştir. Allah'ın emri olan zekât, bir sosyal yardımlaşma sistemidir. Zekât malın büyümesini ve bereketlenmesini sağlar. Zekâtı verilen serveti, yok olmaktan, kötü insanların zararından Allah korur. Sevgili Peygamberimiz şöyle buyuruyor: "Mallarınızı zekât ile koruyunuz."

Hiçbilenlerlebilmeyenlerbirolurmu?

Ayet:

Biz gökleri, yeri ve ikisinin arasındakileri oyun olsun diye yaratmadık. Eğlenmeyi dileseydik, bunu yapacak olsaydık, şanımıza uygun şekilde yapardık; ama yapmayız. (Enbiya,16,17)

Esmâ-yı Hüsnâ (O'nun güzel isimleri):

el-HAYY

Diri; her şey'i bilen ve her şey'e gücü yeten...

Hayy, diri demektir, bunun zıddına meyyit denir ki, ölü manasına gelir.

Allah Teâlâ ölmez, daima hâzır ve nâzırdır. Yaşayan mahlûkatın hayatını veren de O'dur. O olmasaydı hayattan eser olmazdı. O daima fenâdan, zevalden, hatadan münezzehtir. Her an Âlîm, her an Habîr, her an Kadîr'dir.

el-KAYYÜM

Gökleri, yeri, her şey'i ayakta tutan...

Kayyüm, kâim'in mübalağasıdır. "Her şey üzerinde kâim" demektir. Bunun manası "Bir şey'in kıyâmı, yani bir varlık sahibi olarak durabilmesi neye bağlı ise, onu veren" demektir.

Allah Teala, her şey'in mukadder olan vaktine kadar durması için sebeplerini ihsân etmiştir. Onun için her şey Hak ile kâimdir.

Âyetü'l-Kürsî:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا
فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ
يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ
عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ
وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ

Allah o İlahtır ki Kendisinden başka ilah yoktur. Haydır, kayyümdür; kendisini ne bir uyuklama, ne uyku tutamaz. Göklerde ve yerde ne varsa O'nundur. İzni olmadan huzurunda şefa'at etmek kimin haddine? Yarattığı mahlûkların önünde ardında ne var, hepsini bilir. Mahlûklar ise O'nun dilediğinden başka, ilminden hiçbir şey kavrayamazlar. O'nun kürsüsü (hükümrânlığı) gökleri ve yeri kaplamıştır. Gökleri ve yeri koruyup gözetmek O'na ağır gelmez, O öyle ulu, öyle büyüktür.

(Bu ayete Âyetü'l-kürsî denilir. Bu ayet, Allah'ın hükümrânlığının son derece açık ve özet bir anlatımını ihtivâ eder. Fazilet ve sevabına dair hadisler vardır. Peygamberimiz (sav), 'Kur'an'da en büyük ayet, Âyetü'l-kürsî'dir..' buyurmaktadır. Her zaman okunması büyük sevap olmakla birlikte, Namazlardan sonra tesbihleri yapmadan önce okunması sünnettir.)

İlimihâl

TEYEMMÜM: Su bulunmadığı veya bulunsa da kullanma gücü olmadığı zaman, temiz toprak cinsinden bir şeyle abdest veya gusül abdesti almaya teyemmüm denir.

TEYEMMÜMÜN FARZLARI

1- Niyet

2- Elleri toprağa vurup yüzü ve kolları mesh etmek.

Haftanın sorusu: Osmanlı İmparatorluğunda kaç tane padişah başa geçmiştir, ilkinin ve sonuncunun adları nelerdir?

Geçen haftanın cevabı: Mukabele

KİFL KISSASI

İbnu Ömer (Hz. Ömer'in oğlu Abdullah) radiyallahu anhümâ anlatıyor: "Resulullah (aleyhissalâtu vesselâm) buyurdular ki:

"Sizden önce yaşayanlar arasında Kifl adında biri vardı. Bildiğinden hiç şaşmazdı. İhtiyaç içinde olduğunu bildiği bir kadına gelerek, altmış dinar verdi. Kadından kâm almak üzere teşebbüse geçince kadın, titredi ve ağladı. "Niye ağlıyorsun?" diye sorunca, kadın:

"Bu benim hiç yapmadığım (haram) bir amel. Bu günaha beni razı eden de fakrımdır!" dedi. Adam da:

"Yani sen şimdi Allah korkusuyla mı ağlıyorsun? Öyleyse, Allah'tan korkmaya ben senden daha layığım! Haydi git, verdiğim para da senin olsun. Vallahi ben bundan böyle Allah'a hiç asi olmayacağım!" dedi. Adam o gece öldü. Sabah, kapısında şu yazılı idi:

"Alah Kifl'i mağfiret etti!"

Halk bu duruma şaşırıp kaldı. Allah o devrin peygamberine Kifl'in durumunu vahyen bildirinceye kadar şaşkınlık devam etti."

HADDİNİ BİLMEK, DİLİNİ TUTMAK

Hz. Ebu Hüreyre radiyallahu anh anlatıyor: "Resulullah aleyhissalâtu vesselâm buyurdular ki: "Beni İsrail'de birbirine zıt maksad güden iki kişi vardı: Biri günahkardı, diğeri de ibadette gayret gösteriyordu. Abid olan diğeri günah işlerken rastlardı da: "Vazgeç!" derdi. Bir gün, yine onu günah üzerinde yakaladı. Yine, "vazgeç" dedi. Öbürü:

"Beni Allah'la baş başa bırak. Sen benim başıma müfettiş misin?" dedi. Öbürü: "Vallahi Allah seni mağfiret etmez. Veya: "Allah seni cennetine koymaz!" dedi. Bunun üzerine Allah ikisinin de ruhlarını kabzetti. Bunlar Rabbüâleminin huzurunda bir araya geldiler. Allah Teala Hazretleri ibadette gayret edene: "Sen benim elimdekine kadir misin?" dedi. Günahkâra da dönerek: "Git, rahmetimle cennete gir!" buyurdu. Diğeri için de: "Bunu ateşe götürün!" diye emretti."

Ebu Hüreyre radiyallahu anh der ki: "(Adamcağız Allah'ın gazabına dokunan münasebetsiz) bir kelime konuştu, bu kelime dünyasını da, ahiretini de heba etti."

Hiçbilenlerle bilmeyenler bir olur mu?

Esmâ-yı Hüsnâ (O'nun güzel isimleri):

el-ALİM

Her şey'i çok iyi bilen...

Allah, her şey'i tam manasıyla bilir. Her şey'in, içini, dışını, inceliğini, açıklığını, önünü, sonunu, başlangıcını, bitimini çok iyi bilendir O. Olmuşları bildiği gibi, olacakları da aynı şekilde bilir. Onun için, olmuş-olacak, gizli-açık söz konusu değildir. Bunlar, insanlar hakkında geçerli olan mefhumlardır. İnsanların bilmesi nisbî ve ânzîdir. Allah'ın bilmesi ise, -bütün isim ve sıfatlarında olduğu gibi- zâfîdir. Onun için O'nun bilmesinde dereceler bulunmaz.

Ezan Duası

اللَّهُمَّ رَبُّ هَذِهِ الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ وَالصَّلَاةِ الْقَائِمَةِ
آتِ مُحَمَّدًا الْوَسِيلَةَ وَالْفَضِيلَةَ وَأَبْعَثْهُ مَقَامًا
مَحْمُودًا الَّذِي وَعَدْتَهُ.

"Ey bu mukaddes davetin sahibi ve kılınacak namazın maliki Rabbim, Efendimiz Muhammed Aleyhisselâm'a vesile, fazilet ve geniş derece makamlarını ver. O'nu kendisine vaadettiğin en nihaî makam olan Makam-ı Mahmud'un zirvesine çıkar."

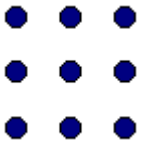
İlmihal: HAC Kimlere ve Ne Zaman Farzdır?

- 1) Akıllı olmak,
- 2) Erginlik çağına gelmiş olmak,
- 3) Müslüman olmak,
- 4) Hür olmak,
- 5) Zorunlu ihtiyaçlardan başka hacca gidip dönünceye kadar kendisinin ve bakmakta yükümlü olduğu aile fertlerinin geçinebileceği maddi güce sahip olmak.
- 6) Vasıta ve yol masraflarını karşılayacak parası olmak.
- 7) Hac vazifesini yapabilecek zamana yetişmiş olmak.

Haccin Edasının Şartları:

- 1) Vücutça sağlıklı olmak, (Kör, kötürüm ve hac yolculuğuna dayanamayacak derecede hasta ve yaşlı olmamak.)
 - 2) Hacca gitmesine bir engel bulunmamak, (Hapiste olmak gibi)
 - 3) Yol güvenliği olmak,
 - 4) Kadının yanında kocası veya evlenmesi caiz olmayan bir mahremi bulunmak.
 - 5) Kocasını ölmüş veya boşanmış olan kadınların iddet süreleri bitmiş olmak.
- Bu saydığımız şartlara sahip olan bir kimsenin önündeki ilk hac mevsiminde hacca gitmesi farz olur.

Haftanın sorusu: 9 nokta, şekilde görüldüğü gibi her biri 3 nokta içeren 3 satıra yerleştirilmiştir. Bu noktaları, elinizi kaldırmadan 4 düz çizgi çizerek birleştirebilir misiniz?

Geçen Sayının Cevabı: 36 padişah başa geçmiştir; ilki Osman Gazi, sonuncusu Sultan Vahdettin.

CÖMERT GENÇ

Cömertliğiyle meşhur Hâtem-i Tâî'ye sordular:

— Senden cömert bir kimse var mıdır?

— Evet, deyip anlattı:

Bir gece misafir olmuştum. Bana hemen bir koyun kesiverdi. Koyunun eti geldiğinde:

- Ben koyunun böbreklerini çok severim, dedim. Bir ara, ev sahibi gözden kayboldu. Bir müddet sonra yedi koyun böbreğiyle geliverdi. Zaten varı yoğu yedi koyundu. Benim için meğer bütün malını feda etmişti. Neden böyle yaptığını sorduğumda, "Sen benim misafirimsin. Senin sevdiğin şeyi ikram etmeyeyim mi?" dedi.

Gencin bu misafirperverliği karşısında gözlerim yaşardı. Ona 300 deve ve 500 koyun gönderdim. Fakat bu benim mallarımın ancak küçük bir parçasıdır. O genç, malının tamamını benim için feda ettiği için, benden daha cömerttir.

Kavramlar:

HAC

İslâm'ın şartlarının beşincisi hac'dır. Hac, belli zamanda, belirli yerleri özel bir şekilde ziyaret etmektir.

Hicretin 9. yılında farz olmuştur. Hem mal, hem de beden ile yapılan bir ibadettir. Belirli şartları taşıyan müslümanların ömründe bir defa hacca gitmesi farzdır. Allah'ın her emrinde olduğu gibi haccın farz kılınmasında da birçok hikmetler ve faydalar vardır.

Çeşitli ülkelerden mukaddes topraklara gelen, dilleri ve renkleri ayrı olan müslümanların tek gaye etrafında bir araya gelmesi ve hep birlikte Allah'a yönelmesi İslâm kardeşliğini güçlendirir.

Zengin-fakir her seviyede müslümanın ihrama girerek aynı kıyafet içinde bulunması insanlara eşitlik fikrini verir, mahşer günününü hatırlatır.

Sevgili Peygamberimizin doğup büyüdüğü, İslâm'ın cihana yayılmaya başladığı kutsal yerleri görmek ruhlarına manevi bir heyecan verir, dini duyguları kuvvetlendirir. Kutsal yerlerde insan kendisini Allah'a daha yakın hisseder, yaptığı ibadetlere kat kat fazla sevap verilir. Allah ızası için hac vazifesini yapan ve insanlara kötülük etmekten sakınanların (kul hakları hariç) birçok günahı bağışlanır. Bu konuda Peygamber Efendimiz şöyle buyurmuştur:

"Kim Allah için hacceder de kötü söz ve davranışlardan sakınırsa, annesinden doğduğu günkü gibi günahlarından arınmış olarak döner."

UMRE

Umre, belirli bir zamana bağlı olmadan usulüne göre ihrama girdikten sonra tavaf etmek, sa'y yapmak ve tıraş olmaktan ibarettir.

Umre sünnettir. Umre için belirli bir zaman yoktur. Arefe ve onu izleyen kurban bayramı günleri olmak üzere yılda beş günün dışında her zaman umre yapılabilir.

Hiçbilenlerlebilmeyenlerbirolurmu?

Esmâ-yı Hüsna (O'nun güzel isimleri):

el-KÂBİD

Sıkan, daraltan...

el-BÂSİT

Açan, genişleten...

Bütün varlıklar Allah Teala'nın kudret kabzasındadır. İsteddiği kulundan, ihsân ettiği servet ve sâmanı, evlat ve iyâli, yahut hayat zevkini, gönül ferahlığını alıverir. O adam zenginken fakir olur, yahut evlâd acısına boğulur, yahut iç sıkıntısına, ıstırap ve huzursuzluk içine düşer.

İşte bu haller, Kâbid isminin tecellileridir.

Allah, istediği kuluna da yepyeni bir hayat verir, neş'e verir, rızık bolluğu verir, bu da Bâsıt isminin tecellilerindedir.

Salât-ı Tefriciye: İmamı Kurtubî Hazretleri şöyle buyurmuş: "Bir kimse, çok önemli bir işinin veya önemli bir dileğinin gerçekleşmesini, ya da üzerinde devam edip duran büyük bir belanın üzerinden çekilip gitmesi (kalkması) için "Salât-ı Tefriciye"yi 4444 defa okuyup, bu mübarek Salât ü Selâm ile Yüce Peygamberimizi vesile edinse, hiç şüphe ve tereddüt yoktur ki, Yüce Allah, o kulunun istek ve muradının olması için hayırlı bir sebep yaratır ve ona muradını verir."

اللَّهُمَّ صَلِّ صَلَاةً كَامِلَةً وَسَلِّمْ سَلَامًا تَامًا عَلَيَّ سَيِّدِنَا
مُحَمَّدَ الَّذِي تَنَحَّلَ بِهِ الْعَقْدَ وَتَنَفَّرَ بِ الْكُرْبِ
وَتَقَضَى بِهِ الْحَوَائِجَ وَتَنَالَ بِهِ الرِّغَائِبَ وَحَسَّنَ
الْحَوَاتِمَ وَيَسْتَسْقَى الْعِمَامَ بِوَجْهِهِ الْكَرِيمِ وَعَلَى آلِهِ
وَصَحْبِهِ فِي كُلِّ لَمْحَةٍ وَنَفْسٍ بَعْدَ كُلِّ مَعْلُومٍ لَكَ .

"Allahım! Bizim Efendimiz Muhammed'e (sav) kusursuz bir salât ve rahmet, mükemmel bir selâm ve selâmet vermeni diliyoruz. O Peygamber ki, onun hürmetine düşümler çözülür, sıkıntılar ve belalar onun hürmetine açılıp dağılır, hacet ve ihtiyaçlar onun hürmetine yerine getirilir. Maksatlara O'nun hürmetine ulaşılır, güzel sonuçlar O'nun hürmetine elde edilir. O'nun şerefli yüzü hürmetine bulutlardaki yağmur istenilir, Allah'ım, onun ehl-i beytine, ashabına da her göz kırpacak kadar zamanda (her an, saniye) her nefes alacak zamanda sana malum olan varlıklar sayısınca salât et."

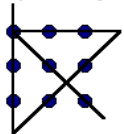
İlmihal:

ALLAH'A İMAN:

Allah'ın varlığını, birliğini, ezeli ve ebedi olduğunu, yani varlığının bir başlangıcı olmadığını ve ebediyken sona ermeyeceğini, esinin, benzerinin, ortağının, oğlunun, kızının olmadığını; varlığı kendinden olup varlığı için bir başka şeye muhtaç olmadığını, yaratılmış olan şeylerden hiç birine benzemediğini, dolayısıyla düşündüklerimizden ve hayalimize gelen şeylerin hepsinden başka olduğunu; her şeyi bildiğini, her şeyi gördüğünü, her şeyi işittiğini, duyduğunu, her şeye gücünün yettiğini, her şeyi yaratanın O olduğunu ..Kısacası, her türlü eksiklikten uzak olduğunu ve her türlü eksiksizlik özelliğine sahip olduğunu kabul etmek ve buna yürekten, tereddütsüz bir şekilde inanmak; ergenlik çağına ulaşmış her akıl sahibine farzdır.

Haftanın sorusu: Bir kalem ve bir silginin toplam fiyatı 110 TL'dir. Kalem, silgiden 100 TL daha pahalı olduğuna göre her biri kaçır liradır?

Geçen Sayının Cevabı:

EN BECERİKSİZ İNSAN

Halid bin Safvan'a:

"En aciz, en beceriksiz insan kimdir?" diye sormuşlar.

O da bu soruya şu cevabı vermiş:

"En aciz, en beceriksiz insan; dost aramayandır. Ondan daha acizi, daha beceriksizi ise bulunduğu dostu kaybedendir."

İKİ AZAP

Yahya bin Muaz'a:

- Nefsanî arzularının peşine takılan kimse, dünyada da ahirette de azap çeker. Bu nasıl olur? diye sorarlar. Şöyle açıklar:

- Dünyada çektiği, onları elde etmek içindir. Ahirette çekeceği ise, onların hesabını vermek için.

Kavramlar:

İSLAM

"İslâm", Arapça bir kelimedir. Kökü "barış" anlamına gelen "silm" kelimesine dayanır. Sözlükte itaat etme, boyun eğme anlamına gelir. Herhangi bir zorlama olmaksızın gönülden ve içtenlikle Allah'a itaat etmek, O'na teslim olmak, emir ve yasaklarına kayıtsız şartsız boyun eğmek demektir.

İslâm, Yüce Allah'ın son Peygamber Hz. Muhammed'e vahiy yoluyla bildirdiği O'nun da insanlara ulaştırdığı şeylerin tümünü kabul ederek onları yaşamak, sözleri ve işleriyle onları kabul ettiğini göstermek, Allah'a ve Rasulüne itaat etmektir.

MÜSLÜMAN: İslâm Dininin kurallarına uyan, İslâm'ın kurallarını hayata geçiren kimsedir.

İMAN: Sözlük anlamı doğrulamak tasdik etmek bir şeye tereddütsüz ve kesin olarak yürekten inanmak anlamına gelen iman, İslâmî bir deyim olarak Allah'a ve Hz. Muhammed'in Allah tarafından haber verdiği kesin olarak belli olan şeylerin doğru olduğuna tereddütsüz inanmaktır.

İMANIN ESASLARI: Peygamberimiz Hz. Muhammed, imanın ne demek olduğunu sorana: "İman, Allah'tan başka tanrı olmadığına, Muhammed'in Allah'ın kulu ve elçisi olduğuna, Allah'ın meleklerine, Kitaplarına, Peygamberlerine, Ahiret gününe, Kadere (Hayır ve şer her şeyin Allah'ın takdiri ve yaratmasıyla olduğuna) inanmaktır" şeklinde cevap vermiştir. Peygamberimizin bu sözü, İslam'daki inanç temellerini göstermektedir.

Hiçbilenlerlebilmeyenlerbirolurmu?

Esmâ-yı Hüsnâ (O'nun güzel isimleri):

es-SEMİ'

Allah Teala herşeyi iştir. Kalplerimizdeki sözleri ve işitilmek şarından olan her şey'i iştir. Mesafeler, onun işitmesine perde olamaz. Birini işitmesi, ötekilerin işitmesine mâni olmaz. Her hâdiseyi aynı derece açık olarak iştir.

el-BASİR

Allah Teala herkesin gizli açık yaptığını ve yapacağını görüp durmaktadır. Karanlıklar O'nun görmesine mâni olamaz. Karanlık gibi, yakınlık-uzaklık, büyüklük-küçüklük gibi insanların görmelerine engel olan şeyler de O'nun görmesine mâni olmaz.

Yatarken okunacak dua

اللَّهُمَّ اسَلِّمْتُ نَفْسِي إِلَيْكَ وَوَجَّهْتُ وَجْهِي
إِلَيْكَ وَفَوَّضْتُ أَمْرِي إِلَيْكَ وَاللَّجَأْتُ ظَهْرِي
إِلَيْكَ رَغْبَةً وَرَهْبَةً إِلَيْكَ لَا مَلْجَأَ وَلَا مَنَاجَى مَنكَ
إِلَّا إِلَيْكَ آمَنْتُ بِكِتَابِكَ الَّذِي أَنْزَلْتَ وَبِنَبِيِّكَ
الَّذِي أَرْسَلْتَ.

"Allah'ım, nefsimi sana teslim ettim, yüzümü sana çevirdim. İşimi sana havale ettim. Sırtımı sana hem korkarak, hem de ümit ederek dayadım. Zaten senden başka sığınacak, sende başka dayanacak melce' ve mence'de yoktur. Kurtarış ve himaye ancak sendendir, sana mahsustur. Allah'ım indirdiğin kitabına, gönderdiğin Peygamberine iman ettim. Bu hal ve iman ile uykuya yatıyorum."

İlmihal: MELEKLERE İMAN

İmanın şartlarından ikincisi melekler inandır. Melekler, nurdan yaratılmış varlıklardır. Onlar yemezler, içmezler, erkeklik ve dişilikleri yoktur.

Melekler, Allah'ın sevgili kullardır. Allah'ın emirlerini kusursuz yerine getirirler, hiç günah işlemezler.

Yüce Allah, varlıklar çeşitli şekillerde yaratmıştır. Bunlardan kimisi bizim görebileceğimiz, kimisi de göremeyeceğimiz şekildedir. İnsan, bazı varlıklar göremiyor; çünkü insanın gözü her şeyi görebilecek durumda yaratılmamıştır, görme yeteneği sınırlıdır. Meselâ; çok küçük bir cismi göremediğimiz gibi; havayı, rüzgân, ruhumuzu ve aklımızı da göremiyoruz. Telden geçen elektrik akımı da görülmüyor. Hâlbuki göremediğimiz bu şeylerin var olduğunu biliyoruz. İşte melekler de var olduğu halde görülmeyen varlıklardır.

Melekler nurdan yaratılmış lâtif varlıklar oldukları için biz onları göremiyoruz. Fakat meleklerin varlığına inanıyoruz, çünkü meleklerin varlığını Allah Teala Kur'an-ı Kerim'de haber vermiş, Peygamber Efendimiz de melekleri hem görmüş, hem de bize bildirmiştir. Yüce Allah'ın ve sevgili Peygamberimizin bildirdiği her şey doğrudur. Bu sebeple biz, meleklerin varlığına kesin olarak iman ediyoruz.

Melekler; yerde, göklerde, çevremizde ve her yerde bulunurlar. Sayılarını ancak Allah bilir. Her birine Allah'ın verdiği görevler vardır.

Bazıları devamlı olarak Allah'a ibadet eder. Bazıları da kâinatın tertip ve düzeni ile vazifelidirler. İnsanların gücünün erişemeyeceği büyük işler yaparlar. İnsanlara iyiliği telkin eden, kötülüklerden koruyan, sıkıntılı zamanlarda müminlerin yardımına gönderilen melekler de vardır. Yüce Allah, meleklerin varlığı ile sonsuz kudretini göstermiştir.

Haftanın sorusu: İki kişi yolda karşılaşıyorlar. Küçük olan, Büyüğün öz oğludur. Ancak büyük olan küçüğün babası değildir. Bu nasıl olur?

Geçen Sayının Cevabı: Kalem= 105 TL, Silgi= 5 TL

MELEKLERE İNANMANIN FAYDA VE ETKİSİ

Her zaman ve her yerde bizimle beraber olan, bizden hiç ayrılmayan melekler bulunduğu inanan bir müslüman, gizli yerlerde "Beni kimse görmüyor, istediğimi yaparım" diyemez, fenalık yapamaz. Çünkü nerede olursa olsun meleklerin kendisini gözetlediğini, iyilik ve kötülüklerinin yazıldığını bilir. Böylece meleklerle olan imanımız bizi kötülük yapmaktan alıkor.

Bunlardan başka bizi kötülüklerden koruyan, iyilik yapmaya yönlendiren melekler de vardır. Dünyada iyilik ve güzelliğin misali melek; fenalık ve çirkinliğin kötü örneği de şeytandır. Melek, insanı iyiliğe, şeytan da kötülüğe çağırır.

Meleklerle inanmak, ahlâki davranışlarımızı olumlu olarak etkiler, kötülüklerden sakınmamızı ve ahlâkımızın güzelleşmesini sağlar.

Peygamberimiz (s.a.s.) şöyle buyuruyor: "Hem şeytan, hem de melek, insanın kalbine bazı şeyler getirirler. Şeytanın işi kötülüğe çağırarak, haktan uzaklaştırmaktır. Meleğin işi hakka, iyiliğe çağırarak ve kötülüğün uzaklaştırmaktır.

Kim içinde iyiliğe çağıran bir ses duyarsa bilsin ki o, meleğin sesidir. Hemen ona uysun ve Allah'a şükretsün. Kim de içinde kötülüğe çağıran bir ses duyarsa bilsin ki o, şeytanın sesidir. Ondan uzaklaşsın ve Allah'a sığınsın."

BÜYÜK MELEKLER VE GÖREVLERİ

1) Cebrail: Meleklerin en büyüğüdür. Görevi: Allah ile peygamberler arasında elçilik yapmak, Allah'ın kitaplarını peygamberlere getirmektir. Kitabımız Kur'an-ı Kerim'i Allah'tan Peygamberimize getiren Cebrail'dir.

2) Mikail: Tabiat olaylarının idaresi ile görevlidir. (Yağmur yağması, rüzgâr esmesi, ekinlerin bitmesi v.s. gibi)

3) İsrâfil: Kıyametin kopması ve insanların öldükten sonra tekrar dirilmeleri ile görevlidir.

4) Azrail: Ömrü sona eren insanların canlarını almakla görevlidir.

DİĞER BAZI MELEKLER

Kirâmen Kâtibin: Her insanın biri sağında, diğeri solunda iki melek bulunur. Bunlara Kirâmen Kâtibin denir. Sağındaki melek, insanın yaptığı iyi işleri, solundaki ise kötü işleri yazar. Böylece her insana ait iyiliklerin ve kötülüklerin yazıldığı "Amel defteri" meydana gelir.

Münker ve Nekir: Bunlar, öldükten sonra kabirde insanlara soru sormakla görevli meleklerdir.

Rıdvan: Cenneteki meleklerin başıdır.

Mâlik: Cehennemde görevli olan meleklerin başıdır.

Hiçbilenlerlebilmeyenlerbirolurmu?

Esmâ-yı Hüsna (O'nun güzel isimleri):

el-HAKEM

Hükmeden, hakkı yerine getiren...

Allah Teala Hâkim'dir, her şey'in hükmünü O verir ve hükmünü eksiksiz icra eder. Hâkimlerin hâkimliğine, hükümdarların hükümdarlığına hüküm veren de ancak O'dur. O'nun hükmü olmadan hiçbir şey, hiçbir hâdise meydana gelemediği gibi, O'nun hükmünü bozacak, geri bıraktıracak, infazına mâni olacak hiçbir kuvvet, hiçbir makam da yoktur.

Tuvalete Girerken

Resûl-i Ekrem Efendimiz (s.a.v.) de tuvalete girerken duâ okumuş, habis varlıkların şerrinden Allah'a sığınmıştır. Efendimiz'in tuvalete girerken okuduğu duâ şöyledir:

بِسْمِ اللَّهِ اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْخَبِيثِ

وَالْخَبَائِثِ

"Bismillâh. Allahümme innî eûzü bike mine'l-hubsi ve'l-habâis."

"Bismillâh. Allah'ım, hususi ve umumi bütün kötülükleri bünyesinde toplayan habislerden sana sığınırım."

İlmihal:

KİTAPLARA İMAN

İmanın altı şartından üçüncüsü, Allah'ın kitaplarına inanmaktır. Yüce Allah, kullarına peygamberleri aracılığıyla kitaplar göndermiştir. Bu kitaplarda, Allah'ın emirleri ve yasakları bildirilmiş, kulların yapması gereken görevler öğretilmiş, dünya ve ahirette mutlu olmanın yolları gösterilmiştir.

Biz müslümanlar, peygamberlere gönderilen kitapların hepsine inanıyoruz. Ancak, Kur'an-ı Kerim'den başka diğer ilâhi kitapların sonradan bozulduğunu ve değiştirildiğini de biliyoruz. Kur'an-ı Kerim ise, Peygamberimize indirildiği gibi fitizlikle korunmuş ve hiç bir değişikliğe uğramamıştır.

Allah tarafından peygamberlere gönderilen kitaplardan bazıları birkaç sayfadan meydana gelen küçük kitaplardır.

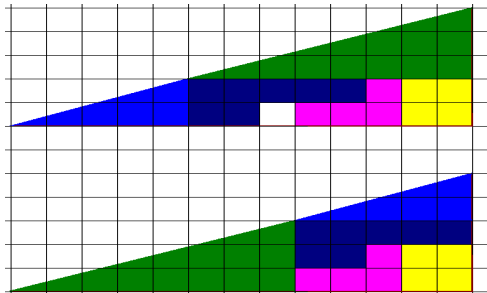
Peygamberlere Gönderilen Sahifeler:

- 1) 10 sahife, Âdem Aleyhisselâm'a,
 - 2) 50 sahife, Şit Aleyhisselâm'a,
 - 3) 30 sahife, İdris Aleyhisselâm'a,
 - 4) 10 sahife, İbrahim Aleyhisselâm'a,
- gönderilmiştir. Bunların toplamı 100 sahifedir.

Peygamberlere Gönderilen Dört Büyük Kitap:

- 1) Tevrat, Hz. Musa
- 2) Zebur, Hz. Davud
- 3) İncil, Hz. İsa
- 4) Kur'an-ı Kerim, Hz. Muhammed Aleyhisselâm'a, gönderilmiştir.

Haftanın sorusu: Aşağıdaki boşluk nasıl oluyor?

Geçen Sayının Cevabı: Demek ki 'annesi'dir.

CENNET VE CEHENNEM'İN YOLU

Ebû Hüreyre radiyallahu anh şöyle dedi:

Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'e:

- İnsanları cennete en fazla götürecektir şey nedir? diye soruldu.

Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem:

- "Allah'a saygı (takvâ) ve güzel ahlâktır" buyurdu.

- İnsanları cehenneme en fazla götürecektir şey nedir? diye sorulunca da:

- "Ağız ve cinsel organdır" buyurdu.

KUR'AN'LA İLGİLİ BİRKAÇ HADİS

"Kur'an okuyan mü'min portakal gibidir: Kokusu hoş, tadı güzeldir. Kur'an okumayan mü'min hurma gibidir: Kokusu yoktur, tadı ise güzeldir. Kur'an okuyan münâfik fesleğen gibidir: Kokusu hoş fakat tadı acıdır. Kur'an okumayan münâfik Ebû Cehil karpuzu gibidir: Kokusu yoktur ve tadı da acıdır."

"Sadece şu iki kimseye gıpta edilir: Biri Allah'ın kendisine Kur'an verdiği ve gece gündüz onunla meşgul olan kimse, diğeri Allah'ın kendisine mal verdiği ve bu malı gece gündüz O'nun yolunda harcayan kimse."

"Kalbinde Kur'an'dan bir miktar bulunmayan kimse harap ev gibidir."

"Kur'an okuyunuz. Çünkü Kur'an, kıyamet gününde kendisini okuyanlara şefaathane olarak gelecektir."

Kur'an-ı Kerim'in Özellikleri

En son ve en büyük peygamber Hz. Muhammed (s.a.s.)'e Allah tarafından gönderilen Kur'an-ı Kerim müslümanlığın kutsal kitabıdır.

Kur'an-ı Kerim'i diğer ilâhi kitaplardan ayıran ve üstün kılan birçok özellikler vardır:

a) Kur'an-ı Kerim Peygamberimize indiği gibi hiç bir değişikliğe uğramadan bize kadar gelmiştir. Kıyamete kadar da bozulmadan devam edecektir. Öteki kutsal kitaplardan bazıları tamamen kaybolmuş, bazıları da birçok değişikliğe uğrayarak bozulmuş ve hiçbiri Allah'tan gönderildiği gibi muhafaza edilememiştir.

Kur'an-ı Kerim'i koruyacağını Yüce Allah, şu ayetle teminat altına almıştır: "*Kur'an-ı sana Biz indirdik, onun koruyucusu da Biziz*". (Hicr, 9)

Gerçekten de Allah, kutsal kitabımız Kur'an-ı Kerim'i günümüze kadar korudu, kıyamete kadar da koruyacaktır.

b) Kur'an-ı Kerim toplu olarak değil, zaman ve olaylara göre ayetler ve sûreler halinde parça parça inmiştir. Bu durum, onun kolayca ezberlenmesini ve anlaşılmasını sağlamıştır.

c) Kur'an-ı Kerim son ilâhi kitaptır. Ondan sonra başka kitap gelmeyecektir. Kur'an'ın hükümleri kıyamete kadar geçerli olacak, değişmeyecektir. Önceki kitaplar ise belirli bir zaman için gönderilmişti.

d) Kur'an-ı Kerim, bütün insanlığa gönderilen bir kitaptır. Her asrın ihtiyaçlarını karşılayacak hakikat ve hikmetlerle doludur.

e) 114 Sureden, 6236 ayetten, 30 cüzden oluşmaktadır.

Hiçbilenlerlebilmeyenlerbirolurmu?

Esmâ-yı Hüsna (O'nun güzel isimleri):

el-ADL

Tam adaletli...

Adalet, zulmün zıddıdır. Zulüm kelimesinde; incitme, can yakma manası vardır. Zulmetmeyerek herkese hakkını vermek ve her şey'i akl ve mantığa, hikmet ve maslahata uygun olarak yapmak da adalet demektir.

Allah Âdil'dir. Zalimleri sevmez. Zalimlerle düşüp kalkanları ve hatta sadece uzaktan onlara imrenenleri ve sevenleri de sevmez.

اللَّهُمَّ لَكَ صَمْتُ وَبِكَ آمَنْتُ وَعَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ وَعَلَى
رِزْقِكَ أَفْطَرْتُ وَبِصَوْمِ غَدٍ نَوَيْتُ فَاغْفِرْ لِي مَا قَدَّمْتُ
وَمَا آخَرْتُ

"Allah'ım! Senin için oruç tuttum, sana inandım, sana dayandım, Senin verdiğin rızıkla orucumu açtım. Yarının orucuna da niyet ettim, benim geçmiş ve gelecek günahlarımı bağışla."

İlmihal:

PEYGAMBERLERE İMAN

Peygamberler, Yüce Allah'ın insanlar arasından seçtiği, insanlarla kendi arasında elçilik görevi verdiği kimselerdir. Peygamberlik Allah vergisidir, çalışmakta, istemekle elde edilmez.

Peygamberlerin bir kısmına kitap verilmiştir, bir kısmına verilmemiştir. Kendilerine kitap verilmeyen peygamberler kendilerinden önce yaşamış, ya da kendi zamanlarında yaşayan bir peygambere verilen kitaba göre insanlara doğru yolu göstermişlerdir. Kitap verilen peygamberlere "RASÛL" denir. Kitap verilmeyen peygamberlere ise "NEBİ" denir.

İnsanların peygamberlere ihtiyacı vardır. Çünkü insan aklıyla her şeyi bilemez. Allah'a nasıl inanacağımızı, nasıl ibadet edeceğimizi, doğruyu, yanlış, haramı, helali, güzeli, çirkinini bize peygamberler öğretirler.

Her Peygamberde şu sıfatlar ve nitelikler bulunur:

a) SİDK: Peygamberler doğru ve dürüst kimselerdir. Yalan söylemezler. Hile ve haksızlık yapmazlar. Din adına ne söylemişlerse hepsini Allah'tan almışlardır. Aldıklarını da olduğu gibi insanlara ulaştırmışlardır.

b) EMANET: Peygamberler her yönden güvenilir kimselerdir. Hıyanet ve güvensizlik getirecek davranışları olmaz.

c) TEBLİĞ: Peygamberler Allah'tan aldıkları tüm bilgileri, emir ve yasakları olduğu gibi, hiç bir değişikliğe uğratmadan, eksiksiz olarak insanlara ulaştırma görevini yerine getirirler.

d) FETANET: Peygamberler akıllı, zeki kimselerdir. Ahmaktardan peygamber olmaz.

e) İSMET: Peygamberler örnek kişilerdir. Bu sebeple Allah peygamberleri günah işlemekten korumuştur. Bu nitelik, sadece peygamberlere aittir. Peygamberlerden başkası kim olurlarsa olsunlar günahahtan korunmuş sayılamazlar.

Peygamberler melek değil, bizim gibi birer insandır. Yerler, içerler, her türlü beşerî hayatı diğer insanlar gibi yaşarlar. Ömürleri sona erince de ölürlər.

Haftanın sorusu: Bir duvarın üzerinde 5 adet kuş duruyor. O sırada oradan geçmekte olan bir avcı, tüfeğini ateşleyip ikisini vuruyor. Geriye kaç kuş kalır?

NASIL İKAZ ETMELİ?

Peygamberimiz'in (Sallallahu aleyhi ve sellem) iki mübarek torunu Hz. Hasan'la Hz. Hüseyin abdestinde yanlışlık yapan bir adam gördüler. Onu ikaz etmek istiyorlardı, ikaz ederken üzme ve utandırmak da istemiyorlardı. Adama yaklaştılar ve şöyle dediler:

- Amca biz küçüğüz. Abdest almak istiyoruz. Biz abdest alalım, siz bize bakın ve nerede yanlış yaptığımızı bize söyleyin.

Adam "Hay hay" dedi ve onlar başladılar abdest almaya. Önce birisi, sonra da diğeri aldı. Dikkatle takip eden adam, onların ne kadar dikkatli ve itina ile abdest aldıklarını görünce, kendi abdestindeki yanlışlığı anlamış oldu ve:

- Evlatlarım, siz ikiniz de gayet güzel abdest alıyorsunuz. Bense abdestimi yanlış alıyordum. Siz bana da öğrettiniz, hem de güzel bir üslupla.

HÜSN-Ü ZAN (İyi zan, iyiye yorma)

Gerçek anlaşılınca kadar Müslüman kardeşinin yaptıklarını iyiye yor. (Hz. Ömer)

Bir din kardeşine ait sevmediğin bir iş duyarsan birden yetmiş kadar özü kapısı araştır. Bulamazsan, belki benim anlayamadığım bir özü vardır de ve kapa. (Ebû Abdullah Cafir-i Sâdık)

Bir mümin hakkında iyi düşünceler besleyip de yanılmak, kötü zanda bulunup da isabet etmekten daha hayırlıdır. (İmam Gazali)

SU-İ ZAN (Kötü zan)

Ey oğul! Müslümanlar hakkında kötü düşünme. Sû-i zannı terk eyle. Zira suizan, seni hiç kimse ile dost yapmaz. (Lokman Hakîm)

Bir kimse gözümün önünde bir hat işledikten sonra kaybolup gitse, onun tövbe ettiğine inanır, hakkında sû-i zanda bulunmam. (Ahmed bin Yahya el-Celâ)

Kur'an'ı Kerim'de ismi geçen Peygamberler:

Adem, İdris, Nuh, Hûd, Salih, İshak, İbrahim, İsmail, Şuayb, Lût, Yakûp, Yusuf, Musa, Harun, Davûd, Süleyman, Eyyûb, Zülkifl, İlyas, Elyesa, Uzeyr(?), Lokman(?), Zül'karneyn(?), Zekeriyya, Yunus, Yahya, İsa ve Muhammed Aleyhisselam'dır.

Peygamberler yüce Allah tarafından "mucize" ile desteklenmişlerdir.

İRHASAT: Peygamber olacak şahsın, henüz peygamber olmadan önce gösterdiği olağanüstü durumlar. (Hz. İsa'nın beşikteyken konuşması gibi.)

MUCİZE: Peygamberlerin Allah'ın izni ile gösterdiği olağanüstü hallerdir. Hz. İsa'nın ölümleri diriltmesi, Hz. Musa'nın asasıyla Kızıldeniz'i ikiye bölmesi ve Hz. Muhammed'in miraca çıkıp Allah'la görüşmesi, Kur'an mucizesi gibi.

KERÂMET: İkrâm, üstünlük. Velîlerden normal dışı, yâni fizik, kimyâ vs. kânunları dışında meydana gelen olağanüstü haller, hâdiseler.

ME'UNET: Allah'ın, veli olmayan bir müslümanı darda kaldığı ve sıkıntıya düştüğü zaman onu, olağanüstü bir şekilde bu darlık ve sıkıntıdan kurtarmasıdır.

İSTİDRÂC: Kâfir ve fâsıklarda görülen hârikulâde, olağanüstü haller.

Hiçbilenlerlebilmeyenlerbirolurmu?

Esmâ-yı Hüsnâ (O'nun güzel isimleri):

el-LÂTÎF

En ince işlerin bütün inceliklerini bilen, nasıl yapıldığına nüfuz edilemeyen en ince şeyleri yapan;

İnce ve sezilmez yollardan kullarına çeşitli faydalar ulaştırır...

Allah Teala Latîf'dir. En ince şeyleri bilir. Çünkü onları yaratan O'dur. Nasıl yapıldığı bilinmeyen, gizli olan en ince şeyleri yapar.

Salaten Tüncina

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ
صَلَاةً تُنَجِّنُنَا بِهَا مِنْ جَمِيعِ الْأَهْوَالِ وَالْآفَاتِ وَتَقْضِي
لَنَا بِهَا جَمِيعَ الْحَاجَاتِ وَتُطَهِّرُنَا بِهَا مِنْ جَمِيعِ
السَّيِّئَاتِ، وَتَرْفَعُنَا بِهَا أَعْلَى الدَّرَجَاتِ وَتَبْلِغُنَا بِهَا
أَقْصَى الْغَايَاتِ مِنْ جَمِيعِ الْخَيْرَاتِ فِي الْحَيَاةِ وَبَعْدَ
الْمَمَاتِ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ. حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ
الْوَكِيلُ، نَعْمَ الْمَوْلَى وَنِعْمَ النَّصِيرُ، غُفْرَانِكَ رَبَّنَا
وَالْيَاكُفُورِ الْمَصِيرِ

"Allahım! Efendimiz Muhammed'e (sav) ve onun ehli beytine salât at. Bu salâvat o derece değerli olsun ki: Onun hürmetine bizi bütün korku ve belalardan kurtarsın. Bizim ihtiyaçlarımızı o salâvat hürmetine yerine getirsin, bizin bütün günahlardan bu salâvat hürmetine temizlersin, o salâvat hürmetine bizi derecelerin en üstüne yüceltirsın, o salâvat hürmetine hayatta ve öldükten sonra düşünülebiyecek bütün hayırlar konusunda gayelerin en sonuna kadar ulaştırısın. Ey merhametlilerin merhametlisi bize bunları merhametinle nasip et. Allah Teala bize kâfidir ve ne iyi bir dost, ne iyi bir vekildir. Ey Rabbimiz, senin mağfiretini dileriz, dönüş yalnız sanadır."

İlmihal:

AHİRETE İMAN

Evrende her şeyin bir başlangıcı ve birde sonu vardır. Başlangıcı ve sonu olmayan tek varlık yüce Allah'tır. Dünyanın da bir gün sonu gelecektir.

Dünyanın sonu gelince yüce Allah'ın emri ile bir büyük melek olan İsrâfil Sûr'u üfleyecektir. Bu üfleyişle evrenin düzeni bozulacak, yepyeni bir düzen kurulacak, bütün canlılar ölecektir.

İsrâfil'in Sûr'u ikinci üfleyişi ile bütün canlılar tekrar dirilecektir. İnsanlar kabirlerinden kalkıp mahşer yerinde toplanacaktır. Buna "ÖLDÜKTEN SONRA DIRİLME" (Ba'su ba'de'l-mevt) denir. İşte bu yeniden diriliş ile başlayan ve sonsuza kadar sürüp gidecek olan zamana "AHİRET" denir. Hesap, sual, mizan, sırat, cennet, cehennem, rahmet, şefaât, ahiret gününde, mahşer yerinde karşılaşacağımız olaylardır.

Haftanın sorusu: Bir avcı otobüse binmek ister. Yalnız, otobüse boyutları en fazla 1m. olan eşyalar alınmaktadır. Avcının tüfeği ise 1,5 m.dir. Tüfeğin şeklini bozmamak şartı ile otobüse nasıl biner?

Geçen Sayının Cevabı: Vurulan 'iki' kuş kalır. Diğerleri kaçar.

MAHŞER

Ahiret günü insanların ilk toplantı yeridir. Mahşer yerinde toplanan insanların bir kısmı iyi işleri sebebiyle rahat edecek, bir kısmı da dünyadaki kusurlu davranışları nedeniyle sıkıntı içinde olacaktır. Mahşer yerinde mü'minler sevinecek, kâfirler içinde buldukları sıkıntılı durum sebebiyle "keşke toprak olsaydık" diyeceklerdir.

AMEL DEFTERİ

Mahşer yerinde toplanan insanlara dünyada iken yaptıkları iyi-kötü işlerin yazılı olduğu amel defterleri verilecektir. Bu yazıların ve defterlerin niteliği bizce bilinmeyen gerçeklerdir. Bu defterler Cennetlik olanlara sağ taraftan, cehennemlik olanlara sol taraflarından verilecektir.

HESAP VE MİZAN

İnsanlar mahşer yerinde uzun süre kalacak, kişi orada ömrünü ne yolda tükettiğinden, vücudunu nerede yıprattığından, malını nerede kazanıp nerede harcadığından, bildiği ile nasıl amel ettiğinden hesaba çekilecektir. Kim zerre kadar hayır işlemişse onu, kim de zerre kadar kötülük yapmışsa onu görecektir. İyilikler ve kötülükler, ilahî adalet ölçüleri ile, amelleri tartan bir tartı ile tartılacaktır. İyiliği ağır basanlar kurtulacak, kötülükleri ağır basanlar perişan olacaklardır.

SIRAT, CENNET VE CEHENNEM

Sırat, cehennem üzerine kurulmuş manevi bir köprüdür. Dünyadaki işleri yüce Allah'ı hoşnut edenler, bu köprüden kolaylıkla geçecek, cennete gireceklerdir. Allah'ın hoşnutluğunu kazanamayanlar cehenneme düşecektir.

Cennet mükâfat yeridir. Cennete giren, orada istediği her türlü nimet ve lezzete kavuşacaktır. Mü'minler cennette Allah'a kavuşacak ve sürekli olarak orada kalacaklardır.

Cehennem ise; azap yeridir. Yüce Allah'ı tanımayanlar cehennemde sürekli olarak cezalandırılacaklardır. Günahkâr müslümanlar da günahları oranında cehennemde kaldıktan sonra cennet nimetlerine kavuşacaklardır.

RAHMET VE ŞEFAAT

Yüce Allah'ın rahmeti her şeyi kuşatmıştır. Allah, ahirette de mü'minlere rahmet edecektir. Peygamberler, Allah'ın sevgili kulları, şehitler, alimler ve özellikle bizim Peygamberimiz Hz. Muhammed (S.A.V.) insanlara Allah'ın izin vermesi üzerine şefaât edeceklerdir. Şefaât haktır. Şefaati kabul etmeyenler; şefaatten, özellikle Peygamberimizin şefaâtinden yararlanamayacaklardır.

Hiçbilenlerlebilmeyenlerbirolurmu?

Esmâ-yı Hüsnâ (O'nun güzel isimleri):

el-HABİR

Her şey'in iç yüzünden, gizli taraflarından haberdar olan...

En küçüğünden en büyüğüne kadar bütün eşya ve hâdiselerden Allah haberdardır. Onun haberi olmadan hiçbir hâdis e cereyan etmez.

Salâvat

"Kim bana bir salât getirirse, Allah ona bununla on salât getirir." (Hadis)
"Kabrimi bayram yerine çevirmeyin. Bana salât getirin. Getirdiğiniz salât nerede olursanız olun bana ulaşır." (Hadis)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى
أٰلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ.

"Allah'ım! Muhammed (sav)'e, onun ailesine ve ashabına salât ve selam eyle."

(Allahın, meleklerin ve insanların salâvatlarının anlamı için 3. sayfaya bakınız.)

İmihâl:

KADER VE KAZAYA İMAN

İmanın şartlarından altıncısı, kader ve kazaya, ister iyi, ister kötü, her şeyin Allah'ın bilmesi, dilemesi ve yaratmasıyla olduğuna inanmaktır.

Kâinatta, olacak şeylerin zamanını, yerini, özelliklerini ve nasıl olacağını, henüz onlar olmadan Allah'ın ezelde bilmesi ve takdir etmesine **kader** denir.

Allah'ın ezelde takdir ettiği şeyleri zamanı gelince bu takdire uygun olarak yaratmasına **kaza** denir.

Kaderi bir plâna benzetirsek, Kaza da plâna uygun olarak o şeyin yapılmasıdır. Kâinatta meydana gelen her şey, Allah'ın bilmesi, dilemesi ve yaratması ile. O'ndan başka yaratıcı yoktur.

Kader ve Kazaya iman etmek, her şeyin Allah tarafından belirlenmesine ve zamanı gelince belirlendiği gibi yine Allah tarafından yaratılmasına inanmak demektir.

İnsanın Sorumluluğu

İnsanın işleri iki kısımdır:

Birincisi, kendi isteği dışında olan işlerdir. Bir hastalıktan dolayı elinin titremesi, kalbinin çalışması, boyunun kısa veya uzun olması gibi. Bunlar doğrudan doğruya Allah'ın dilemesi ve yaratması ile meydana geldiğinden insan bu işlerden sorumlu değildir. (Külli irade)

İkincisi, insanın isteğine bağlı olarak meydana gelen işlerdir. İnsanın oturup kalkması, yürümesi, elleri ve diğer organları ile yaptığı işler kendi isteğine göre Allah'ın yaratması ile meydana geldiğinden insan bu işlerden sorumludur. (Cüz'î irade)

Her şeyi takdir eden ve yaratan Allah'tır. Ancak, tasarladığı herhangi bir işi yapıp yapmamakta Allah insana bir irade, yani seçme hürriyeti vermiştir. İnsan bu irade ile iyilik etmeyi seçer, gücünü de bunu yapmak için kullanırsa Allah, iyiliği yaratır. Eğer insan kötülük yapmayı seçer, gücünü de bunu yapmak için kullanırsa Allah kötülüğü yaratır.

Görülüyor ki, insan neyi yapmak isterse Allah onu yaratır. "Hayır ve şer Allah'tandır. Yani iyilik ve kötülük Allah'ın yaratması ile. " sözünün anlamı budur.

İnsanın yaptığı işlerden sorumlu tutulmasının sebebi, işte bu seçme hürriyetine sahip olması ve gücünü tercih ettiği şeyi yapmak için kullanmasıdır. Bunun içindir ki her insan iradesi ile yaptığı işlerden sorumludur. Hayır işlemiş ise, mükâfatını, kötülük yapmışsa cezasını görecektir.

Haftanın sorusu: Doktorunuz size 9 hap verir ve bunları yarıymışar saat arayla almanızı tavsiye ederse, ilaçların tamamını bitirmeniz ne kadar sürer?

Geçen Sayının Cevabı: Avcı tüfeğini boyutları 1 m. olan bir kutuya koyar. Küpün en uzak iki köşesinin uzunluğu, yaklaşık 1.73 m.dir.

ALÇAKGÖNÜLLÜLÜK (TEVAZU)

İbadetlerin en faziletlisi tevazudur. (Hz. Aişe)

Her kim kendisini kıymetli bilirse onun tevazudan nasibi yoktur. (Mâlik b. Dinar)

Tevâzu yaptığın güzel işlere bakıp kendini beğenmemen ve şırmamamandır. (Ebû S. Dârânî)

Tevazu, kimden olursa olsun hakkı (doğruyu, gerçeği) kabul etmendir. (Fudayl b. İyad)

İnsanoğlu topraktan yaratılmıştır, eğer toprak gibi alçakgönüllü olmazsa insan değildir. (Sâdî)

Tevâzu ne dünyada ne de ahirette hiç kimseyi kendine muhtaç görmemendir. (Hamdun Kassar)

Her türlü iyilik bir evde toplanmış ve onun anahtarı tevazu olmuştur. Her türlü kötülük bir evde toplanmış ve onun anahtarı kibir olmuştur. (Yusuf bin Hüseyin)

Kadere İnanmanın Faydaları

İnsan kendi isteği ile yaptığı işlerden sorumlu tutulacağını bildiği için seçme hürriyetini iyi işlere kullanır. Cezayı gerektiren işlerden sakınır. Böylece kader inancı, kişiye sorumluluk duygusu kazandırır.

Kadere inanan bir kimse çalışmalarında başarılı olamadığı veya bir felâketle karşılaştığı durumlarda karamsarlığa düşmez, morali bozulmaz. Çünkü Allah'ın her işinde bir gaye ve hikmet olduğunu, insanın sınırlı güce sahip bir varlık olarak yaratıldığını, gücünün yetmeyeceği işlerden sorumlu olmayacağını bilir ve Allah'ın takdirine boyun eğer, ona sığınır. Bu inanç, insana rahatlık verir, üzüntüsünü giderir.

Kader inancı bize, kâinatta her şeyin bir plân dâhilinde ve bir gayeye yönelik olarak var edildiğini, her şeyin bir sebebi olduğunu öğretir.

Bu inançla insan hayatta başarıya ulaşmanın yollarını ve sebeplerini araştırarak üzerine düşen görevleri yerine getirmeye çalışır.

Kavramlar:

TEVEKKÜL

Yapacağımız herhangi bir iş için bütün gücümüzle çalışıp elimizden geleni yaptıktan sonra, sonucu Allah'tan beklemek ve O'na güvenmektir.

Bunu bir misal ile açıklayalım:

Tarlasından iyi bir ürün almak isteyen bir çiftçi; önce tarlayı güzelce sürüp tohumu eker, gübresini atar, gerekirse sulamasını da yapar. Ekinin zararlılardan korunması için her türlü tedbiri de aldıktan sonra gerisini Allah'a bırakır, O'na güvenir. Çünkü çiftçi, elinden geleni yapmıştır. Artık ekinin büyümesi ve ürün vermesi için Allah'a güvenecek, sonucu O'ndan bekleyecektir. Gerçek tevekkül budur.

Devesini dışarıda bağlamayıp salıveren ve Allah'a tevekkül ettim diyen bir kişiye Peygamberimiz (s.a.s.) Efendimiz şöyle buyurdu:

'Önce deveni bağla, sonra tevekkül et.'

DERS DOKÜMANLARI TESTLERİ

(Her bir test, dört adet Ders Dokümanına tekabül etmektedir.)

1. “..Hiç, bilenlerle bilmeyenler bir olur mu?..”
(Zümer, 9)

Bu ayete göre aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- a) Bilmemek değil, öğrenmemek ayıptır.
b) İlim öğrenmek, her müslümana farzdır.
c) Bilgi sahibi olanlar, olmayanlara göre Allah katında daha üstündürler.
d) Cahiller, cahilliklerini hiçbir zaman bırakmazlar.

2. ‘Esmâ-yı Hüsnâ’nın anlamı, aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Güzel sıfatlar
b) En güzel isimler
c) Allah’ın özellikleri
d) Peygamberlerin sıfatları

3. Dinin emirlerini yapmak ve yasaklarından sakınmakla sorumlu olan kişilerin yaptıkları fiillere ve bu işlerle ilgili hükümlere ‘Ef’al-i mükellefin’ denir.

Aşağıdakilerden hangisi ‘Ef’al-i mükellefin’den değildir?

- a) Farz
b) Mübin
c) Mekruh
d) Müfsid

4. Farz ve vacipten başka Peygamberimiz’in ibadet niyetiyle yaptığı şeye denir. Teravih namazı, Şevval ayındaki altı günlük oruç gibi.. Müekked ve gayr-ı müekked olmak üzere iki çeşittir.

Yukarıda tarifi verilen fiil aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Sünnet
b) Hadis
c) Mübah
d) Mekruh

5. Ef’al-i mükellefin’den beş tanesini önem derecesine göre sıralarsak, aşağıdakilerden hangisi doğru olur?

- a) Vacib-Sünnet-Müstehab-Farz-Mübah
b) Farz-Vacib-Sünnet-Mübah-Müstehab
c) Farz-Vacib-Mübah-Sünnet-Müstehab
d) Farz-Vacib-Sünnet-Müstehab-Mübah

- I. İçki içmek
II. Sabah namazının farzından önce iki rekât namaz kılmak
III. Oruçluyken yiyip içmek

6. Aşağıdakilerden hangi seçenek, yukarıdakilere uygun bir sırayla sıralanmıştır?

- a) Haram-Müfsid-Sünnet
b) Haram-Sünnet-Müfsid
c) Müfsid-Sünnet-Haram
d) Sünnet-Müfsid-Haram

7. "Allah'a ve ahiret gününe inanan kimse ya hayır konuşsun ya da sussun."

Bu hadisten, aşağıdaki anlamlardan hangisi çıkarılamaz?

- a) Söz gümüşse sükût altındır.
b) Öncelikli olan hayır konuşmaktır.
c) Hayırlı bir şey konuşulmayacaksa susulmalıdır.
d) Allah'a ve ahiret gününe inanan, boş sözlerden yüz çevirmelidir.

8. Aşağıdakilerden hangisi abdestin farzlarından değildir?

- a) Yüzü yıkamak
b) Abdeste niyet etmek.
c) Kolları yıkamak
d) Başını meshetmek

9. Abdest terimlerinden olan “Mazmaza ve istinşak”ın anlamı, aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- a) Ağıza ve burna üçer defa su vermek.
b) Kulakları, boynu mesh etmek.
c) Başın tamamını mesh etmek.
d) Yıkınması gereken uzuvları üçer defa yıkamak.

10. Kur’an’daki sure ve ayet sayıları, hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?

- a) 116 sure, 6666 ayet
b) 114 sure, 6666 ayet
c) 124 sure, 6237 ayet
d) 114 sure, 6236 ayet

11. Allahu Teala'nın, Bütün mahlûkatın hakikî sahibi ve mutlak hükümdarı anlamındaki ismi, aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Rahman
- b) Allah
- c) Melik
- d) Rahim

12. Aşağıdaki durumlardan hangisinde abdest bozulur?

- a) Oturduğu yerde bir yere dayanmadan uyumak
- b) Ağlamak
- c) Kolonya kullanmak
- d) Namazda sesli gülmek

13. "Dünyadan uzak dur ki Allah seni sevsin; insanların elinde olandan da uzak dur ki, insanlar seni sevsin."

Yukarıdaki hadisten aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- a) Hiç ölmeyecekmiş gibi dünya için, yarın ölecekmiş gibi ahiret için çalışmalıyız.
- b) İnsan kalbinden dünya sevgisini çıkardıkça Allah'a daha çok yaklaşır.
- c) İnsanlar, elindekine göz dikenleri sevmezler.
- d) Büyük hedeflere ulaşabilmek, birtakım isteklerimizden fedakârlık yapmamızı gerektirir.

14. "Muhakkak ki Allah ve melekleri Peygambere hep salât ederler. Ey iman edenler! Siz de ona salât edin ve tam bir içtenlikle selam verin." (Ahzab,56)

Aşağıdakilerden hangisi, 'Peygambere salat' kapsamına girmez?

- a) Allah'ın, Nebisini rahmetine mazhar etmesi, onun şanını yüceltmesi.
- b) Meleklerin, Hz. Peygamberin şanını yüceltmesi.
- c) Peygamber Efendimiz'in sünnetini yaşama.
- d) Peygamber Efendimiz için Allah'a dua.

15. Aşağıdakilerden hangisi guslün (boy abdesti) farzlarından değildir?

- a) Ağıza su alıp boğaza kadar çalkalamak.
- b) Buruna su çekmek ve yıkamak.
- c) Tepeden tırnağa bütün vücudu yıkamak.
- d) Gusle başlamadan önce niyet etmek.

16. Resûlullah'ın ve dört halifesinin zamanlarında bulunmayıp da, dinde sonradan meydana çıkan ve bir sünnetin unutulmasına sebep olmayan güzel şeylere 'bid'at-ı hasene' (güzel, iyi bid'at) denir.

Aşağıdakilerden hangisi bid'at-ı hasene değildir?

- a) İki bayram arasında düşün yapmamak.
- b) Namazlardan sonra tespih kullanmak.
- c) Minare inşa etmek; diş fırçası kullanmak.
- d) Farzlardan sonra 'salaten tuncina' okumak.

17. "Allahım! Sen eksik pak ve uzaksın. Seni daima böyle eder ve överim. Senin adın mübarektir. Varlığın her şeyden üstündür. Senden başka ilah yoktur."

'Sübhanek..' duasının yukarıdaki anlamında boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- a) isimlerden-şükür
- b) sıfatlardan-tenzih
- c) özelliklerden-tesbih
- d) sıfatlardan-tesbih

18. Kelime-i Şehadet, namazda okunan duaların hangisinin içinde yer almaktadır?

- a) Tahiyat
- b) Kunut Duaları
- c) Salli-Barik
- d) Rabbena

19. "Allahümme Salli-Barik" dualarında adı geçen iki kişi kimdir?

- a) Hz. İbrahim, Hz. Ali
- b) Hz. İbrahim, Hz. Mecit
- c) Hz. Ali, Hz. Muhammed
- d) Hz. İbrahim, Hz. Muhammed

20. 'Meal'in tanımı, aşağıdakilerden hangi seçenekte doğru verilmiştir?

- a) Kur'an'ın, en az üç ayetten meydana gelen bölümlerinden her biri.
- b) Kur'an-ı Kerim'deki sûreleri meydana getiren cümle veya cümleciklerden her biri
- c) Kur'an-ı Kerim'i anlamak ve geniş şekilde açıklamak.
- d) Kur'an-ı Kerim'i Arapça'dan başka bir dile cümle cümle çevirmek, tercüme etmek.

1. “Hayır, hayır! Senin Rabbin hakkı için, onlar aralarında ihtilaf ettikleri meselelerde seni hakem kılıp, sonra da verdiği hükümden ötürü içlerinde hiçbir sıkıntı duymaksızın sana tam bir teslimiyetle bağlanmadıkça iman etmiş olmazlar.” (Nisa 65)

Yukarıdaki ayetle kastedilen anlam, aşağıdakilerden hangisidir?

- e) Müslümanlar, kendi aralarında fikir ayrılığına düşmemelidir.
f) Allah'ın hakkı her şeyden daha önemlidir.
g) Müslümanlar, Allah'ı ve Peygamberi her şeyden daha çok sevmelidir.
h) Müslümanlar, aralarında çıkan fikir ayrılıklarını Kur'an'a ve Hadislere müracaat ederek çözmeye çalışmalı, sonuçta çıkan karara da tam bir teslimiyetle yaklaşmalıdır.
2. “..... Bize dünyada iyilik ve güzellik, ahirette de iyilik ve güzellik ver. Ey merhametlilerin en merhametlisi! bizi cehennem azabından koru.”

Yukarıda anlamı verilen ‘Rabbena..’ duasında boş bırakılan yerlere aşağıdaki kelimelerden hangileri gelmelidir?

- a) Allahım-Şefkatinle
b) Ya Rabbi-Merhametinle
c) Rabbimiz-Rahmetinle
d) Rabbimiz-İnayetinle
- a. Ağzına ve burnuna üç defa su çekerek iyice temizlemek.
b. Besmele çekerek gusle niyet etmek.
c. Namaz abdesti gibi bir abdest almak.
d. Hiç kuru yer kalmayacak şekilde vücudunun her yerini yıkamak.
e. Üzerinde yapışıp kurumuş bir şey varsa onları temizlemek.
3. Yukarıda, gusül abdesti alınırken yapılması gereken işlerden bazıları verilmiştir. Bunların yapılması esnasında uyulması gereken sıra, aşağıdaki seçeneklerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?
- a) d-a-c-b-e
b) b-e-a-c-d
c) d-b-a-c-e
d) b-a-d-e-c

4. Küçük abdest bozduktan sonra idrar yolunda kalabilecek idrar damla ve sızıntılarının tamamen kesilmesi için bir süre bekleme, bundan sonra vücuttaki idrar sızıntılarını temizleme işlemine ne ad verilir?

- a) İstinca
b) İstihaza
c) İstinşak
d) İstibra

5. Namazın, altısı içinde, altısı dışında olmak üzere toplam on iki farzı vardır. Namazın dışındaki farzlar, namazdan önce ve namaza hazırlık mahiyetinde olduğu için namazın ‘şartları’ olarak adlandırılır.

Aşağıdakilerden hangisi namazın şartlarından değildir?

- a) İftitah Tekbiri
b) Niyet
c) İstikbal-i Kible
d) Necasetten Taharet

6. Namazın rükunlarından olan, Namazın sonunda "Ettehiyyatü" okuyacak kadar oturmaya ne denir?

- a) Kıyam
b) Kıraa
c) Sücûd
d) Ka'de-i Ahîre

7. İmanı, dini ve akli delillerle güçlendirmek gerekir; çünkü deliller, ileri sürülecek şüphe ve itirazlara karşı imanı korur. Aslolan, her müslümanın bu derecede bir imana sahip olması, neye, niçin ve nasıl inandığının bilincini taşımasıdır.

Delillere, bilgiye, araştırma ve kavramaya dayalı bu imana ne ad verilir?

- a) Taklidi iman
b) İcmali iman
c) Tahkiki iman
d) Tafsili iman

8. Allahu Teala'nın, Hatadan, gafletten, aczden ve her türlü eksiklikten çok uzak ve pek temiz anlamında ki ismi aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Kuddüs
b) Müheymin
c) Mü'min
d) Selam

9. Kunut Dualarının okunduğu yer, aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Cenaze namazı
- b) Bayram namazı
- c) Vitr namazı
- d) Hiçbiri

10. Namaz kılmak için uygun olmayan, yani namaz kılmanın mekruh olduğu bazı vakitler vardır. Mekruh vakitler iki kısımdır; bir kısmında hiçbir namaz kılınmaz, bir kısmında ise özellikle nafile namaz kılınmaz, kaza namazı kılınabilir

Aşağıdaki vakitlerden hangisinde kaza namazı kılınabilir?

- a) Güneş doğarken
- b) Güneş tam tepedeyken
- c) Güneş batarken
- d) Akşam namazı ile yatsı namazı arasında

11. Aşağıdakilerden hangisi namazın vaciplerinden değildir?

- a) İftitah tekbirini alırken elleri yukarıya kaldırmak
- b) Fatihayı sureden önce okumak.
- c) Üç ve dört rekâtlı namazların ikinci rekâtında oturmak.
- d) Secdede alın ile beraber burnu da yere koymak.

12. Namazın vaciplerinden herhangi birinin terk edilmesi namazı bozmaz. Namazın vaciplerinden biri sehven (yanlışlıkla) terk edilmişse sehiv secdesi yapılması, kasten terk edilmişse namazın yeniden kılınması gerekir.

Aşağıdakilerden hangisi namazın vaciplerindedir?

- a) Tekbir getirmek.
- b) Tekbir getirirken 'Allahu ekber'.
- c) Tekbir alırken elleri yukarıya kaldırmak.
- d) Secde yapmak

13. Kur'an-ı Kerim'deki on dört secde âyetinden herhangi birini okuyan veya işiten bir mükellef müslümanın yapması gereken secdeye ne denir?

- a) Tilavet secdesi
- b) Sehiv secdesi
- c) Ayet secdesi
- d) Namaz secdesi

14. Risaletin ilk yıllarında namaz farz kılınca Cibril, Hz. Peygamber'e gelerek onu 'Akabe' denen yere götürmüş, orada fıskıran su ile önce Cibril, sonra Hz. Peygamber abdest almış ve beraberce iki rekât namaz kılmışlardır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- a) Akabe çok mukaddes bir yerdir.
- b) Risaletin ilk yıllarında namaz Akabe'de kılınıyordu.
- c) İslam'ın emirlerini Hz. Peygamber kendi görüşlerine göre şekillendirmemiştir.
- d) İslam'ın emirlerinde Cibril'in görüşleri etkili olmuştur.

15. Kur'an'ın, en az üç ayetten meydana gelen bölümlerinden her birine ne ad verilir?

- a) Cüz
- b) Hizb
- c) Pasaj
- d) Sure

16. Tefsir-Müfessir arasındaki ilişki, aşağıdaki seçeneklerden hangisinde yoktur?

- a) Kilit-Anahtar
- b) Yemek-Aşçı
- c) Bina-imar
- d) Kitap-Yazar

17. Gusül, aşağıdaki durumlardan hangisinde gerekmez?

- a) Kadınlarda hayız ve nifas halinin sona ermesi.
- b) Mezi denen sıvının görünmesi.
- c) Rüyada ihtilam olma.
- d) Uyanırken, herhangi bir sebeple cünüp olma.

18. İnsan cünüpkken aşağıdaki işlerden hangisini yapabilir?

- a) Kabe-i Muazzamayı tavaf etmek.
- b) Kur'an-ı Kerim'e ve onun en ufak bir parçasına dokunmak.
- c) Namaz kılmak.
- d) Bir şeyler yiyip içmek.

19. Kadınlarda âdet ve loğusalık dışında gelen ve oruç ile namaza engel olmayan kana ne ad verilir?

- a) İstihaza
- b) İstinşak
- c) İstinca
- d) İstibra

1. Namazın sünnetleri, namazın vaciplerini tamamlar, onlardaki eksikleri telafiye ve fazla sevaba vesile olur. Sünnetlere riayet etmek ve devam etmek, Hz. Peygamber'e muhabbetin bir nişanesi sayılır.

Aşağıdakilerden hangisi namazın sünnetlerindedir?

- a) İmama uyan cemaatin fatiha ve sureyi okumayıp susması.
- b) Secdede alın ile beraber burnu da yere koymak.
- c) Namaza tekbirle başlamak.
- d) Beş vakit namaz ile Cuma Namazı için ezan ve kamet getirmek.

2. **Aşağıdakilerden hangisi namazın sünnetlerinden değildir?**

- a) İftitah tekbirini alırken elleri yukarıya kaldırmak.
- b) Rûku ve secde tesbihleri.
- c) Namazlardaki birinci oturuş ile son oturuşlarda ettehiyyatü'yü okumak.
- d) Fatiha'dan sonra 'amin' demek.

3. **Allahu Teala'dan başka her şey, Allahu Teâlânın yarattığı şeylerin hepsine, kâinâta, varlıklara ne ad verilir?**

- a) Mahluklar
- b) Alemler
- c) Kullar
- d) Evren

4. İnsana, zararları savması için verilennin ifratı tehevür, hiçbir şeyden korkmamaktır ki, bütün istibdat ve zulümler bunun eseridir. Tefriti cebanet, korkaklıktır. İtidali ise secaattir ki dîni ve dünyevi hakları için canını feda edip meşru olmayan şeylere karışmamaktır.

Yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun kelimeler, aşağıdakilerden hangisinde bulunmaktadır?

- a) Kuvve-i gadabiye
- b) Kuvve-i şehevîye
- c) Kuvve-i akliye
- d) Cesaret özelliği

5. **İstikametli yol; hiçbir eğrilik ve meyil bulunmayan cadde, işlek geniş yol anlamında olan ve ifrat-tefrit arasındaki dengeyi, doğruluğu ifade etmek için kullanılan terim nedir?**

- a) Sırat köprüsü
- b) Sırat-ı müstakim
- c) Cadde-i kübra
- d) Doğru yol

6. **Allah'ın (c.c.) 'Herşey'in varlığını ve varlığı boyunca görüp geçireceği halleri, hâdiseleri tayin ve tesbit eden ve ona göre yaratan, yoktan vâ' eden' anlamına gelen ismi, aşağıdakilerden hangisidir?**

- a) Aziz
- b) Halık
- c) Cebbar
- d) Mütekebbir

7. Namazın rükünlerinden ve şartlarından herhangi birinin eksikliği durumunda namaz bozulur.

Aşağıdakilerden hangisi namazı bozan şeylerden değildir?

- a) Birinci oturuşu son oturuş zannederek selam vermek
- b) Namazda örtünmesi gereken yerlerin açılması ve bu açılmanın bir rükûn yapacak kadar süre devam etmesi.
- c) Öksürüğü yok iken öksümeye çalışmak.
- d) Kur'an'ı, manası bozulacak şekilde yanlış okumak.

8. Normal durumlarda amel-i kesir namazı bozduğu halde; Hz. Peygamber namazda iken torunlarının sırtına bindikleri, kucağına geldikleri olmuş, o da, çocukları rencide etmeden, sarsmada usulca yere koymuş veya kenara çekmiştir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- a) Çocuklar için bazen dini kurallara uyulmayabilir.
- b) Amel-i kesirin namazı bozması kuralının istisnaları vardır.
- c) Dini iyi yaşamak, çocuklara şefkat göstermeye hiçbir zaman engel değildir.
- d) Hz. Peygamber, çocuk eğitiminde de bize örnek olmuştur.

9. **Hz. İsa'dan sonra, dinlerini korumak için her şeylerini terk edip hicret eden ve dinlerini bırakmayıp, eziyetlerden kurtulmak için bir mağarada saklanan, orada 309 sene devamlı uyuyan ve sonra uyanıp kısa bir süre sonra vefat eden yedi gence Kur'an'da ne ad verilir?**

- a) Ashab-ı fil
- b) Ashab-ı uhud
- c) Ashab-ı eyke
- d) Ashab-ı kehf

10. **Peygamberlerde peygamberlikten önce görülen olağanüstü hallere ne denir?**

- a) İrhasat
- b) Mucize
- c) İrsaliye
- d) Keramet

11. Genel olarak namaz için öngörülmüş bulunan biçimsel yapıya aykırı davranışlar ile namazın gerektirdiği saygı, tazim, tevazu, boyun bükme ve sükunet haline de aykırı olan ve namazda kalbi meşgul edecek ve insanı ibadetin gerektirdiği kalp huzurundan ve huşudan alıkoyacak davranışlar namazın mekruhu sayılmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi namazın mekruhlarından değildir?

- a) Sıkışık abdestle namaz kılmak
- b) Namazda elbise veya bir başka yerle oynamak
- c) Namazda gülmek
- d) Gerinmek veya esnemek

12. Hz. Peygamber, abdesti sıkışık durumdayken veya yemek hazırlarken namaza duran kişinin namazının faziletinin tam olmayacağını belirtmiştir.

Hz. Peygamber'in bu sözüyle ulaşmak istediği sonuç aşağıdakilerden hangisi olamaz?

- a) Çok abdestin, nur üstüne nur olduğunu göstermek.
- b) Namazın faziletinin kişiden kişiye değişebildiğini belirtmek.
- c) Namazda huşuyu ve huzuru yakalamak.
- d) Namazda kalbi meşgul edecek faktörleri en aza indirmek.

13. **Mutlak müctehid denilen dinde söz sahibi alimlerin; müslümanların yapmaları gereken hususlarla ilgili olarak dini delillerden (Kur'an, Sünnet, İcmâ ve Kıyas'tan) hüküm çıkarma usûlleri ve çıkarıp bildirdikleri hükümlerin hepsine ne ad verilir?**

- a) Metot b) Mezhep c) Fıkıh d) Kıyas

14. **Aşağıdakilerden hangisi itikadi mezheplerden değildir?**

- a) Selefilik b) Maturidilik c) Eş'arilik d) Hanbelilik

15. **Nu'man b. Sabit, hangi mezhebin imamıdır?**

- a) Şafilik b) Malikilik c) Hanefilik d) Hanbelilik

16. **Kur'an-Kurra arasındaki ilişki, aşağıdakilerden hangisinde bulunmaktadır?**

- a) Şarkı-Solist
- b) Kitap-Kapak
- c) Kalem-Mürekkep
- d) Anahtar-Kapı

17. Adap (edepler), Hz. Peygamber'in bazen yapıp bazen terkettiği şeylerdir. Esasen namazın adabı, yüce yaratıcının huzurunda durulduğunun farkında olunarak zahiren mütevazi bir halde durmaktır.

Aşağıdakilerden hangisi namazın adabından değildir?

- a) Namazda esneme halinde ağız kapatmak.
- b) Kıraatı (okumayı), başkalarının duyabileceği kadar yüksek sesle yapma.
- c) Yalnız başına namaz kılan, rüku ve secde tesbihlerini üçten ziyade yapmak.
- d) Kıyam halinde secde yerine, rükuda ayakların üzerine, secdede burnun iki yanına, oturuşla kucağa, selamda sağ ve sol omuz başlarına bakmak.

18. **Namazda son oturuşta salavattan (salli-barik) sonra dua etmek (mesela Rabbena Duası okumak) hükmü aşağıdakilerden hangisinin kapsamına girer?**

- a) Edep b) Sünnet c) Farz d) Vacip

19. Kur'an'da namazdan, farklı isimler altında yüzden fazla yerde bahsedilmektedir; salat, dua, çağrı, zikir, hatırlama, tesbih, övme, yüceltme ve saygıyla eğilme gibi..

Buna göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- a) Namaz, Allah'la kurulan bir irtibattır.
- b) Namaz, aynı zamanda Allah'a saygının bir göstergesidir.
- c) Namazın çok kapsamlı ve çok yönlü bir ibadettir.
- d) Namaz, Allah'a yapılan bedensel bir ibadetten ibarettir.

20. "Ameller niyetlere göre değerlendirilir; herkese niyet ettiği şey vardır."

Bu hadisten çıkarılacak anlam aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Niyeti iyi olduğu takdirde insanın adet ve alışkanlıkları bile ibadet sevabı getirebilir.
- b) İnsanın kalbi temizse gerisi pek önemli değildir.
- c) Amel niyetten daha önemlidir.
- d) Niyet iyiye amel önemli değildir.

1. Allah'ın, "Tasvîr eden, herşeye bir şekil ve özellik veren" anlamındaki ismi, aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Gaffar b) Musavvir c) Bari d) Kahhar

2. "(Resulüm!) Kuşkusuz biz sana verdik. Şimdi sen Rabbine et ve kurban kes. Asıl adı-sanı kesilmiş olan, sana hınç besleyendir."

Yukarıda, Kevser Suresi'nin meali verilmiştir. Boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangi kelime ikilisi gelmelidir?

- a) Nimet-Şükür
b) Kur'an-Kulluk
c) Kevser-Dua
d) Kevser-Kulluk

3. Allah'ın yapılmasını istediği şeylerde kullar için çok büyük faydalar, yasakladığı şeylerde ise büyük zararlar olduğu kesindir. Kur'an'da akla aykırı hiçbir emir ve yasak bulunmamakla birlikte, bütün emir ve yasakların yarar ve hikmetlerini bilmek de mümkün değildir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- a) Allah'ın emir ve yasakları kulların iyiliği içindir.
b) Allah'ın emirleri, faydasına inanıldığı zaman yapılmalıdır.
c) Bazı emirlerin hikmetlerine dair bilgimiz olmayabilir.
d) Dinin emirlerini, bir yarar arama telaşına düşmeden yerine getirmek gerekir.

4. Bir insana oruç tutmanın farz olabilmesi için bazı şartların gerçekleşmesi gerekmektedir.

Aşağıdakilerden hangisi bu şartlardan değildir?

- a) Müslüman olmak
b) Akıl sahibi olmak
c) Onbeş yaşını doldurmuş olmak
d) Ergen olmak

5. Ramazan bayramının birinci günü ile Kurban Bayramının 4 günü oruç tutmanın hükmü aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Tahrimen mekruh
b) Tenzihen mekruh
c) Haram
d) Mübah

6. Bozulan nafile orucun kaza edilmesinin hükmü nedir?

- a) Sünnet
b) Farz
c) Nafile
d) Vacip

7. Aybaşı hali veya loğusalık halinde olan kadınlar ile emzikli ve gebe olan kadınlar, bu özürleri sona erdikten sonra ne yapmalıdır?

- a) Tevbe etmelidir.
b) Ramazan ayından sonra oruçlarını kaza etmelidir.
c) Hiçbir şey yapmamalıdır; çünkü o dönemdeki oruçtan sorumlu değildir.
d) Tutamadıkları gün sayısınca sadaka vermelidir.

8. Aşağıdakilerden hangisi oruç tutmamayı mübah kılan mazeretlerden değildir?

- a) Akşamdan niyet etmiş olmamak
b) Hastalık
c) Yolculuk
d) Oruç tutamayacak kadar yaşlı olmak

9. Bozulan veya tutulmayan bir günlük orucun yerine ceza olarak altmış gün peşpeşe oruç tutmaya ne denir?

- a) Günah
b) Kaza
c) Keffaret
d) Bedel

10. Aşağıdaki durumlardan hangisi gerçekleştiği takdirde hem kaza hem keffaret gerekir?

- a) Zorla orucu bozulmak
b) Cinsel ilişkide bulunmak
c) Unutarak yiyip içmek
d) Ağız dolusu kusmak

11. Bozma, değiştirme anlamındaki terim aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Tebdil
b) Tahrif
c) Tasnif
d) Hurafe

12. Hz. Yakub'un (as) ve on iki oğlunun soyunda gelenlere ne ad verilir?

- a) İsrailoğulları
- b) Ehl-i kitap
- c) Al-i Yakup
- d) Yakup oğulları

13. Allah'ın herşey'e, her istediğini yapacak surette galib ve hâkim anlamındaki ismi aşağıdakilerden hangisidir?

- a)Gaffar b)Kahhar c)Bari' d)Musavvir

13. Kur'ân-ı Kerîm'den sonra, İslâm dîninin ikinci kaynağı olan hadîs-i şerîfleri içeren ve doğruluğu İslâm âlimleri tarafından tasdik edilen altı hadîs kitabının hepsine birden Kütüb-i Sitte denir.

Aşağıdakilerden hangisi bunlara dahil değildir?

- a) Buhârî'nin Sahîh-i Buhârî'si
- b) Tirmizî'nin Sünen'i
- c) Ebû Davûd'un Sünen'i
- d) Gazali'nin İhyası

14. Peygamber (sav) Efendimiz'in amcası ve en azılı düşmanlarından biri olup Kur'anda bir sureye ismi verilmiş olan kişi kimdir?

- a) Ebu Cehil
- b) Ebu Leheb
- c) Ebu Talip
- d) İbn-i Selul

15. Aşağıdakilerden hangisi orucu bozup yalnız kazayı gerektirmez?

- a) Kan aldirmek.
- b) Akşam vakti girmedeği halde, akşam oldu zannederek iftar etmek.
- c) Abdest esnasında ağzına ve burnuna su alırken kendi elinde olmayarak boğazına su kaçmak.
- d) Buruna ilaç çekmek.

16. Allah'ın yardım ve zaferi geldiği zaman, Ve kabile kabile Allah'ın dinine girdiklerini gördüğün zaman, Rabbine hamd ile tesbih et ve O'ndan af dile. Çünkü O, tövbeleri çok kabul eder.

Boş olan yerlere aşağıdakilerden hangi kelimeler gelmelidir?

- a) İnanmayanların-samed
- b) İnsanların-tevvab
- c) Müşriklerin-rahim
- d) İnananların-tevvab

17. İnsan doğası bazen isyan, bazen boyun eğiş halindedir; bu yüzden oruç gibi zor alıştırmalar yaparak nefse karşı koyma direncini kazanmak insanın bir gereksinimidir.

Bu cümleden aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- a) Oruç nefis için zor bir alıştırmadır.
- b) İnsan teslim olmaya da isyana da meyillidir.
- c) Oruç insanın nefsinin terbiye etme yollarından biridir.
- d) Bedenin direncini artırmak için oruç tutmak gerekir.

18. Başkasının ihtiyacını kendi ihtiyacından önce düşünmek. Muhtac olduğu hâlde, elindeki malı muhtac din kardeşine verip, yokluğa katlanmak.

Bu tanım aşağıdaki kavramlardan hangisine aittir?

- a)Fedakarlık b)İsar c)Kanaat d)Uhuvvat

19. Bir hareketi/ameli, o amel doğru olduğu için değil de insanların takdirini kazanmak için yapan insan aşağıdakilerden hangisini işlemiştir?

- a)Riya b)Nifak c)Süm'a d)Günah

20. İlk vahiy Peygamberimize nerede ve ne zaman gelmiştir?

- a) Ciddede-623 yılında
- b) Medine'de-610 yılında
- c) Hira Mağara'sında-630 yılında
- d) Nur Dağında-610 yılında

1. Allah'ın 'vehhab' isminin anlamı aşağıdaki seçeneklerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?
- a) Diri; her şey'i bilen ve her şey'e gücü yeten.
b) Gökleri, yeri, her şey'i ayakta tutan.
c) Yaratılmışlara, faydalanacakları şeyleri ihsân eden.
d) Çeşit çeşit nimetleri devamlı bağışlayıp duran.
2. "De ki: O, Allah'tır, gerçek İlah'tır vedir. Allah Samed'dir. Ne doğurdu, ne de doğuruldu. Ne de herhangi bir şey O'na oldu."
- Yukarıda İhlas Suresinin meali verilmiştir. Boş bırakılan yerlere aşağıdaki kelime gruplarından hangisi gelmelidir?**
- a) Bir-denk
b) Tek-ortak
c) Bir-üstün
d) Azametli-asi
3. Aşağıdakilerden hangisi, orucu bozan şeylerdendir?
- a) İhtilâm olmak (yani uyurken cünüplük hali meydana gelmek)
b) İmsak vakti geçtiği halde, imsaka daha vardır zannederek yemek.
c) Kan aldırma.
d) Kulağına su kaçmak.
4. "Ey bizim Kerîm Rabbimiz, bize hidâyet verdikten sonra kalplerimizi saptırma ve katından bize bir rahmet bağışla. Şüphesiz bağışı bol olan Sensin Sen!" (Al-i İmran,8)
- Kur'an'da geçen bu duadan, aşağıdaki anlamlardan hangisi çıkarılamaz?**
- a) İnsan kalbinin istikameti konusunda hiçbir zaman kendini garantide görmemelidir.
b) Hidayete erdikten sonra kalplerin sapması mümkündür; o yüzden her an uyanık olmalıdır.
c) Kalbin sapmasında insanın fonksiyonu yoktur; Allah saptırmaktadır.
d) Allah, bu şekilde dua ederek daima kendisine müracaatta bulunmamızı, kurtuluşu onun rahmetinde aramamızı salık vermektedir.
5. Kur'an ve Sünnet'te hükmü açıkça belirtilmeyen bir meselenin hükmünü, aralarındaki ortak nitelik dolayısıyla, hükmü açıkça belirtilen diğer meseleye göre açıklamaya ne denir?
- a) Kıyas b) İctihat c) Fetva d) Kıyas

5. İnsanlık tarihi boyunca hemen bütün dinlerde Kurban uygulaması mevcut olmakla birlikte şekil ve amaç yönüyle aralarında farklılıklar bulunur. İslam'da bir kimsenin kurban kesmekle yükümlü olabilmesi için bazı şartlar vardır.

Aşağıdakilerden hangisi bu şartlardan değildir?

- a) İslam ülkesinde yaşamak
b) Erginlik çağına gelmiş olmak
c) Hür olmak
d) Mukim olmak (Yani yolcu olmamak)

6. Kurban'la ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- a) Kurban kesmek mal ile yapılan bir ibadettir ve vaciptir.
b) Peygamberliğin 2. yılında emredilmiştir.
c) Kurban, ibadet niyeti ile belirli zamanda, belirli nitelikleri taşıyan hayvanı, Allah'ın hoşnutluğunu kazanmak amacı ile kesmektir.
d) Kurban kesmek, mali bir ibadettir.

7. Peygamber Efendimiz'i övmek maksadıyla yazılan şiir türüne ne ad verilir?

- a) Münacat b) Mersiye c) Naat d) Mevlüt

8. "Dünya sevgisi, dünyayı birinci plânda ele alma ve ölümden ürkmek" anlamındaki terim, aşağıdakiler-den hangisidir?

- a) Vehn b) Nifak c) Hubb-u Dünya d) Vehim

9. Aşağıdakilerden hangisi, dinen kurban olarak kesilmesi kabul edilmiş hayvanlardan değildir?

- a) Manda b) Ceylan c) Keçi d) Sığır

10. "Ahirete inanmayanların yaptıkları işleri kendilerine güzel göstermişizdir; bu yüzden körü körüne bocalarlar." (Neml,1-5)

Bu ayetle Allah, insanları özellikle hangi konuda uyarmaktadır?

- a) Ahiretin varlığının, inkar edilemeyecek bir gerçek olduğu
b) Kafirlerin bocalamaları sonucunda sonlarının çok kötü olacağı meselesi
c) İman edenlerin hiçbir zaman yanlış yapmayacağı
d) İnsanların, iyi yaptıklarını zannederken çok kötü şeyler yapıyor olma ihtimallerini gözden kaçırmamaları gerektiği

11. Zekat için aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- a) Hicretin ikinci yılında oruçtan önce farz olmuştur, mal ile yapılan ibadettir.
- b) Zekât, kalbi cimrilik hastalığından, malı fakirin hakkından temizleyen, zenginlerde şefkat ve merhamet duygularını geliştiren bir ibadettir.
- c) Zekât sayesinde fakirlerin kalbindeki haset ve kıskançlık ortadan kalkar.
- d) Zekat, toplumun bir bölümünün fakirliğine sebep olur.

12. Oturulan ev, giyim eşyası, binek arabası, ticaret için olmayan kitaplar, sanatın icrası için gerekli aletler ve ailenin bir yıllık nafakasına dini literatürde ne ad verilir?

- a) Nisap miktarı
- b) Asli ihtiyaç
- c) Özel mülkiyet
- d) Şahsi Mal

13., Allah Teâlâ'nın bilhassa yaşayan mahlûkatına faydalanmalarını nasib ettiği her şeydir; Yalnız yenilip içilecek şeylerden ibaret değildir; kendisinden faydalanılan herşey'e denir.

Boş bırakılan yere gelebilecek en uygun aşağıdakilerden hangisidir?

- a) İnalet b) Lütuf c) İhsan d) Rızık

14. Nisap, dinimizin koyduğu bir zenginlik ölçüsüdür. Bu ölçüye göre: Asli ihtiyacından başka gram altını, gram gümüşü veya bu miktarlar karşılığı parası veya ticaret malı bulunan müslümanlar "Nisap miktarı" mala sahip olmuş sayılırlar.

Boş bırakılan yere hangi rakamlar gelmelidir?

- a) 85-595 b) 82-560 c) 80-590 d) 75-585

15. Kur'an-ı Kerim'i, bir kişinin yüzünden veya ezbere okuması, diğerlerinin de onu takip etmesine ne denir?

- a) Kur'an dersi
- b) Muhavere
- c) Mukabele
- d) Murakabe

16. Aşağıdakilerden hangisi, meleklerin özelliklerinden değildir?

- a) Allah'ın emirlerine isyân etmezler; emrolduklarını yaparlar.
- b) Evlenmezler, doğurmazlar, çoğalmazlar.
- c) Nurdan yaratılmışlardır.
- d) Gaybı istedikleri miktarda bilebilirler.

17. Kendisi Allah'a isyan etmekle birlikte başkalarının da ayağını kaydırmaya çalışan insan ve cinlere 'şeytan' denir.

İlk şeytan aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Kabil b) İblis c) Habil d) Nefis

18. Allah'ın (c.c.) isimlerinden "Gökleri, yeri, her şey'i ayakta tutan; bir şey'in kıyâmı, yani, bir varlık sâhibi olarak durabilmesi neye bağlı ise, onu veren" anlamındaki ismi, aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Kayyum
- b) Kadir
- c) Kuddüs
- d) Melik

19. Aşağıdakilerden hangisi teyemmümün farzlarından değildir?

- a) Niyet etmek.
- b) Elleri toprağa vurup yüzü mesh etmek.
- c) Elleri toprağa vurup kolları mesh etmek.
- d) Elleri toprağa vurup ayakları mesh etmek.

20. "Biz gökleri, yeri ve ikisinin arasındakileri oyun olsun diye yaratmadık. Eğlenmeyi dilesaydık, bunu yapacak olsaydık, şanımıza uygun şekilde yapardık; ama yapmayız." (Enbiya,16,17)

Bu ayetten, aşağıdaki anlamlardan hangisi çıkarılamaz?

- a) Allahın her yarattığı şeyde bir hikmet vardır, abes ve boş iş işlememektedir.
- b) Bazı insanlar, sanki mevcut olan herşey bir tesadüfmüş veya laf olsun diye yaratılmış gibi hareket etmektedir.
- c) Gökler, yerler ve ikisinin arasındakiler, hepsi de Allah'ı tesbih etmektedir.
- d) Allah herşeyi şanına uygun şekilde yapar.

1. Allah Teâlâ herkesin gizli açık yaptığını ve yapacağını görüp durmaktadır. Karanlıklar O'nun görmesine mâni olamaz. Karanlık gibi, yakınlık-uzaklık, büyüklük-küçüklük gibi insanların görmelerine engel olan şeyler de O'nun görmesine mâni olmaz.

Yukarıda anlamı verilen isim, Esmâ-yı Hüsnâdan hangisidir?

- a) Basir b) Semî' c) Kabîd d) Basîr

2. **Aşağıdakilerden hangisi dört büyük melekten değildir?**

- a) Cebrâîl b) Mikâîl c) Ebabil d) İsrâîl

3. **Hac ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?**

- a) Hac, belli zamanda, belirli yerleri özel bir şekilde ziyaret etmektir.
b) Hicretin 9. yılında farz olmuştur.
c) Hem mal, hem de beden ile yapılan bir ibadettir.
d) Bütün müslümanların ömründe bir defa hacca gitmesi farzdır.

4. **Allah'ın, Peygamber Efendimiz'e vaad ettiği en yüksek makamın adı nedir?**

- a) A'la-yı illiyyin
b) Makam-ı Mahmud
c) Makam-ı İbrahim
d) Kevser

5. **Aşağıdakilerden hangisi, 'umre'nin en doğru tarifidir?**

- a) Umre sünnettir.
b) Umre için belirli bir zaman yoktur.
c) Umre, belirli bir zamana bağlı olmadan usulüne göre ihrama girdikten sonra tavaf etmek, sa'y yapmak ve traş olmaktan ibarettir ve sünnettir.
d) Umre, belli zamanda, belirli yerleri özel bir şekilde ziyaret etmektir ve hicretin 9. yılında farz olmuştur.

6. **Aşağıdakilerden hangisi, tarihte cömertliğiyle meşhur olmuş kişilerdendir?**

- a) Karun
b) Hafız Nuri
c) Şems-i Tebrizi
d) Hatem-i Tai

7. **Halk arasında 4444 Duası diye de bilinen, 4444 defa okunmasında fayda görülen dua aşağıdakilerden hangisidir?**

- a) Salat-ı Tefriciye
b) Salaten Tüncina
c) İstihare Duası
d) Hacet Duası

8. Allah, istediği kuluna yepyeni bir hayat verir, neşe verir, rızık bolluğu verir; bu, isminin tecelliyatıdır. İnsan neşe, rızık bolluğu, gönül huzuru gibi şeyler istediğinde Allah'a bu isimle dua ederse daha makbul olur.

Yukarıdaki paragrafta boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- a) Kabîd
b) Rahman
c) Basîr
d) Şafi

9. **Aşağıdakilerden hangisi iman esasları konusunun kapsamına girmez?**

- a) Allah'a iman
b) Namaz kılmak
c) Meleklerle inanmak
d) Kadere inanmak

10. **İslâm-İman veya Müslüman-Mü'min arasındaki anlam ilişkisi, aşağıdaki kelime gruplarından hangisinde vardır?**

- a) Ödevlerini yapan bir öğrenci-İşini iyi yapan bir öğretmen
b) Tutarlı bir amir-Vazifesinas bir memur
c) Mesleğini bilen ve yapan bir mimar-Mesleğinin doğrularını teorik olarak bilen kabul eden mimar
d) Annesine saygılı bir çocuk-Annesine saygısız bir çocuk

11. **İslâmî bir deyim olarak Allah'a ve Hz. Muhammed'in Allah tarafından haber verdiği kesin olarak belli olan şeylerin doğru olduğuna tereddütsüz inanmaya ne ad verilir?**

- a) İslam
b) Takva
c) Allah sevgisi
d) İman

12. Meleklerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- a) Melekler nurdan yaratılmış lâtif varlıklardır.
- b) Meleklerin varlığını Allah Teâla Kur'an-ı Kerim'de haber vermiştir.
- c) Peygamber Efendimiz melekleri gömmemiş, fakat onlardan bazılarıyla konuşmuştur.
- d) Meleklerle inanmak, ahlâki davranışlarımızı olumlu olarak etkiler.

13. Allah ile peygamberler arasında elçilik yapan, Allah'ın kitaplarını peygamberlere getiren ve meleklerin en büyüğü olan melek aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Cebrail
- b) Mikail
- c) Kiramen Katibin
- d) İsrail

14. Öldükten sonra kabirde insanlara soru sormakla görevli melekler aşağıdaki seçeneklerden hangisinde verilmiştir?

- a) Mâlik ve Ridvan
- b) Kirâmen Kâtibin
- c) Münker ve Nekir
- d) Sual ve Cevap

15. Sağındaki melek, insanın yaptığı iyi işleri, solundaki ise kötü işleri yazar. Böylece her insana ait iyiliklerin ve kötülüklerin yazıldığı meydana gelir.

Yukarıda boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- a) Levh-i mahfuz
- b) Amel defteri
- c) Kader
- d) Alın yazısı

16. Peygamber Efendimiz'in, tuvalete girerken dahi dua etmemizi tavsiye etmesinin sebepleri arasında aşağıdakilerden hangisi sayılamaz?

- a) Allah'la irtibatı hiçbir zaman koparmamak
- b) İnsanın düşmanı olan şeytanın her an insana bir zarar verebileceği gerçeği
- c) Tuvalet ve benzeri yerlerin habis ruhlara uygun zeminler olabilmesi
- d) Tuvalet ve banyoların uğursuz mekanlar olması gerçeği

17. Kitaplara imanla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- a) Her ilahi kitap bir peygamber aracılığıyla gönderilmiştir.
- b) İlahi kitaplar konusu Allah'ın kelam sıfatıyla ilgilidir, bu sıfatın eseridir.
- c) İlahi kitaplar sonradan bozulmaya uğramazlar.
- d) Bizler bugün kitapların şu andaki şekillerine değil, Allah'tan gelen bozulmamış şekillerine inanmakla yükümlüyüz.

18. Aşağıdaki eşleştirmelerden hangisi doğrudur?

- a) Tevrat-Hz. Yuşa
- b) Zebur-Hz. Davut
- c) İncil-Hz. İbrahim
- d) Kur'an-Hz. İsa

19. "Kalbinde Kur'an'dan bir miktar bulunmayan kimse gibidir."

Yukarıdaki hadiste boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- a) Münafık
- b) Fesleğen
- c) Boş çuval
- d) Harap ev

20. Kur'an-ı Kerim için aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- a) Kur'an-ı Kerim toplu olarak, Kadir gecesinde indirilmiştir.
- b) Kur'an-ı Kerim son ilahî kitaptır. Ondan sonra başka kitap gelmeyecektir.
- c) Kur'an-ı Kerim, bütün insanlığa gönderilen bir kitaptır.
- d) 114 Sureden, 6236 ayetten, 30 cüzden oluşmaktadır.

1. Allahu Teala'nın, "En ince işlerin bütün inceliklerini bilen, nasıl yapıldığına nüfuz edilemeyen en ince şeyleri yapan; İnce ve sezilmez yollar-dan kullarına çeşitli faydalar ulaştırın" anlamındaki ismi aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Habir
- b) Latif
- c) Adl
- d) Basir

2. Kitap verilen peygamberlere denir. Kitap verilmeyen peygamberlere ise denir.

Yukarıda boş bırakılan yerlere aşağıdaki kelime gruplarından hangisi gelmelidir?

- a) Rasül-Nebi
- b) Nebi-Rasül
- c) Refik-Nebi
- d) Rasül-Halil

3. Peygamberlerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- a) Peygamberlik Allah vergisidir, çalışmakla, istemekle elde edilmez.
- b) Bütün peygamberler kavimlerine ya kitap ya da sahife getirmişlerdir.
- c) Peygamberlerin Allah'ın izni ile gösterdiği olağanüstü hallerdir
- d) İnsanların peygamberlere ihtiyacı vardır. Çünkü; insan aklıyla her şeyi bilemez.

4. Aşağıdakilerden hangisi peygamberlerin sıfatlarından değildir?

- a) Sıdk
- b) Emanet
- c) Belagat
- d) İsmet

5. Peygamberlerin, "günah işlemek, gınahtan korunmuş olmak" anlamındaki sıfatları aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Sıdk
- b) Fetanet
- c) Emanet
- d) İsmet

6. 'İstidrac'ın anlamı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?

- a) Peygamberlerin Allah'ın izni ile gösterdiği olağanüstü hallerdir.
- b) Velîlerden normal dışı, yâni fizik, kimyâ vs. kânunları dışında meydana gelen olağanüstü haller, hâdiseler.
- c) Kâfir ve fâsıklarda görülen hârikulâde, olağanüstü haller.
- d) Allah'ın, kafir ve fasıklara dünyada verdiği ceza.

7. Yolda yürürken tanıdığı birini uygun olmayan bir davranışı yaparken görüp, "herhalde ben yanlış görüyorum; o olamaz" veya "bazı sebeplerden dolayı bunu yapıyor olsa gerek yoksa yapmazdı; ben onu en uygun zamanda uyarıp bu geçici durumdan onu kurtarayım" diyen bir kişi aşağıdakilerden hangisini yapmış olur?

- a) Hüsn-ü zan
- b) Tebliğ
- c) Su-i zan
- d) Tevekkül

8. İsrâfil'in Sûr'u ikinci üfleyişi ile bütün canlılar tekrar dirilecektir. İnsanlar kabirlerinden kalkıp mahşer yerinde toplanacaktır. Buna "öldükten sonra dirilme" (Ba'su ba'de'l-mevt) denir. İşte bu yeniden diriliş ile başlayan ve sonsuza kadar sürüp gidecek olan zamana ne ad verilir denir?

- a) Mahşer b) Kıyamet c) Ahiret d) Hesap günü

8. Ahiret günü insanların ilk toplantı yeri, aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Ahiret diyarı
- b) Mahşer
- c) Mizan
- d) Sırat köprüsü

9. Cehennem üzerinde kurulmuş olan manevi köprü aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Sırat b) Mizan c) Hesap d) Mahşer

10. Dünyanın sonu gelince yüce Allah'ın emri ile bir büyük melek olan İsrâfil Sûr'u üfleyecektir. Bu üfleyle evrenin düzeni bozulacak, yepyeni bir düzen kurulacak, bütün canlılar ölecektir. İsrâfil'in Sûr'u ikinci üfleyle ile bütün canlılar tekrar dirilecektir. İnsanlar kabirlerinden kalkıp mahşer yerinde toplanacaktır. Buna denir.

Yukarıda boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- a) Yevmu'd-din
- b) Sırat-ı müstakim
- c) Yevmü'l-ahir
- d) Ba'su ba'de'l-mevt

11. Kâinatta, olacak şeylerin zamanını, yerini, özelliklerini ve nasıl olacaklarını, henüz onlar olmadan Allah'ın ezelde bilmesi ve takdir etmesine ne denir?

- a) Kaza
- b) İlim
- c) Kader
- d) Levh-i Mahfuz

12. "Hayır ve şer Allah'tandır." İfadesinden aşağıdakilerden hangisi anlaşılabilir?

- a) Hayır ve şerri Allah ister ve yaratır, kulların bir müdahalesi olamaz.
- b) Hayır ve şerrin yaratıcısı Allah'tır.
- c) Hayır ve şerrin gerçekleşmesinde insanların da fonksiyonu inkar edilemez.
- d) Hayır ve şerri bazen insanlar ister, Allah yaratır.

13. Allah'ın ezelde takdir ettiği şeyleri zamanı gelince bu takdire uygun olarak yaratmasına ne denir?

- a) Kaza b) Kader c) Mevhibe d) Tahdir-i ilahi

14. Tanrı ile İlah arasındaki anlam ilişkisi, Alçakgönüllülükle aşağıdakilerden hangisi arasında vardır?

- a) Güzel ahlak
- b) Tevazu
- c) Kibir
- d) Yumuşak huyluluk

15. Yapacağımız herhangi bir iş için bütün gücümüzle çalışıp elimizden geleni yaptıktan sonra, sonucu Allah'tan beklemek ve O'na güvenmeye ne ad verilir?

- a) Teslimiyet b) Kader c) İtimat d) Tevekkül

16. Allah'ın iradesi ezeldir, sonsuzdur, sınırsızdır, herhangi bir şeyle bağlantılı değildir ve mutlakır.

İslam dilinde Allah'ın iradesini karşılayan kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Kader b) Cüz'i irade
- c) Azm-i musammem d) Külli irade

17. Resûlullah (sav) hayâtını, güzel ahlâkını, üstün vasıflarını anlatan ilim dalına ne ad verilir?

- a) Siyer b) Sünnet c) Fıkıh d) Hayat-ı Nebi

18. İslam literatüründe 'Mekke Devri' denince aşağıdakilerden hangisi kastedilir?

- a) Peygamberimiz'in, hicrete kadarki hayatı
- b) Nübüvvetten Peygamberliğe kadarki hayatı
- c) Nübüvvetten vefatına kadarki hayatı
- d) Peygamberlikten hicrete kadarki hayatı

19. "Problemlerin üst üste yığıldığı asrımızda bütün müşkülleri bir kahve içme rahatlığı içinde çözen Hz. Muhammed (sav)'e beşer ne kadar muhtaçtır!" diyen batılı mütefekkir aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Prensi Bismark
- b) John Davenport
- c) Bernard Shaw
- d) Dr. Steingas

20. Aşağıdaki tarifler arasında sünnet'in en iyi tarifi hangisidir?

- a) Peygamberimiz'in fiilleri
- b) Dinimizin ikinci ana kaynağı
- c) Hz. Muhammed'in söz, fiil ve onayları
- d) Resûlullah'ın hayâtını, güzel ahlâkını, üstün vasıflarını anlatan ilim dalı.